

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, márczius 11-én.

70. szám.

Reformátusok és a kongrua.

A reformátusok nincsenek megelégedve a kongruára vonatkozó kormányjavaslattal. A dunamelléki egyházkerület közgyűlése most foglalkozott ezzel a kérdéssel. Olyan természetűek az ellenvetések és az aggodalmak, hogy a közgyűlés nem is nyilvánosan, hanem zárt ülésben tárgyalta a javaslatot. Az ellenzék kisebbségben maradt ugyan, de csak két szavazattal s a közgyűlés 19 szóval 17 ellen fogadta el Szilády Áronnak azt az indítványát, hogy a kormány javaslatára vonatkozólag nem tesz felterjesztést sem a kormányhoz, sem a konventhez. Aki ismeri a viszonyokat, tisztában lehet azzal, hogy ez mit jelent. A dunamelléki egyházkerületben körülbelül leggyöngébb az ellenzék. Ha itt a közgyűlés csak két szótöbbséggel fogadta el a javaslatot, tartani lehet attól, hogy a többi kerület leszavazza. Akkor aztán nehéz dolga lesz a konventnek, sőt megeshetik, hogy egyesesen állást foglal a javaslat ellen. Ha csak időközben meg nem változnak a fölfogások, ami igen kívánatos lenne, mert a zavaros komplikációk újra akadályokat gördítenének az immár nagyon égetővé vált kérdés megoldása elé.

A magyarországi lelkészek súlyos anyagi helyzetben sanyódnak. Nemes hivatásuk betöltése körül a megélhetés keserves gondjaival kell küzdelelniök. Panaszkodásuk jogos régtől fogva; de még jogosabbá lett az egyházpolitikai reformok életbeléptetése óta. Ezek a reformok

anyagi áldozatokat követeltek a lelkészi kartól. A református egyház papsága, mely hazafias önzetlenséggel hozta meg az áldozatot a szabadelvű ügy diadaláért, s mely önértettel hivatkozhatik emellett sokszázados multjára, a hamisítatlan nemzeti törekvések mellett kivított nehéz és dicső küzdelmeire: joggal követelheti, hogy az állam ne csak elismerje nagy érdemeit, de segítségére is legyen bajában. A református egyház azonban hivatkozhatik nemcsak a multban szerzett érdemeire, nehéz viszonyok közt, gyakorta súlyos szenvedések árán is kipróbált hazafiságára, mely mindig a nemzeti ügy zászlaja alá csoportosította; de hivatkozhatik törvényes jogra is, mikor papságának méltányos anyagi ellátását követeli az államtól. Ez a jog az 1848. XX-ik törvényczikkben van beigtatva. Nincsen is, nem is lehet senki, aki akár a szerzett érdemek, akár a törvényes jog alapján nyugvó követelés igazságos és méltányos természetét kétségbe vonhatná.

A kormány, mikor a lelkészi fizetések kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot megcsinálta és beterjesztette, figyelemmel is volt a református papság érdemeire és jogaira. Egyszerűen köteletséget teljesített, nem pedig nagylelkűséget gyakorolt. De a dolog természeténél fogva figyelemmel kellett lennie az összes viszonyokra s az előtt a nehéz kérdés előtt állott, hogy a többi felekezet igényeit is szem előtt tartván, egyrészt ne teremtsen az állammal szemben igényeket tartó felekezetek közt újabb zavarokat, másrészt

az állam anyagi erejéhez mérje az országra eső újabb terhek nagyságát. És a kormány nyilván számított arra, hogy javaslatának megítélésénél ép a református egyház lesz az, mely nem az egyoldalúság rideg felfogásából, hanem a hazafias nemzeti gondolatok sugalmazásából alkotja meg a javaslattal szemben magatartását. Ennek a várakozásnak ép a református egyháznak az a multja ad alapot és jogosultságot, melyre a magyarországi reformátusok büszke önértettel hivatkozhatnak és hivatkoznak is. Az ő egyházuk közönsége volt nehéz történeti események egész rendjén át mindig az, mely ugyszólván összeforrasztotta hitéletével a hazafiság fönséges kultuszát és szellemével megszerezte magának azt a dicsőséget, hogy a közzelfogás „magyar“-nak nevezte el vallását.

Mindazonáltal a reformátusok most békétlenkednek a kormány javaslata miatt. Több oldalról támadják, sőt az ellenzéki árnyalatok olyan tendenciákkal is vádolják, amiktől bizonyára távol állanak azok a tényezők, kik e javaslatot megalkották.

Az ellenvetések legsúlyosabb része talán épen az, mely az állítólagos tendenciákkal van összefüggésben. Lássuk csak, miből állanak ezek az ellenvetések? Az egyik az, hogy a javaslat egy kalap alá vonván a reformátusokat a többi felekezettel, így nem respektálja a református egyház különös történeti fejlődését s ami több, nem respektálja a református felekezetnek multját, mely pedig a magyar állam nemzeti törekvései szempont-

A finom bérkaszárnya.

A bérkaszárnya rendszerint nem követeli meg, hogy a „finom“ melléknévvel tiszteljék meg. Akik ma bérkaszárnnyát építetnek, egészen a Voltaire álláspontján vannak, aki tudvalevőleg azt mondta, hogy a melléknévek agyonütik a főneveket. A bérkaszárnnya tehát nem reflektál melléknévekre, hanem lakókra és jövedelemre. S az a bérkaszárnnyák legfőbb ambíciója, hogy ne legyen bennük olyan talpalatnyi hely, amelyre a háziur némi szemrehányással nézhetne, mivel épen semmit sem jövedelmez. Vannak tehát bérkaszárnnyák, amelyekben száznál több család fizeti hetenkint a házbért, vannak olyanok is, amelyekben feltűnést kelt, ha valamelyik lakónak függöny is van az ablakán (mert ugyan mit is takargat a szomszédság elől ez a Krózus?), de a finom bérkaszárnnya nem egészen ismeretes fogalom.

Ujpesten volt egy. Én még ismertem. Mikor estefelé hazatartottam a városból, gyakran láttam a bérkaszárnnya kapujából kiömleni a lakosságot. Csupa elegáns iakó volt. A viselkedésük ugyan nem különbözött más bérkaszárnnyák lakóiétól, de a ruházatuk igen. Különösen az asszonyoké. Mindegyiken divatos kalap, meglepően finom gallér és keztyű is volt, a finom piperetárgyakból pedig egész kis muzeumot cipelt magával az asszony nép. A lányok tarka selyemnapernyővel indultak az esti sétára, amiből világos, hogy a napernyő nem védelmi fegyvernek kellett, hanem mutogatásra. És már azért sem hagyták volna otthon, mert a divatos

kalapon, a keztyűn, a piperetárgyakon és a napernyőn kívül egyébként fölöttébb szegényesen ruházkodtak a finom bérkaszárnnya asszonyai.

Ami leginkább meglepő a dologban, az asszonyok nagyon összetartók voltak. Serégestül mentek az esti sétára és ahogy a sarki bolt előtt elhaladtak, Trautwein divatáru-kereskedő ur sohasem mulasztotta el a fulánkos megjegyzést:

— Ezek egy egész divatkereskedést-visznek sétálni.

De Trautweinből a méreg beszélt. Mert a bérkaszárnnya hölgyei nem ő nála vásároltak, sőt egyáltalán nem tudta felkutatni azt a boldog versenytársat, aki a bérkaszárnnya udvari szállítója lehetett. Pedig nem sajnálta a fáradságot s ahogy mondani szokás, a költséget sem. (Kétszer próbálta a bérkaszárnnya házmesterét megvesztegetni.) Utóljára Trautwein a fejébe vette, hogy kikutatja az ismeretlen bevásárlási forrást és ha az üzletét kellene is miatta elhanyagolnia. A végén érdemes is lehetett a vállalkozás, mert száz asszony, aki finom kalapokat, keztyűket és napernyőket szeret vásárolni, nem megveendő vevő-kör egy ujpesti divatáru-kereskedőnek.

Ujra megkörnyékezte hát a bérkaszárnnya házmesterét.

— Őt rőf selyempántlikát adok a lányának, ha megmondja, kinél vásárolnak a maguk lakói.

De a házmester csak gunyosan nevetett

és Trautwein olyasmit olvasott le az arczáról, mintha ez az ember füttyölne az őt rőf selyempántlikára. Most aztán még rejtélyesebbnek találta az esetet. Egy házmester, egy bérkaszárnnya házmestere, akit ilyen ajánlat nem hoz kísértésbe: — ennek rejtett kincsei vannak. Trautwein pedig nem mert a nagyobb kísértés terére lépni, mert egy ujpesti divatáru-kereskedő nem mehet a végletekig. Ellenben új terven kezdte a fejét törni. S mivel az utolsó negyedkor ugys feltette magában, hogy nem elégzik meg többé az üzleti helyiség ablaktalan raktárával, ahol addig, takarékoság okáért, egy vaságyban lakott, most föl akarta keresni a bérkaszárnnya háziurát. Beköltözik a kaszárnnyába, csak hogy a titoknak nyomára jusson.

Egy vasárnap délelőtt korábban zárta be az üzletét. A bérkaszárnnya asszonyai épen akkor sorjáztak el a bolt előtt és a divatos kalapjaikról száz és száz kitömtött madár, mintha le akart volna repülni a meleg, zsongással ébredő tavaszba. A finom napernyők is tarkán szivárványoztak a verőfényben. Egy-egy leány olyan volt a hangos csapathban, mintha a tavasz tündére is odaköltözött volna már a bérkaszárnnyába. De hova is költözhetett volna máshova az ujpesti kaszárnnyák közül?

Trautwein a homlokára ütött.

— Ha nem kapok lakást a bérkaszárnnyában, becsületesem mondom, udvarolni fogok ezeknek az angyaloknak!

S ámbár magam is hiszem, hogy a derék

jából sokkal jelentékenyebb valami, sem-hogy azt a többi felekezet igényeinek mérlegelésénél figyelmen kívül hagyni lehetne. A javaslat támadói egyenesen méltatlannak tartják, hogy a református felekezetnek ugyanolyan mértékkel mér az állam, mint például az oláhoknak. Holott a reformátusok a multban is mindig a leg-nemzetibb törekvések elszánt harcosai voltak, a jelenben is a leglisztább magyarság fentartói s a nemzeti karakter meg-tesztelési templomaikban, iskoláikban, egyházi és társadalmi törekvéseikben egy-aránt. Ennélfogva azt követelik, hogy az állam külön törvényt alkosson a refor-mátus lelkészek fizetésének kiegészítése tárgyában, miáltal kikerülhetné lenne oly intézkedés, mely a reformátusokra nézve azt a sértő föltevést tartalmazza, hogy köztük is lehetnek olyanok, kik a ma-gyar állameszme ellen irányzott cseleke-det révén méltatlanná válhatnak az állami segítségre.

Értjük is, méltányoljuk is az ér-zékenységet. De az érzékenység tulhajtása nincsen helyén. Bocsánatot kérünk, de a jogegyenlőségnek és szabadelvőségnek az a kultusza, melynek a magyarországi re-formátusok mindig hódoltak, összeegyez-tetvén azt a hazafiság tökéletes szellemé-vel, még kevésbé tűrné meg a feleke-zetekre vonatkozó külön törvényes klasz-szifikálást, mint azt a látszólagos egy kalap alá vonást, mit az ellenzéki felfo-gás oly sérelmesnek talál. Igenis, csak látszólagos, mert amilyen világos, hogy a javaslatnak az az intézkedése, mely az államellenes törekvések megtorlására vo-natkozik, nem érintheti azokat, kikről ily törekvések csakugyan nem tehetők fel, ép oly kétségtelen, hogy a fizetési maxi-mum föltételeinek megállapításánál a kor-mány figyelembe vette azt, hogy a re-

formátus lelkészek ezeknek a föltételek-nek kivétel nélkül megfelelnek, míg vi-szont az oláh papok nagy többsége nem bír a javaslat által megkívánt kvalifi-kációval.

A másik ellenvetés, mely holmi tendenciára irányul, az autonómiahoz való feltékeny ragaszkodás forrásából fakad. Magunk is azt tartjuk, hogy az állam egyszerűen köteleességet teljesítvén, tartozást róván le, mikor a lelkészek anyagi megélhetését biztosítja: ezért cse-rébe nem kérhet és nem igényelhet semmi egyebet, mint a lelkészi köteles-ségek teljesítését. Az autonómiát az ál-lami segélyezés nem érintheti, de a ja-vaslat intézkedései nem is fenyegetik az autonómiát. Nem érintheti a segélyezés a lelkész politikai függetlenségét sem. El-végre is a politikai függetlenség az egyéni karakter egyik tartozéka és senkinek sincsen joga feltenni a szabadságban élő, a szabadság kultuszával ugyszólván össze-nőtt református lelkészek akármelyikéről is, hogy érzéseinek és gondolkodásának szabadságát áruba adja, mikor az állami segélyhez való törvényes jogát érvényesíti.

Az autonómiahoz a lelkészi fizetések kiegészítésének semmi köze. Egyál-talán különösnek találjuk, hogy a refor-mátus egyház mért lát oly gyakran ve-szedelmet autonómiajára a kormány intézkedéseiben. Hiszen a magyar köz-élet legfelső rétegeiben: kormányban, törvényhozásban, társadalmi tényezők csoportjaiban ott vannak a református kitünőségek, kik bizonyára féltő gonddal őrködnek egyházuk érdekein! Mikor a kormány élén református férfi ül, mi-kor a képviselőház elnöki tisztjét Szi-lágyi Dezső, a főrendiház alelnöki méltó-ságát báró Vay foglalja el; mikor a poli-tikai élet egyik legkimagaslóbb alakja Tisza

Kálmán; csupa oly férfiak, kik a refor-mátus egyház életében is nagy szerepet visznek: ugyan, az istenért, micsoda ve-szedelem fenyegetheti a református egy-ház autonómiáját — most? A jövőben — isten tudja mit hoz a végzet — ha az autonómiát csakugyan baj környé-kezné, ott lesznek a reformátusok nagy erői és ott leszünk valamennyien, kik az igazságnak, jognak, hazafiságnak hívei vagyunk és védelmezni fogjuk, mert csak-ugyan meg vagyunk győződve arról, hogy a református egyház autonómiaja nálunk a szabadság és hazafiság egyik jeles in-tézménye.

A javaslatra vonatkozó az az ellen-vetés, hogy a megállapított maximum csekély, jogosult lehet. De mindenestre számolni kell az állam anyagi viszonyai-val s az is hazafiság kérdése, hogy az állam, erején túl, meg ne terheltesse. Azt magunk is helyénvalónak találjuk, hogy az egyházi adók kérdése szabá-lyoztassék, mert a mostani állapotok sok tekintetben türethetlenné. De ez a szabályozás, mely hozzájárulhat a lel-készi jövedelmek biztosabb alapokra való helyezéséhez, megtörténhetik anélkül, hogy a kormány javaslata ellen remonstrálni kellene.

A javaslat, ha törvénynyé lesz, bár szerény határok közt, de kétségtelenül segít a mostani súlyos bajokon s azok, kik az egyházkerületi gyűléseken a javas-lat ellen harcolnak, gondolják meg, hogy sok száz szegény református pap megél-hetésének kérdése forog szóban, s ezek a szegény papok nincsenek abban a hely-zetben, hogy még hosszú ideig várakoz-hassanak sorsuk javítására. És gondol-ják meg azt is, hogy e szegény papok sorsának javításához nagy és jelentős nemzeti érdekek fűződnek.

kereskedő nem minden üzleti önzés nélkül kiállt így fel, mégis meg tudom engedni, hogy a fiatal tavasz, a verőfényben uszó pipe-rék s az édes leányarcok is jelentékenyen hatottak reá. Hiába, a tavasz mindenütt nagy kísértő és meggondolatlan nyilatkozatokra csálja még az upesti divatáru-kereskedő-ket is. Trautwein tehát bevillanyozott ugyan a fővárosba, hogy a háziurnál pu-hatolódzék, de készen volt tervével már arra az eshetőségre is, ha utja eredménytelen maradna. Sőt el szabad mondani, hogy mi-alatt a villanyos százszor is megállott az unal-mas uton, Trautwein már valami csudálatos szomjuságot is érzett az asszony után. Az asszony után, aki nincsen, pedig egyebekről nem is szólva, az üzletben is jó hasznát lehetne venni.

Nem is volt tehát kétségbeesve, amikor a háziurnától kedvezőtlen választ kapott.

— Meg vagyok elégedve a lakóimmal. Majdnem pontosan fizetnek. Az egy Pelsőczy marad néha adós, de az is megfizet portékák-ban. Nagyon csinos női kalapjai vannak.

Trautwein elálmélkodott. Nem is sejtette, hogy a bérkaszárnnyában valami versenytársa lakik, akinek szintén vannak csinos női ka-lapjai. Pelsőczy? Nem is ismerte. De azért most már nyugodtabban tartott hazafelé, mert legalább egy kis nyomra akadt. Ha Pelsőczy ott lakik helyben, némiképen már érthető is, hogy a lakók nála szerzik be szükségleteiket. De Trautweint egyszerre elkapta a vágy, hogy ezzel a Pelsőczyval megismerkedjék. Hiszen ez az ember ezermester! Egy bérkaszárnnyá lakóit, akik hetenkint fizetik a házbért, rá tudja kaptatni a divatos kalapokra, a keztyűkre, a selyemernyűkre! Ez a legnagyobb genie és talán jó volna vele társulni. Trautwein és Pel-sőczy — egészen jól hangzanék.

A bérkaszárnnyánál állomást tartott. Megint csak benyitott a házmesterhez:

— Idehaza van Pelsőczy? — kérdezte.

— Nem szokott itthon lenni.

— Nem szokott.

— Nem. Nálunk csak a családja lakik, a felesége meg a leánya.

Trautwein nem értette a dolgot, de már ösztön szerint kérdezte:

— A leánya?

A házmester bőbeszédű lett.

— Nem utolsó leány. Olyan haja van, hogyha egyszer minden ruháját ellopják, még a hajában is tisztességgel elbújhatna. És aztán hozománya is van.

Ez nagy szó. A bérkaszárnnyákban legalább roppantul ismeretlen fogalom a hozomány. Furcsa is, hogy az a koldusfráter, aki a kaszárnnyában lapul meg, még hozományt is gyűjtsön a lányának. Trautweinnak tehát egyszerűen elállt a lélegzete. A meleg tavaszi nap, a kisétált lánycsapat ingerlő képe s a saját megindult fantáziája ugysis erősen megdolgoz-ták a szívét és mint az orgonafa virággal, hir-telenében télt meg ő is édes vágyakkal. Leány-képek kóvályogtak előtte, a hársnyos bőrük szinte érintette a képét, a hajuk illatában majd-nem megbódult és nagyon szeretett volna egy-szerre hanyatt feküdni a fűben s a szemét be-hunyni, hogy félelem nélkül játszadozzék vele az egész pajkos leányhad.

— Szomjas vagyok — suttogta Traut-wein és eszébe jutott, hogy a Pelsőczy-leány-nak azonfélül hozománya is van.

Vajjon mennyi? No nem sok. Ezer forint. Talán csak ötszáz. Kevesebb nem igen lesz, hiszen akkor nem mondanák hozománynak. (Ami ötszáz forintnál is kevesebb, az csak — butor.) Trautwein pedig ennyivel is beérte, kivált amikor elképzelte, hogy ez a leány a

pénzecskején kívül magával hozza a papáját, ez az üzleti genie pedig természetesen egy egész nagy vevő-kört.

— Feleségül veszem — dörögte haza-menet s akkor még nem is látta a Pelsőczy-leányt. Pedig látványosságzámba mehetett a magas, mégis telt természetével, a csudásan üde babaarczával s azzal a fekete hajsátorral, amelybe csakugyan úgy beburkolózatott volna, mint valami fürdőköpenybe. Azon az estén, amikor Trautweinnak fülébe sugta a bérkaszárnnyá házmestere, hogy az a magas leány, a lilaszínkalapos, az a Pelsőczy Frida — Traut-wein egészen megváltozott. Még egy ember-lélek költözött beléje, egy türelmetlen, mohó, erőszakos fráter, aki szüntelenül kiordított hozzá: „Fussál velem Pelsőczy Fridához és feleségül vedd, mert különben velem gyűlik meg a bajod!”

Ezzel a fráterrel nem lehetett birni. Traut-wein egyik estéről a másikra halasztotta, de végre engednie kellett s miután megleste, hogy Pelsőczy-né leányával visszatért a rendes esti sétáról, izga-tottan ballagott fel a lakásukra. Azt sem tudta, mit fog nekik mondani, de el volt tökélye, hogy beállit hozzájuk s még a nevetségesség árán is megismerkedik velük. Az a legrosszabb eset, hogy a Pelsőczy-leány kineveti. Mit tesz az? Akkor is megismeri. S arra már volt eset, hogy lányok hozzámertek olyan emberhez, a kit kinevettek, de arra soha, hogy ahhoz men-tek volna feleségül, akit nem is ismertek.

A divatáru-kereskedő tehát elszántan nyi-tott a Pelsőczyék lakásába.

— Jó estét! — dadogta, amikor két gya-nakvó szempár tűzött feléje.

— Jó es-tét! hangzott szinte remegve a válasz.

— Nem beszélhetnék Pelsőczy urral? — kérdezte még mindig dadogva Trautwein.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése van.

A szabadság ünnepe. Az országgyűlési szabadalvú pártnak báró Podmaniczky Frigyes elnöklése alatt ma értekezlete volt, amelyen Zsigárdy Gyula előadó rövid fejszólalása után vita nélkül elfogadták az 1848. évi törvények megalkotása emlékének ünnepeléséről szóló törvényjavaslatot. A párt teljesen hozzájárult április 11-ikének megünneplése tárgyában a javaslat indokolásához. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök előterjesztésére tárgyalás alá vette ezután az értekezlet az igazságügyi bizottság felirati javaslatát, mint amely holnap szintén napirendre kerül a képviselőházban és amelyet hozzájárulás céljából átküldenek a főrendekhez. Bedő Albertnek, Hegedűs Sándornak, Szemere Attilának, Groisz Gusztávnak és Szivák Imrének néhány stílusos jellegű megjegyzése után a bizottság a felirati javaslatát változatlanul fogadták el, mivel az értekezlet véget is ért.

Közegészségügyi állapotaink. A képviselőház közigazgatási bizottsága Kardos Kálmán elnöklése alatt ma ülést tartott, amelyen a kormány részéről Perczel Dezső belügyminiszter és Latkóczy Imre államtitkár volt jelen. A bizottság Belicska Béni előadása alapján tárgyalás alá vette az ország 1896-ik évi közegészségügyi viszonyairól szóló miniszteri jelentést. Elhatározták, hogy a Háznak a jelentés tudomásulvételét fogják ajánlani.

KÜLFÖLD.

Orosz pénzügyek. A császár — mint Pétervárról táviratozzák — a következő leiratot intézte Wittek pénzügyminiszterhez.

A jelen rendelettel egyidőben kibocsátott császári ukáz-zal megparancsoltam önnek, hogy 90 millió rubelt a hadihajóépítés szükségleteire tegyen félre. Annak a lehetősége, hogy ilyen nagy összeget egyszerre assignálhatunk fel kölcsön felvétele nélkül, eszembe juttatja, hogy a jelen assignációt a birodalmi kincstár szabad pénzkészletéből más rendkívüli kiadásokra történt igen jelentékeny kifizetések előtték meg. Azalatt az idő alatt, amióta ön vezeti a pénzügyminiszteriumot, a rendkívüli bevételekből befolyt jövedelmek több mint 600

millió rubellel haladták felül a rendkívüli kiadásokat. Ennek következtében, anélkül, hogy hitelt vettünk volna igénybe, fedezhettük a rendkívüli kiadások nagy részét, köztük a nagy szibériai vasutét és más vasutakét, valamint kifizethettük a koronának a birodalmi banknál való adósságának jelentékeny részét, a hiteljegyek forgalmának magindítása és így a pénzügyi reform keresztülvitele céljából. Az említett kiadások teljesítése után a birodalmi kincstár rendelkezésre álló eszközei 1898. január 1-én, hozzávetőleges számítás szerint, körülbelül 200 millió rubelt tettek, amelyből 106 millió az 1898. évi rendkívüli kiadások céljaira van szánva. Mindezek után elegendő pénz marad a fentemlített hajóépítési rendkívüli kiadások fedezésére. — A dolgok ez állapota arról győz meg engem, hogy ön követi Istenben boldogult atyám intelmeit és az én elveimet, amelyek szerint a birodalom pénzügyi gazdálkodásában kellő takarékossgot kell tanúsítani. Amidőn elrendelném, hogy a birodalom kiadásaiban a jövőben is folytonos takarékossgal éljen a költségvetési ellensúly teljes megóvása végett, amelyen birodalmunk hatalmának és jólétének támasza nyugszik, maradtam változatlan jóindulattal és hálával Miklós.

Az amerikai-spanyol viszály. Madridból táviratozzák nekünk: A sajtó nagy része a legnagyobb aggodalommal néz a jövő elébe. Az „Imparzial” és „Heraldo” semmi hitelt nem adnak a kormány optimista felfogásának. Egy-egy utalnak azokra a hatalmas készülétekre, amelyeket Észak-Amerika a háborúra tesz. Mac Kinley, aki eddig ellene volt a háborúnak, most egészen harcziás nyilatkozatokra ragadtatja magát és ami fő, szó nélkül engedélyezi a legnagyobb kölcsönök hadi célokra. Általában mindenütt attól tartanak, hogy a háborút elkerülni alig lehet.

Thun barátai.

(Távirati tudósítás.)

A németek tegnapi hadüzenete után ma összeült a jobboldal végrehajtó-bizottsága és tanácskozott. A képviselőházban folyt a konferencia, amelyen jelen voltak: az elnökség részéről: Abrahamovicz, dr. Kramarz és dr. Fuchs, a lengyel klubból: Jaworski és gróf Dzieduszycki, a csehek részéről: dr. Engel és

dr. Janda, a katolikus néppártból: báró Dipauli és dr. Ebenhoch, a czenrumtól: gróf Falkenhayn, a szláv szövetségtől: dr. Sustersitz.

Ugy hírlett, hogy az értekezleten meg fog jelenni Thun kormányelnök és több miniszter is, de nem jött el egy sem. A konferenciának az volt a célja, hogy a többségbe pártok megbeszéljék, milyen magatartást tanúsítsanak az új kabinettel szemben és milyen intézkedésekre lesz szükség a Reichsrath megnyitásánál. A legfontosabb kérdés a képviselőházi elnökség megválasztása. Azt hiszik, hogy virágvasárnapig vagyis április 3-ikáig nem tartanak többet csak öt ülést. Ez ülések lefolyása lesz majd irányadó arra nézve, hogy a Reichsrath husvét után is ülésez-e majd vagy sem.

A mai tanácskozásról a következő kommuniké adták ki: A politikai helyzetről folytatott beható vita után lovag Jaworski megtalmozgatott, hogy a kormánnyal közelebbi érintkezésbe lépjen egyelőre bizonyos sürgős, formális kérdések megbeszélése végett.

Bécsi tudósítónk erről az értekezletről a következőket telefonozza nekünk:

Az ülésen az a meggyőződés volt az uralkodó, hogy a kormányt támogatni kell azokban a fontos kérdésekben, melyek első sorban várnak megoldásra. Ezek a feladatok a parlament cselekvési képességének helyreállítása és a kiegyezés végleges megkötése. A végrehajtó bizottság szükségesnek tartja, hogy a kormány terveit tudomására hozzák. — E végből megbízták lovag Jaworsky képviselőt, hogy a kormánnyal érintkezésbe lépjen. Jaworsky feladata az is, hogy az elnökség kérdését tisztába hozza. A jobboldalnak az a terve, hogy egy harmadik alelnöki állást szervezzenek. Ezt az állást a keresztény szocialistáknak akarják átengedni. Az elnökjelöltek még mindig Dipauli és dr. Fuchs, az alelnöki állásra pedig gróf Attems és dr. Engel vannak kandidálva.

Ő Felsége territeti utja a kabinetváltás következtében és arra való tekintettel, hogy a parlament csak e hónap 21-dikén ül össze, most kétségessé vált.

A Pelsőczy-leány egyszerre eltűnt, az asszony ellenben fulladozva nyögdécselt:

— Miért?

Trautweinnek egyszerre megoldódott a nyelve, hogy a szép leány már nem volt előtte. Csak úgy pergett a beszéde.

— Nagyon fontos ügyben keresem. Üzleti ügy — tette hozzá nagyon nyomatékosan.

Az asszony ettől a nyomatéktól csudálatosan megijedt. A kezeit összekulcsolta s mi-alatt szemével féltékeny kereste a leányát, mintha segítségül hívna ebben a nehéz pillanatban — fojtott hangon könyörgött:

— Oh, uram... uram... ne tegye tönkre!

Trautweint ez a fordulat fölöttébb meglepte. Hogy ő ne tegye tönkre Pelsőczyt! S nagyon bambán nézhetett a remegő asszonyra, mert most ez sem tudta, milyen arcot vágjon. Ugy néztek egymásra, mint akik a víz fölött egy keskeny pallón találkoznak szemközt: mosolyognak is, félnek is. Pedig itt nincs kitérés. Utóljára Trautwein megemberelte magát (nyilván az a türelmetlen fráter ordított rá belülről) s hamis nevetéssel mondotta:

— Hazudtam az imént, kedves Pelsőczyné. Hazudtam. Amiről beszélni szeretnék, az egy csöppet sem üzleti ügy. Ellenkezőleg. Majdnem azt merném mondani, hogy inkább szívbeli ügy. Mert ambar még csak látásból ismerem kedves leányát, én... én...

A divatáru-kereskedőnek úgy rémlett, hogy egyszerre megint reá tűz a Pelsőczy Frida égő tekintete. Zavarba jött.

— Én... nem tudom bizonyosan... de azt hiszem... nem, mégis bizonyosan tudom... hogy is lehetne másképp... én szeretem a kisasszonyt...

Az az égő szempár megint eltűnt. Talán csak káprázat is volt. Trautwein e nyilatkozat

után véghetetlen bambasággal felejtette nyitva a száját. Pelsőczyné pedig az ajkait harapdálta rettenetes félelmében. Nagyon kínos pillanatot volt. És senki idegen sem akart véletlenül a lakásba nyitni, hogy őket megváltsa. Még szerencse, hogy ebben a pillanatban kihangzott a Pelsőczy-leány szava:

— Gyere, mama! Ha Trautwein ur el akar árulni, hát áruljon el. Ezért nem kellett ideitolakodnia!

Éles, goromba hang volt. Pelsőczyné föl-lélegzett tőle és már egyedül hagyta Trautwein urat, aki egyszerien semmit sem értett a dologból. Csak azt látta, hogy ezek itt nem rajognak érte, a faképnél hagyták. Egy pillanatra arra gondolt, hogy utánuk megy és felvilágosítást kér, de minden bátorsága eltűnt. Még kábultan állt a sötétben, aztán félig öntudatlanul nyult a kilincs után és kifordult az udvarra. Mintha abban a pillanatban bukott volna fel a víz alól.

— Pedig igazán szeretem... motyogta — és nem is gondoltam a hozományára. De milyen rátartóságok ezek a lányok, ha hozományuk van!

Fürdött a hűvös levegőben. A fejét fogta. — Csak én tudnám, mért mondta, hogy el akarom árulni?

Kinyitotta az ízetét, mert neki itt kellett bejárnia a lakásába. Minden kétségbeesése sem gátolta, hogy az ajtót nagyon gondosan zárja be maga után. Aztán meggyújtotta a lámpát és fölkereste az ő kis ablaktalan rak-tárában a vaságyat. Haj, haj! Szomorú kis ott-hon! S az első kísérlet, hogy különb otthon teremtse magának, nem valami fényesen sikerült. Trautwein ur nagyon el volt keseredve s mintán óvatosan eloltotta a lámpát, gondolkozva bámult bele a sötétségbe. Az ördög vigye el az asszonynevet, hogy még akkor is

keserit, ha szeretjük! Nem kellene rájuk nézni, egy mély árokba kellene dobni valamennyit...

És hasonló gyilkos gondolatok közt aludt el.

Reggel, amikor az ízetét kinyitotta, dühösen állított elébe a bérkaszánya házmestere:

— Hallja maga, Trautwein ur! Én sok lelketlen gazembert ismertem, hiszen házmester volnék, vagy mi. De nem tudott magam nyugodtan aludni, míg a szegény Pelsőczyeket el nem üldözte?

Trautwein csak nézett a házmesterre. — No hát legyen boldog! Most már elszöktek Pelsőczyék. Az egész ház majdnem sírva kísérte őket, amikor az éjjel elszöktek. Most már nyugodt az ur?

— Elszöktek? — dadogta Trautwein.

— El. Én kísértem őket a vasúthoz. És nem áruolom el, hogy hová szöktek a jó emberek. De maga őrizkedjék, mert kiszekirozzuk ebből az utcából. Megfizetünk érte, hogy nem lesz több drága portékánk.

Trautwein egy szót sem értett az egész-ből. Ő csak azon gondolkodott, hogy mi veszedelem lehet abban, ha ő megkér egy leányt? Nem szép ember? Jó, hát kósarát kap. De hogy mindjárt meg is szökjenek előle! Dühbe jött.

— Hallja! — ordított a házmesterre — én számár vagyok, mert feleségül kértem a Pelsőczy-leányt. De gorombáskodni nem fognak velem! Takarodjék, különben rendőrt hívok!

A házmester gunyosan nézett rá.

— Ugyan? Nohát én meg kimondom, hogy maga közönséges spiczli...

— Spiczli?

— Spiczli! És százszor is kimondom, hogy az. A legravaszabb fajtaból.

A prágai „Politik“ arról értesül, hogy gróf Thun a Reichsrathban *programmszerű kijelentést* fog tenni.

Csehország helytartója, gróf *Condeshove* ma Bécsbe érkezett és délelőtt kihallgatáson volt őfelségénél. Azután gróf Thun kormány-elnökekkel tanácskozott egy teljes óráig.

A N. Fr. Presse Lembergől úgy értesül, hogy a Reichsrath ülészekának elején őfelsége az *urakházába* több új tagot fog kinevezni. Az új páreik közt lesz két lengyel is és pedig báró *Loebl*, a volt lengyel tárczanélküli miniszter és *Abrahamovics*, a képviselőház hírhedt ex-elnöke.

Schönerer képviselő az ügyészségnél bűnvádi följelentést tett gróf *Badeni* volt kormányelnök, továbbá *Abrahamovics* és *Kramarz*, a képviselőházi elnökség tagjai ellen amiatt, hogy a rendőrség behatolt a képviselőházba és a képviselőket az ülésteremből erőszakkal eltávolította.

Prága, márczius 10.

A „Függetlenség“ című omladinista egyesületénél *Baxa* cseh tartománygyűlési képviselő hevesen kikelt a kormány ellen. Minden cseh, ugymond, aggodalommal tölti el az, hogy egy cseh képviselő belépett a Thun-kabinetbe, dacára annak, hogy eddig a cseheknek egyetlenegy kívánságát sem teljesítették. Dr. *Raschin* is hibáztatta azt, hogy dr. *Kaizl* tárczát vállalt. A kormány a csehek már nem is akarja megvásárolni, hanem ingyen, minden ellen-szolgáltatás nélkül óhajtja őket magának lekötni. A gyűlést a rendőrség végül feloszlatta.

Berlin, márczius 10.

Az itteni német egyleiben báró *D'Elvert* képviselő kifejtette, hogy az új nyelvrendeletek ellen teljes erővel harcolni kell és általában a kormány ellen éles oppozícióra kell készülni. Dr. *Lecher* Ottó, a híres distancz-szónok a kiegyezésről beszélt. Ha gróf Thun támaszkodva barátaira, a csehekre, a lengyelekre, a klerikálisokra és legújabb szövetségeseire: az alkotmányhü nagybirtokosokra, olyan kiegyezést akar majd csinálni Magyarországgal, amely Ausztriát gazdaságilag károsítja, a németek meg fogják védeni Ausztria érdekeit. *Fordítsa gróf Thun az ő erős kezét Magyarországra ellen!*

London, márczius 10.

A *Times* az új kabinetről nagyon szkeptikusan nyilatkozik. A Thun-kormány, ugymond, az *utolsó kísérlet*, amelyet ezzel a Reichsrathal tesznek.

— Hát mit csináltam? — toporzékolt a kereskedő.

— Mit? Kiszáglasztta, hogy az öreg Pelsöczy magának konkurencziát csinál, hogy sokkal szebb és sokkal olcsóbb portékát ad nekünk és most be akarta csukadni. Hát van lelke magának? Vagy olyan nagy dolog, amit szegény Pelsöczy csinál? Mások is megteszik és tulajdonképen nem is csal meg vele senkit. Azok az idegen gyárosok, akiket mustrákat rendel, szívesen küldik a Pelsöczy csak ezeket a mustrákat adja el. Legalább a szegény ember is jut valami finomabb portékához. Hanem persze, magának az tetszenék, hogy csak maga legyen egyedül és nyuzhassa a szegény embert. Pfuj!

... Trautwein nyitott szájával bámult a dühös házmester után.

— Vagy úgy? — morogta aztán. És kezdett derengeni az agyában. Pelsöczy ur tehát utazó. És mustrákat rendel, amelyekből az egész bérkaszánya kiöltözködik. És a házbért is tavaszi kalapokban fizeti ki. És a lányának is a mustrákból teszi össze a hozományt.

Mégis sajnálta a leányt. Csodaszép haja volt. Nagyon jól festett volna az üzletben és a hozomány is valami. Ámbár — gondolta végezetül Trautwein ur és ebben meg is vigasztalódott — ki tudja, micsoda hozomány az? Ha az öreg Pelsöczy külföldi gyárosok képes árjegyzékeiből tartotta fenn a családját, talán a hozományt is *árjegyzékekben* adja ki. Hadd kamatoztassa a veje, ahogy ő is kamatoztatta. Az ilyesmi pedig nem való egy Trautweinnek, aki a végén mégis csak bejegyzett czég és virágzó üzlete van Újpesten, itt mindjárt a sarkon...

Kabos Ede.

TÁVIRATOK.

A keletázsiai események.

Berlin, márczius 10. Jól értesült körökből hirtelen jár, hogy az Anglia és Oroszország közötti ellentét Kelet-Ázsia miatt csak *látszólag élesedett ki*. Az eseményeket semmi esetre sem lehet helyesen elbírálni, ha az ember az angol lapok izgatott hangjától félrevezetett magát. Komoly komplikációtól egyáltalán nem kell félni. Ha a magvát kihámozzuk az angol lapok förmedvényeinek, semmi egyéb következtetésre jutni nem lehet, mint hogy *Anglia Japánt akarja kijátszani bűnbak gyanánt Oroszország ellenében*. Nagyon kétséges azonban, hogy a japáni diplomácia hajlandó-e Anglia játékszerűl szolgálni. Németország mindenestre a legnagyobb nyugalommal és elfogulatlansággal néz a bekövetkezendő események elébe, minthogy Kiau-Tschaunak elfoglalása folytán mindenféle versenytárstól megszabadult és Kinával háborúba nem keveredhetik. A *Nationalzeitung* szerint az angol lapok óriási lármájukkal nem akarnak egyebet elérni, mint hogy *Oroszországgal való háború helyett Kinától engedményeket*, még pedig területbeli engedményeket *csikarjanak ki*.

London, márczius 10. A *Daily Mail*-nak jelentik *Shanghaiból* tegnapi kelettel: A pekingi japáni követ tegnapelőtt a cungli-yamen egy tagjával beszélgetve, azt a tanácsot adta, hogy *utasítsák vissza Oroszországnak Port-Arthurra és Ta-Lien Wau-ra vonatkozó követeléseit* és azzal fenyegetőzött, hogy Japán az orosz követelések megadása esetére erőlyesen lesz kénytelen eljárni.

A krétai kérdés megoldása.

Bécs, márczius 10. A *Neues Wiener Tagblatt*-nak megbízható forrásból jelentik, hogy a krétai kérdést a közel jövőben sikeresen meg fogják oldani. Ujabbán az az eszme kezd tért hódítani, hogy két vagy három nagyhatalom veszi kezébe az ügyet és rendet csinál Krétában oly módon, hogy *György herceg jelöltségét keresztül viszi*. Azok a hatalmak vannak e célra kiszemelve, amelyek a görög hadikárpótlás biztosítását elvállalták, tehát *Oroszország, Anglia és Franciaország*, esetleg csak Anglia és Oroszország. Remélik, hogy a szultán ellentállását meg fogják törni.

Berlin, márcz. 10. A *Berliner Tagblatt* levelezője jelenti *Pétervárról*: Az összes orosz nagykövetségek azt az utasítást kapták, hogy a lehető legrövidebb idő alatt még egyszer ajánlják az összes nagyhatalmaknak, hogy *György herceg jelöltségébe a krétai kormányzói állásra beleegyezzenek*. A Pétervár és Berlin közötti jegyzékváltásról még semmi hír. Orosz kormánykörökben meg vannak győződve arról, hogy Németország György herceg jelölésének szükségét be fogja látni. *Ausztria-Magyarországra nem számítanak*, abból indulva ki, hogy a *monarchia ebben a kérdésben elvileg ellenzi Oroszország törekvéseit*, amit a *Tagblatt* levelezője szerint annak tulajdonítanak, hogy *Ausztria-Magyarország a Keleten terjeszkedni kíván*.

A német telepítési törvény.

Berlin, márczius 10. A képviselőház mai ülésén a telepítési törvény tárgyalásánál *Matty* kijelenti, hogy a lengyelek a tárgyalásban megint nem vesznek részt, de a szavazásban igen.

Staudy és *Gerlich* megtámadják *Jäckel* magatartását, amelyet még poseni párthívei sem helyeseltek.

Im Walle azt indítványozza, hogy mivel a törvény alkotmányváltoztatást jelent, 21 nap múlva újra szavazzanak felette.

Dr. *Miquel* pénzügyminiszter azt feleli, hogy a törvényjavaslat csak folytatása az első törvénynek, amelyet a ház alkotmányosnak ismert el. *Alkotmányváltoztatásról tehát nem lehet szó*.

Jäckel védekezik az ellene intézett támadások ellen, amelyek csak ellenfeleinek gyengeségét

bizonyítják. Helyteleníti a Hakatista-egyesület néhány intézkedését, de kiemeli, hogy csak barátainak sikerült egy lengyel Hakatista-egyesület alapítását megátolnoki, ami által a béke megóvatott.

Sattler kijelenti, hogy ilyen körülmények közt *szívesebben venné a háborút*. Védelmezi a Hakatistákat és *Walle* indítványa ellen nyilatkozik.

Majdnem valamennyi párt szónokai *Im Walle* indítványa ellen nyilatkoznak.

Gerlich képviselő azzal vádolja Czarlynakit, hogy felhasználta egy hozzá (*Gerlich*-hez) intézett magánlevelet; ezt az *eljárást tisztességtelennek* nevezi és azt mondja, hogy a *lengyelek nem tudják megkülönböztetni, mi a tisztességes és mi nem. Fegyverük az árulás*.

Motty beszéd folytán kijelenti, hogy párt-hívei megbízásából ki kell lépnie a passzivitásból. Követeli, hogy *Gerlich nyilvánosan vonja vissza a lengyelek ellen elkövetett hallatlan sértését, különben viselje a következtéseit*.

Czarlynski kijelenti, hogy nem akarta *Gerlich*et megsérteni és azt hitte, felhasználhatja a levelet, mert már közzé volt téve.

Gerlich azt feleli, hogy az „árulás“ szót nem vonhatja vissza; a következményeket készen elviselni.

Im Walle indítványát elvetették és a javaslatot elfogadták.

Következik a vallásügyi költségvetés tárgyalásának folytatása.

A párbaj ellen.

Róma, márczius 10. A képviselőház mai ülésén de Martino és társai törvényjavaslatot terjesztettek elő becsületbírószak alakítása ügyében, melynek feladata oly viszálykodások elintézése lesz, melyek *polgárok között becsületsejtésekből származnak*. A szociális képviselők törvényjavaslatot nyújtottak be, amely *a párbajt a közönséges büntetésekkel egyenlővé teszi*. Ezeket az indítványokat a házszabályok szerint először a bizottság veszi vizsgálat alá.

A tanárok megrendszabályozása.

Berlin, márczius 10. A *Vorwärts* ama hírt, mely szerint a német kormány egyes egyetemi tanárokat és tanítókat szocialista tanak miatt állásuktól elmozdítana, egyszerű korbolmányoknak jellemi ki. Ugy látszik, valaki szépen felültette a lapot.

HIREK.

Márcziusi csárdás.

Leírhatatlanul izgatott hangulatnak voltak azok a márcziusi napok 1848-ban!

A zsihárus-utcai ellenzéki kör egész délután tömve volt emberekkel. Az újságokat egyik kézből a másikba kapkodták, és a *Pesti Hirlap*-on kívül legolvasottabb lap volt a német nyelven, de magyar szellemben szerkesztett *Der Ungar*.

Magánkörben, utcán, kávéházakban, mindentől csak a pozsonyi eseményekről beszéltek.

A *Béla* és *Ferencz Károly* görhajók érkezését napról-napra óriási tömeg várta. Különösen a jurátusok álltak csoportokba verődve a Dunaparton, lesve a pozsonyi híreket, melyeket aztán azon frissiben beszéltek el a szalonokban, meg este a színházban.

Ezekre a napokra esik az az érdekes magyar demonstráció is, amely Bécsben történt és amelyről most helyénvalónak tartjuk megemlékezni.

Márczius 6-án, a bécsi *Sophiensaal* bárloje, a magyar származású Prágai, óriási nemzetiasin plakátokon *magyar táncvizigalmat* hirdetett.

Már előtte való napokon nagyon aggasztotta ez a készülő multság Lajos főherceget, a kamarilla akkori vezetőjét, valamint a mindenható államkancellárt, *Metternichet* is.

A herceg ki is fejezte nemtetszését báró *Jósika* Samu erdélyi kancellár, a konzervatív párt egyik támasza előtt — és kérdezte, nem lehetne-e a hált megátolni.

Jósika, számolva a helyzettel, egyenszen nem-mel felelt *Metternich*nek, mire egy szintén jelen volt konzervatív magnás, *Dessewffy* Emil, elgondolkorra jegyezte meg:

— Valóban lehetetlen... a kedélyek anélkül is el vannak mérgesedve, és akár németül, akár magyarul — mégis csak *Valkánon tánczolunk mi már*... A hirdetett mulatságot csakugyan megtartották.

A Sophiensaal fényárban uazott. Köröskörül selyemből való nemzetiszínű lobogók, füzérek és közbe-közbe a magyar országgyűlés egy-egy kiváló liberális szónokának az arcképe.

A nők mind igyekeztek magyarosan öltözködni. Egymást váltotta a gyöngyös párta, leeresztette, selyemszalagos hajfonat, arany és ezüstcsipkés *nógrádi* főkötő, aminőket a fiatal palóc menyecskek viselnek.

Frágai, a bérlő, az érkező hölgyeket virágcsokorral fogadta, melynek leveleire magyar tánczened és a magyar czimer voltak nyomtatva.

A bála két zenekart szerződtek. Még pedig tourokra a Straussét, csárdásokra meg a Kovács József zenekarát.

Amolyan *polgári hangászkar* volt ez, mint ahogy az ilyen zenetársulatokat még a negyvenes esztendőkhöz is nevezték. Czigányok akkor nem voltak Bécsben és valódi kuriózum számba ment, mikor 1814-ben, a kongresszus idején, egy izben Bihar bandája játszott az udvar előtt.

Az első csárdást alig járta vagy három pár, köztük báró Orczy Béla, aki igazi magyaros bravourral cifrázta.

A tánczó párok körül, mint valami ritka látványosságnál — karéjban állt föl a bál közönség és gróf Sándor Mór, a híres lovas, aki boldog volt, ha apósát boszanthatta, egyre biztatta a tánczókat.

— Hogy prűszköl majd az öreg, ha hallja ennek a bálnak a hírét holnap reggel — mondta szinte diadalmos mosollyal Teleki Lászlónak, aki Pozsonyból rándult föl erre a bála.

A példa ragadós volt.

Már a második csárdást tíz párnál több tánczolta. Közte olyan bécsi joghallgatók is, akiknek fogalmuk sem volt elődeink dalias tánczáról.

Kezük, lábuk mozgott, mint a cséphadaró, homlokukról patakzott a verejték. Igazi munkaszámba ment náluk ez a táncz, de nem hagyták volna abban a világról sem.

Mikor Kovács keresztbe tette a vonót és a magyar ifjak a csárdás folytatását követelték, a német diákok hangoztatták legjobban:

— Hot folt... Hot folt...

Kovács valóban újra kezdte a nótát és most jött a mulatság java. Az ősz gróf Festetich Miklós, aki eddig komoly, öreg urakkal gyönyörködött a tűzvéri fiatalokban, egyszerre csak fölkel helyéről és odaállt a zenekarvezető elé:

— Most pedig az én régi kedves nótámat, azt, hogy:

Három alma meg egy fél...

Kérettlek, nem jöttél —

— De üveghangon, *difnyosan* ám!

És mikor Kovács belekezdett a régi jó csárdásba, az öreg, tisztelekre méltó mánás kiállt a pikétre és úgy eljárta büszke nemzeti tánczunkat, hogy a legnagyobb jurátus se különben.

Szeme csillogott a fehér pillák alatt, ahogy módosan illette, hajtogatta a derekát és hogy sávt-borsát megadja a tánczának, olykor-olykor tenyerével nagyot csapott a lábászárára.

Mikor vége volt a nótának, öreg, galambféhérségű politikusok szorongatták a gróf kezét, a fiatalok meg úgy éljenzett, hogy szinte visszhangzott a Sophiensaal.

Nem táncz volt akkor ez a csárdás, de politikai vezérczikk. Éppen úgy, mint a hatvanas esztendőben a darutoll, meg a tulipántos szür.

Másnap reggel, mikor Metternich hírét vette a bálnak, a Festetich Miklós tánczának — keserűnek érezte a kávéját és sürgősen hívatta magához gróf Sedlniczkyt.

— Ilyen dolgoknak nem szabad történni többé!

Ezt hangoztatta Lajos főherceg is, aki beteges makacssággal védte a trón autokracziáját.

Késő volt már minden óvintézkedés. Néhány nap múlva fölvirradt a császárvárosra márczius 13-a. A hirtelen támadt vihar elementáris erővel söpörte

el az ócska rendszert, halomra döntötte a rendiséget és megdöntötte a mindenható államminiszter hatalmát is.

Metternich, hogy a nép dübe elől meneküljön, Linzbe ment és rendszerét és magát is tulélve, az ötvenes évek végén halt meg, elfeledve még azoktól is, akiknek érdekeit körömszakadtig védelmezte.

— **Stefánia főhercegnő gyógyulása.** Bécsből telefonálja tudósítók: *Stefánia* főhercegnő állapotában állandó javulás állott be. Ma délután hat órákor ismét consiliumot tartottak nála az udvari orvosok és elhatározták, hogy tekintettel a folytonos javulásra, már a legközelebbi napokban egyáltalán felhagynak a bulletinek kiadásával. Az özvegy trónörökösne a mai estét nagyon jól töltötte.

Stefánia özvegy trónörökösne állapota felől a főudvarmesteri hivatalban ma a következők tudakozódtak: Báró Bánffy Dezső miniszterelnök és neje, Perczel Dezső belügyminiszter és neje, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke, Tisza Kálmán, Tisza Kálmánné palotahölgy, Gromon Dezső államtitkár, Vértessy Sándor, valóságos belső titkos tanácsos, a királyi tábla elnöke, Ludvígh Gyula főrendiházi tag, a magyar királyi államvasutak elnök-igazgatója, Miklós Ödön, Tallián Béla országgyűlési képviselő, Hammersberg Jenő budapesti királyi főgyógyász, Földváry Mihály császári és királyi kamarás, Ghyczy Emil császári és királyi kamarás, lovag Kleeberg Aladár.

Gróf Apponyi Lajos, magyarországi udvarnagy lakásán kitett ivre aláírták nevüket: Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy és neje született Scherr-Thoss Margit grófnő, gróf Apponyi Gyula, gróf Károlyi István és neje, özvegy gróf Csekonics Jánosné, gróf Csekonics István, gróf Szapáry Pál, gróf Bánffy Miklós, Pallavicini Ede örgróf és neje, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter, Kiss Pál államtitkár, Márkus József főpolgármester, Erdély Sándor igazságügyi miniszter, gróf Zichy Jenő, gróf Apponyi Albert és neje, gróf Wurmbbrandt Károly és neje, gróf Csáky Albin és neje, gróf Vay Gábor és neje, özvegy gróf Teleki Sándorné, gróf Teleki József és neje, báró Nikolics Fedor, Benczur Gyula, gróf Hunyady László és neje, báró Radvánszky Géza és neje, dr. Toldy, özvegy gróf Károlyi Viktorné, gróf Zselénszky Róbert és neje, gróf Zay Miklós és neje, Károlyi Sándor grófné, gróf Károlyi László, gróf Széchenyi Imre, gróf Széchenyi Emil.

— **Köszönet a királynak.** Bécsből telefonozza tudósítók: Gróf *Kálnoky* Sándor vezérőrnagy, az elhunyt volt külügyminiszter legidősebb fivére, ma délután 6 Felségénél kihallgatáson volt és ez alkalommal kifejezte a család legmélyebb köszönetét a királynak részvéteért. Együttal megfélelt fivére utolsó kívánságának, amely abban állott, hogy fivéreinek egyike személyesen nyújtsa át a királynak az általa neki adományozott aranygyapjas rendnek nyakékét és ez alkalommal fejezze ki ő Felsege előtt háláját és odaadását.

— **Egy dilemma, amit senki se akar észrevenni.** Az evangélikus kongrua ügyében egy küldöttség megy holnap a kormányhoz, szentmártoni Radó Kálmán vezetése alatt — mert báró Prónay Dezső, az egyetemes felügyelő, az evangélikus egyház világi feje, megint nem vállalta el a küldöttség vezetését, minthogy — ugymond — ezt egyéni meggyőződése nem engedi. Igen jellemző, sőt bizonyos fokig komikusan jellemző, hogy van egy magas tisztség a protestáns egyháznál, melynek lényege épen abban áll, hogy az egyház és államhatalom között közvetítő legyen, aki betölti — de az illetőnek véletlenül épen ezt a közvetítést tiltja az egyéni meggyőződése.

— **Gajzágó Salamon halála.** *Gajzágó* Salamon, az állami számvevőszék nyugalmazott elnöke, még mindig halottas ágyán fekszik. Ma délután 3 órákor dr. *Pertik* Ottó bebalzsamozta az elhunyt holttestét. A bebalzsamozás után ravatalra helyezték a holttestet. A temetés az ujjilág-utcza 13. szám

alatti gyászszobából a kerepesi-uti temetőbe, hol a főváros tanácsa díszsírhelyet ajánlott föl, holnap délután 3 órákor lesz. A gyászoló családhoz nagyon sok részvételt érkezett. A család a következő gyászjelentést adta ki:

„Alulírottak mély fájdalommal jelentjük, hogy *Gajzágó* Salamon, a magyar királyi állami számvevőszék nyugalmazott elnöke, valóságos belső titkos tanácsos, az I. osztályú vaskoronarend lovagja, a főrendiház tagja stb., ez évi márczius hó 9-én délután 2 órákor, életének 69-ik évében meghalt. A boldogult hült tetemei folyó hó 11-én délután 3 órákor fognak ujjilág-utcza 13. szám alatti lakásán a római katólikus egyház szertartása szerint be-szenteltetni. és a kerepesi-ut melletti temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az elhunyt lelkiüdvéért az engesztelő szent-miséldozat folyó hó 14-én d. e. 10 órákor fog a belvárosi plébánia-templomban a Mindenható-nak bemutatattani. Budapest, 1898. márczius hó 9-én. Béke poraira. *Gajzágó* István, *Todorffyné* *Gajzágó* Rebeka, *Voitbné* *Gajzágó* Katalin, testvérei, *Lukács* Béla, veje, *Mihályi* Kristin, menyje, *Gajzágó* Salamonné, *Fluck* Paula, neje, *Lukács* Béláné, *Gajzágó* Fatime, leánya, *Gajzágó* Samil, *Gajzágó* Boldizsár, fiai, *Lukács* Simon Salamon, *Lukács* Paula Katalin, *Lukács* Salome Teréz, *Gajzágó* Katalin, *Sándor* Lajosné, *Gajzágó* Salamon, *Gajzágó* István, *Gajzágó* Tivadar, unokái.

— **Az Ivánka-Szalavszky-párbaj.** Ma délben tárgyaltak a segédek a szabadelvű pártkörben. *Ivánka* Oszkárt *Kund* Jenő és *Simonyi* Dénes képviselték, *Szalavszky* Gyulát *Gajári* Ödön és *Dániel* Gábor, aki *Pulszky* Ágost helyett vállalta el a segédkezést, mert *Pulszky*-nak halaszthatatlan dologban el kellett Budapestről utaznia. A segédek ma délben hamarosan és egyhangulag megegyeztek abban, hogy az ügyet csak fegyverrel lehet elintézni, a föltételek tekintetében azonban nem tudtak megállapodásra jutni. Ezért fegyverbírószágban állapodtak meg. *Szalavszky* segédei *Örley* Kálmánt és *Lónyay* Sándort, *Ivánka* segédei *Szentiványi* Árpádot és gróf *Zselénszky* Róbertet választották fegyverbírákúl. A fegyverbírószág ma már összeült és elnökül gróf *Teleki* Gézát választotta meg. A bírószág éjjelig tárgyalt és a következő, feltételeket állapította meg: *Pisztoly*párbaj, kétszeri golyóváltással, közönséges (nem vontesövű) pisztolyokkal. *Ivánka* segédeinek propozíció-jára harmincz lépés távolságról, 5—5 lépés arange-szal. A *Jovagias* elégtételadás összes módozatairól jegyzőkönyvet vettek fel és a párbaj idejét holnap délelőtt 11 órára tűzték ki.

— **A szerbek halottja.** Szerbiának évtizedeken át leghíresebb politikusa és jó darabig miniszterelnöke volt *Garasanin* Milutin, aki a napokban halt meg Párisban, mint Szerbia ottani követe. A szerb kormány *Garasanin* holttestét — amint már megirtuk — hazaviteti és államköltségen nagy pompával temeteti el. Az elhunyt államférfi koporsója Párisból ma délben érkezett Budapestre a keleti pályaudvarba, ahol megjelentek: *Barlovác* György budapesti szerb főkonzul, *Veisz* Soma alkonzul, a konzulátus, valamint a budapesti szerb kolónia tagjai. Ezenkívül a belgrádi gyorsvonattal tiztagu küldöttség érkezett Belgrádból *Sztojanovits* Vučko, volt szerb kereskedelmi miniszter vezetése alatt. A küldöttségben voltak *Garasanin* rokonai és a belgrádi tiszti főorvos is. A koporsót, amelyre *Barlovác* főkonzul és az itteni szerb kolónia nevében *Lilits* elnök koszorút helyezett, a belgrádi küldöttség vette át és kísérte Belgrádba. A koporsóval együtt jött Párisból *Radoljevics*, *Garasanin* rokona és meghívta, aki szintén tovább utazott Belgrádba. *Garasanin* özvegye a ma éjjeli keleti futárvonattal érkezik a szerb fővárosba, ahol holnap lesz az ünnepélyes gyászszertartás az udvar és a kormány tagjainak részvételével. Az elhunyt államférfiut gorczkai családi sírboltjában helyezik örök nyugalomra.

— **Lehman Mór.** Párisból táviratozzák: Hivatalosan konstatálják, hogy *Lemercier-Picard* személyazonosságát már megállapították. A neve nem *Lemercier-Picard*, hanem *Lehman* Mór. A fiatal ember *Toinville*ből való. Hamisított diplomacziái leveleket adott el *Rochefort*nak és ennek kapcsán lehetett aztán

agnoskálni. Rochefort egyik munkatársa ugyan is, aki a hamisított levelek eladásánál közbenjárt, felismerte benne Lehmant. Azonkívül még az öngyilkos sógora és még néhány ember is megállapította személyazonosságát. Lehmant még nem temették el, mert *halálának oka nincs kiderítve.*

— Művészek a fehér asztalnál. A Lotz-ünnep rendező bizottsága márczius 12-én, szombaton este a városligeti állatkerti vendéglő dísztermében lakomát rendez. A vacsorára meghívta a fővárosi képzőművészeket teljes számban. A rendezőség élén *Telpey Károly* műtárnok buzgálkodik.

— Szociállizmus. Krecsányi Kálmán VIII. kerületi rendőrkapitány ma délutánra megidézte a szociáldemokrata párt vezetőségét, illetve annak nyolcz tagját és pedig Baron Ede vendéglőst, *Ruzicska Manó* szücsmestert, *Gombosi Béla* magánhivatalnokot, *Bokányi Dezső* magánhivatalnokot, *Kalmár Károly* nyomdászt, *Csebrenyák József* nyomdászt és *Wankó Károlyt*, a „Népszava“ kiadóhivatalának főnökét, *Grossmann Miksa* nyomdászt. okot erre az szolgáltatott, mert a legutóbb tartott házkutatások alkalmával az esztergyűlés munkás-egyesületben következő nyugtát találtak:

Nyugta 10 forintból, melyet Babina Géza elvtársától pártadó fejében felvettem. *Wankó Károly.*

Krecsányi a pártadó fizetését gyűjtésnek veszi s ennek folytán a pártvezetés tagjait *tiltott gyűjtés* miatt egyenkint 10 napi elzárásra ítélte. Az elítéltek felebbezték. — *Sátoralja-Ujhelyről* táviratozza tudósítónk: A Bodrogköz lecsendesítése nagyon nehezen halad előre, mert a szociálisták makacsokodnak és ellenszegülnek. Százötven kis- és nagy-tárkányi szociálista királyhelmecze vonult, hogy az ottani járásbírósi fogházban fogva tartott társaikat kiszabadítsák. *Neuhold* ezredes e tömeget katonasággal körülvette és a városból kihajtotta. Több fokolompost elfogtak. A 34-ik ezred két zászlóját a napokban a 66-ik gyalogezred két zászlóját fogja felváltani. — *Nyiregyházáról* táviratozza tudósítónk: A nyirbátori csendőrlaktanyát megtámadó szociálisták közül tízenötöt a csendőrök bekísértek Nyiregyházára. A nyugalom biztosítására három *Felitzsch* főispán Tiszalökre és Nyirbátorba *Kis-Szebenből* egy-egy század gyalogságot hozatott. *Tiszapolgáron* nagy az inség a nép között.

— A „Báthory“ megmentették. *Fiuméből* táviratozzák: Az *Adria* társaságnak *Port-Patrik*-nál, a skót parton, december ötödikén sziklazátonyra került *Báthory-gőzöst* három hónapi szakadályos munka után megmenteni sikerült. A hajó már utban is van *Glasgow* felé. A tengerészeten legtrikább eset, hogy egy gőzös, negyedéven át vihart, hullámokat túrva, megmenekült. A *Báthory* rakományát már napokkal ezelőtt *Glasgovba* szállították. A megmentett hajót *Glasgovban* kijavítják.

— *Pisztolypárbaj. Sátoralja-Ujhelyen* — mint levelezőnk táviratozza — dr. *Winkler Lajos* ügyvéd és *Karton Zsigmond* gazdatiszt, tartalékos hadnagy *pisztolypárbajt* vívott. A párbajnál az utóbit nyakán érte *Winkler* pisztolyának golyója. *Karton* akinek veszélyes az állapota, *Budapestre* vitték operálás végett.

— Angol hajók szerencsétlensége. Most érkeztek közelebbi adatok *Londonba* a *Mataura* és a *Cromarty* nevű angol hajók szerencsétlenségéről. *Montevideoból* ugyanis azt jelentik február 27-iki kelettel, hogy a *Mataura* nevű angol hajó január 12-én *Seaters Corve*-nél zátonyra került. A hirt a hajó kapitánya, a hajó orvosa és a személyzet más tíz tagja vitte *Punta Arenas*-ba azzal, hogy remélhetőleg még föltalálhatók lesznek a „*Mataura*“ hátramaradt személyzetének megmentésére elősietett mentőhajók is. A „*Mataura*“ gyönyörű, acélből készült hajó volt, 5762 tonna tartalommal s a *New-Zealand Shipping Comp.* társulat építtette 1896-ban. Utolsó útjára 1897. évi december 21-én indult *Wellingtonból London* felé s 18.000 ball gypajut és 30.000 láda jégbehűtött ürühust szállított. A kárt 565.000 font sterlingre becsülik és pedig a hajót 65.000 fonttal és a rakományt 500.000-rel számítva. A másik hajó, mely szintén zátonyra került, a *Cromarty*, s a szerencsétlenség

január 22-én érte *San Pedro*-nál, az azori szigetek közelében. A *Cromarty Glasgowban* épült 1892-ben és a *A. Warrack glasgowi* cég tulajdona volt. Ez nem volt oly nagy, mint az előbbi, mert csak 2881 tonna rakodó-képessége volt. Utolsó útjára 1897. évi december 3-án indult *Shanghaiból New-York* felé és 2663 láda zománcz- és 39 nagy láda thearakománya volt. A hajó értéke 40.000 font sterling, a rakományé pedig 350.000 font sterling volt.

— Párbaj a drótkötélen. Egy felső-olaszországi faluba nemrég egy francia komédiás-trupp érkezett. Fölütötte a sátrát annak rendje és módja szerint, anélkül, hogy tudta volna, hogy ott máris működik egy más társaság, amelynek az az előnye is meg volt, hogy olasz. A francziák első előadására megjelent egy különös képű ur is, aki minden produkciót, különösen a „főnök“ kötéláncz-mutatóványait fitymálva nézte. A lecsufolt művész produkciójának befejezése után odamegy hozzá:

— Alfonso Lemonnier vagyok. Ki vagy te, ki olyan fitymálva nézed művészi mutatóványaimat?

— Én *Taddeo Feruccio* vagyok. Kötélánczos és művész, nem olyan kontár, mint te.

A francia szánakozva néz rajta végig:

— Szegény bolond!

— Jó! Majd meglátjuk! Holnap! Ott fenn a kötélen! Szólt az olasz indulatosan, s már kész lett volna megölni ellenfelét.

Közös megállapodás szerint másnap este egyfitt másztak föl a kifeszített drótkötélre. Mindegyik vitt magával vívótört. Azt félretették és előbb pusztá kézzel birkóztak. Alattuk sok ezer ember hullámozott, mert a szomszéd falvakból is sokan mentek oda a nagy látványosság hírére. Mikor a birkózásra ráuntak, akkor előszedték a vívótöröket és előbb csak incselkedtek egymással. Történt azonban, hogy az olasznak megcsuszott küssé a lába. Nem esett semmi baja, hanem a francia gunyos mosolygással vetette oda neki:

— Ügyetlen tökfílkó!

Erre az olasznak fejébe tódult minden vére. Óriási dühvel rontott ellenfelére, aki nehezen ugyan, de mégis tudott parirozni. Roppant hevesen folytatták a küzdelmet az elkeseredett ellenfelek és minden döfésnél, amit a francia kapott, harsány „evviva Tadeo!“ kiáltás hangzott feléjük, a levegőben küzdőkhez.

— Ho! ho! ho! kiáltottak önkéntelenül, nagy izgatottságukban.

— Átkozott francia! kiáltott az olasz, mikor ellenfelének olyan erős döfést adott, hogy maga is elveszítette az egyensúlyt.

De nem azért született a kötélen, hogy az egyensúlytal lélekjelenlétét is elveszítse. Megragadta a kötelet egyik kezével és szerencsésén fönn is akadt. A francia azonban leeseit szegény és úgy elterült a földön, mint a lepény. A nagy néptömeg óriási tapsvihart rögtönzött a győztes olasznak, aki a földre érve odaállt ajult ellenfeléhez és büszke önelégültséggel csak annyit mondott:

— Mondd hát, átkozott francia, kötélánczos vagyok-e?

— Életunt joghallgató. *Pásztó Márton* debreczeni születésű, 23 éves joghallgató tegnap este morfiummal megmérgezte magát. *Pásztó Márton* szegény családból származik s tanulmányait folytonos küzködéssel végezte. A szülei semmivel sem segíthették, s hogy tanulmányait folytathassa, foglalkozás után kellett néznie. Ideges ember lévén, soká egy helyen nem tudták használni. Így nemrég vidékre küldte ki az egyetemi ifjuság segítő-egyesülete nevelőnek, de csakhamar ott hagyta ezt az állását és feljött a fővárosba. Azóta foglalkozás nélkül úgy tartotta fenn magát, hogy eljárt egyik másik barátjához naponként, akik lakást és pénzt adtak neki. *Pásztó* folytonos nyomoruságban élén, jobb mód után vágyakozott. Könnyen akart meggazdagodni. Szerencsétlen gondolata támadt, a nekíadta magát a kártyázásnak. Barátai előtt már hetekkel ezelőtt halálról beszélt és kérdezősködött, vajjon melyik halál a legszebb. Hogy sötét gondolatát végre is akarja hajtani, azt nem sejtette senki. Tegnap délután barátjainak egész hidegen kijelentette, hogy ha nem kap estig 15 forint kölcsönt, öngyilkossá lesz. Fenyegedődzését be is váltotta. Este

11 óra felé bekopogtatott király-utcai lakására, hol több barátja lakott és ezeket mondotta:

— Figyeljete meg jól! Nézzetek arczomra. *Egy öngyilkos utolsó perczeinek motivumait tapasztalhatjátok rajtam.*

Az asztalra dobott egy skatulyát, melyről azt mondotta:

— *Ebben találtam meg szenvedéseim enyhülését.*

Egy orvosi receptet is mutatott:

— *Ime utlevelem a másvilágra.*

Elmondotta, hogy ő írta a receptet, amely alatt „*Dr. Weisz*“ névalírás állott. Egy hordártól elküldötte a *Damjanich-utcai* 2. szám alatt levő „*Magyarország védasszonya*“-hoz címzett gyógyszer-tárba, ahol kiszolgáltatták a *12 morfiumpont s ő azt mind egyszerre bevette.*

— Nem tudtam tovább elviselni a nyomort — sóhajtá.

Ekkor erejét elvesztette s barátai beszállították a *Rókus-kórházba*, hol most súlyos belső sérülésekkel ápolják.

— Éhező Kanaán. Ijesztő híreket hoz a táviró *Mosonmegyének* legtermékenyebb részéből, a *Szigetköz*ből. Az árvíz okozta pusztítás következményei csak most mutatkoznak. A jóléthez szokott községekben éhség uralkodik. A megyei hatóság a veszedelemtől értesítve, azonnal összeíratta az inségeseket és egyelőre kenyert és szalonnát osztott ki közöttük. Néhány nap múlva ingyen fognak vetőmagot is kapni. A horvát bán, kinek ott nagy birtokai vannak, *Hédervártól* ötven éhező családot részesít mindennapi ételmezésben.

— A szabadság Ünnepe. A sajtó felszabadulásának ötvenedik évfordulója alkalmával a *Petőfi-társaság* és a *budapesti nyomdászfőnökök egyesülete* a *Vigadó* dísztermében tudvalevőleg ünnepet rendez. Az ünnepnek — mely márczius 15-én délelőtt 11 órakor lesz — véglegesen megállapított programja a következő:

1. Emlékbeszéd, tartja *Jókai Mór.*
2. Költemény, írta és szavalja *Bartók Lajos.*
3. A sajtóról, előadja *Rákosi Jenő.*
4. *Petőfi és Jókai* (Költemény), írta *Ábrányi Emil.*

5. A magyar nép, felolvassa *Feszty Árpád.*
6. A szabadsajtó (költemény), írta *Szabó Endre.*

7. A nyomdász szózata, *Endrődi Sándor.*
8. Költemény, írta *Jakab Ödön.*
9. Az egyetemi ifjuság, felolvassa *Tóth Ödön.*
10. *Petőfi*-dalok, *Zimay László* és *Lányi Ernő*-től, előadja *Bellovich Imre* vezetése alatt a *budai dalos egyesület.*

Az ünnepély után az ünneplő közönség a *Petőfi-szoborhoz* vonul s azt megkoszorozza. Este a *Vigadó* termeiben lakoma lesz, melyet az „*Otthon*“ írók és hírlapírók köre rendez. Jegyek a kör helyiségekben kaphatók. — *Oroszában* valamennyi templomban ünnepélyes isteni tiszteletet tartanak márczius 15-én. — *Hont vármegyében* szintén nagyszabású ünnepségekre készülnek. — *Trencsén* város hazafias közönsége szintén nagyban készülődik márczius 15-ének megünneplésére. *Városi díszközgyűlést*, majd a kolostorban isteni tiszteletet tartanak. — *Zsolnán* a kaszinó és a tanuló ifjuság rendez ünnepet, a várost kilátgíjtják, este pedig fáklyásmenetet tartanak. — *Csonrán* hasonló ünnepségek lesznek; a 48-as öreg honvédeket megvendégelik és megjutalmazták s a 49-iki csatában elesett hősök sírját megkoszorozzák. — *Pozsony vármegyének* a központon kívül valamennyi járási székhelyén is nagy fényvel fogják megünnepelni márczius tizenötödikén a szabadságharcz félszázados jubileumát. Különösen nagy készülődés folyik a *Csallóközben Somorján* és *Danaszerdahelyen*. Mindkét helyen a nagy nap előestéjén fáklyás-zene és kilátgítás lesz, márczius tizenötödikén pedig nagy népgyűlés, kórmenet és végül lakoma. Valamennyi felekezeti templomban háláadó isteni tiszteletet fognak tartani. — A *brassói* magyarság nagy fényvel ünnepli meg az 1848-ik esztendő 50-ik évfordulóját. A *brassói* magyarság intéző bizottsága, az ünnepségek egész sorozatával kívánja emlékeztetni az 1848-ik év fordulóját. Ez az ünnepsorozat márczius 15-én kezdődik és fokozatos ünnepélyességgel április 11-én bevégeződik.

A márczius 15-iki ünnepély után minden vasárnap hazafias éneken, zenén és szavlatokon kívül előadást tartanak a modern magyar jogállam megalakulásáról. Április 10-én este nagy díszelőadás lesz a színházban. Április 11-én délután ünnepély és este díszvacsora.

— A meggyilkolt szerkesztő emlékezete. A szófiai hírlapírók — mint tudósítók táviratozza — ma, pártkülönbség nélkül ünnepélyes requiemet rendeztek a székesgyházban, a Konstantinápolyban meggyilkolt Makedonski Demeternek, a *Novini* című bolgár lap szerkesztőjének emlékére. *Todorov* egykori publicista, a sajtóiroda mostani vezetője hazafias beszédet mondott, amelyben kiemelte az elhunyt érdemeit és rámutatott arra, hogy a büntetést a török rendőrség személtárára követték el, de azért a gyilkost még mindig nem fedezték fel. A beszéd mély benyomást gyakorolt. A requiemben több miniszter és nagy közönség volt jelen.

— Statisztika a statáriumból. A *Pravo Lidu* nevű cseh szocialdemokrata újság közli a rendkívüli törvényszék ítélezéseinek hiteles statisztikáját. Eszerint február elsőjéig 239 embert fogtak össze, ezek közül hatvannégyet fölmentettek, míg százhetvenötöt elítéltek. Az elítéltek összesen 29 évet, 7 hónapot, 3 hetet és 5 napot kell leülniök, ebből 519 börtöl van súlyosítva. Az elítéltek között 207 férfi és 32 asszony van. Hatan közülük 14 éven aluliak, huszonhárom 14 és 16 esztendő között vannak. A „Pravo Lidu” ezekből a számokból súlyos vádat mond a rendkívüli állapot előidézőjére és megjegyzi, hogy ez volt a Badeni-miniszterium halotti éneke.

— Ha meggondolják — teszi hozzá végül — hogy hányan sebesültek, hányan haltak meg utcai zavargásokban, hányan jutottak koldusbotra, hányan örültek meg a félelemtől és az igaztosságtól; mennyire bemocskolták Csehországot jóhírével Európa előtt és milyen óriási csapást mértek a cseh iparra és kereskedelemre, akkor meg fogják érteni nagy elkeseredésünket az ellen, aki a kivételes állapotot elrendelte Badeni ellen. Ezekhez a számokhoz nem kell kommentár; ezek maguk is beszélnek. Nem, nem is beszélnek: az égbe kiáltanak!

— Gyorsíró-csárdás. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület e hónap 12-én bált rendez a Nemzeti Szalonban. Erre a gyorsíró-bálra *Kornis Béla gyorsíró-csárdást* szerzett.

— Halálozás. Özveggy *mezőtelegi Miskolczy* Lajosné született Kölcsei Kölcsei Klára, márczius 8-án, életének 81-ik évében meghalt Debreczenben. — *Bécsből* jelentik, hogy *Belohlawek-Morgan* József festőművész meghalt.

— **Mese huszonöt millió rubelről.** Nagyszabású örökségi szédelgésről adnak hírt lapunknak Moszkvából. Néhány éve meghalt *Gangloff* vezérőrnagy. Alig temették el az öreg katonát, egész Oroszországot bejárta az a hír, hogy *Gangloff* huszonöt millió rubelt, két hatalmas kastélyt és óriási erdőségeket hagyott hátra. Minthogy más rokonsága nem volt, csak a felesége révén, a felesége *Kagal* nevű, porosz nő, — egész Poroszország és Elzász-Lotharingia minden Kugeljei utra keltek Moszkva felé, hogy az örökségnek rájuk eső részét megkaparítsák. Az ügyvédek, akikre az örökösök pörüket bízták, nagyon huzództak az ügy elvállalásától, mivel nagyon keveset listak benne. De végre is, gondolták, ha huszonöt millió nem is lesz, hát százezer mégis csak lehet. *Falk* Róbert moszkvai ügyvéd, több örökös képviselője elővette az illetékes bíróság aktáit, hogy hozzáfogjon az örökség kikutatásához. Aktát akta után szed elő, de *Gangloff*-féle örökségnek híre sincs egyikben sem. A dolog vége az lett, hogy kisült a turpisság. Az egész örökség-mesét néhány szédelő találta ki, hogy a *reménykedő örökösöket némi előleggel magppoljs*. A pétevári főkonzulátus megindította a vizsgálatot a porosz alattvalók megcsalóinak kikutatására.

— **Kézfogó.** *Mann* Miksa tartalékos hadnagy, gépgyári főtisztviselő, eljegyezte *Löffler* Renée kisasszonyt, az újpesti zenéde tanárnőjét. — *Simon* Károly Kaposvárról, eljegyezte *Berger* Irén kisasszonyt Veszprémből.

— **Tolvajok a temetésen.** Pozsonyból írják, hogy ott *Köhne* ezredes temetése alkalmával, ismeretlen tettesek — felhasználva a házbéliek gyűszűt — behatoltak a ravatalos szoba mellett levő ebédlőbe s onnan egy csomó ezüstevészközt és fémerneműt elemelték. A rendőrség erőlyesen nyomozza az emberietlen tolvajokat.

— **Szerencsétlenség.** Nagy szerencsétlenség történt ma reggel Újpesten. A Rákóczy-utca 12. számú ház udvarán három munkás kuffurással foglalkozott. Már mintegy hét méternyi mély gödört ástak. A gödör fala ma reggel hirtelen beomlott s a munkások közül *Bacsay* Józsefet a föld eltemette. Mentésére siettek, de már csak holtan hozhatták napvilágra. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, kit terhel a felelősség.

— **Lövés az utcán.** *Rangvalder* Károly, *Horváth* Lajos és *Pooz* Lajos mészárosok ma este együtt mulattak a csömöri-úti Komlósi-féle vendéglőben. Egyszer csak közéjük furakodott *Bravetz* Mihály posta-kocsis s mindenáron az ő borukat akarta fogyasztani. Hol az egyiknek, hol a másiknak poharából ivott. *Rangvalder* többször felszólította, hogy menjen az asztaluktól, de a jövevény gorombáskodott:

— *Vagyok én olyan ur, mint maguk mind a hárman összevéve! — vágott vissza.*

A dolognak az lett a vége, hogy kitétek a szűret a kocsmából.

— **Ezért lakoltok!** — kiabált vissza s háromszor-négyszer is megzörgette az ajtót. — *Jöjjetek ki, számolni valóm van veletek. Nem igen kéretek magukat. Ahogy kiléptek az ajtón, Bravetz eléjük ugrott s forgópisztollyal *Rangvalderre* lött. A golyó csak ruhát horzsol s a falba furódott. Bravetz újból el akarta sütni a fegyvert, de kicsavarták a kezéből s megkötözve adták át az odafutó rendőröknek.*

— **Tűz.** *Némedi* József asztalosmester *Kazinczy-utca* 3. szám alatt levő műhelyében tegnap este tűz támadt. Az egyik inas az égő petroleum-lámpába petroleumot öntött, miközben az felrobbant s tartalma a forgács közé ömlött, amely rögtön lángra lobbant. A tűz oly gyorsan terjedt, hogy a műhelyben volt *Bohacsik* Márton és *Blumenfeld* Samu inasok alig tudtak menekülni s így is súlyos égési sebeket szenvedtek. Megfeszített munka után a házbéliek eloltották a tüzet és a két fiut beszállították a Rökus-kórházba.

— **Angol tallor costumökre** a legfinomabb kelmék, ugyanint haute nouveauté francia toilettekre, azalé, ocean, iris, girofla és orienszürke színekben dúsz választékban *Brammer* és *Münster* divatruházában, *Bécsi-utca* 4.

Bem-Petőfi-körkép.

Styka Jan lengyel festőnek aréna-úti körkép-épületében, amelyben a millennium évében a *Kosciasko*-körkép volt, azután meg bicikli-iskola, újabb műélvezet vár a budapesti műértő közönségre.

Styka Jan, a híres lengyel festő, továbbá *Spányi* Béla és *Vágó* Pál összeállítottak s megfestették a piskii csatát, Nagyszabonék bevételét Bem apóval és *Petőfi* Sándorral.

A művészek nagy lelkiismeretességgel tanulmányozták a tárgyat, több ízben leutaztak Szabonéba, ahol hetekig időztek és megismerték, lefestették a tájkot. Azonkívül igénybe vették azoknak az információt, akik a nevezetes ütközetben részt vettek és összegyűjtven a Nagyszabonék bevételéről szóló történelmi munkákat, 1897. április 20-án megkezdették a festés munkáját *Stykanak* Lembergben, a *Kilinszky*-parkban épült körképtermében.

A kép nagyobb részét *Styka* festette. Az ő ecsetje alól került ki: Bem és táborkara, *Petőfi* és *Bethlen* az ő huszáraival. *Vágó* Pál festette a székelyek támadását a hid ellen és a honvédek előrenyomulását. A mesterien szép tájképet *Spányi* Béla ihletett ecsetje teremtette meg. Ebben a munkában segítségére voltak *Schönchen*, *Popiel* és *Wiworszky* lengyel festők. Meg kell még említenünk *Rosvadovszky* Zsigmondot, akinek ecsetje alól került ki a *Vilmos- és Koburg*-huszárok pompás atakkja.

A 15 méter magas és 120 méter hosszú óriási kép múlt év szeptember végén már készen

volt és ekkor Lembergben közszemlére tették. A sajtó képviselőinek ma délelőtt mutatták meg s holnap már a nagyközönségnek is hozzáférhető lesz.

A hatalmas arányú kép a közvetlenség erejével hat. *Pompás* a távlata és levegője, ritka népek vannak megfestve az alakjai s egy sereg olyan apró bijou van rajta, amelyek valósággal meglepik finomságukkal a nézőt.

A körkép két kimagasló momentumra *Petőfi* alakja s Bem apó a táborkarával. *Petőfi* a vezértől elszakadva, a krumppatak töltésére vágat, hogy üdvözölje a döntésre jókor beérkező veresapadásokat. Bal kezével erősen fogja tüzes paripáját s kinyújtott jobbujjában fővegét tartva, üdvözli a híres tizenegyedik zászlóalját.

A Bem-csoport talán a legpompásabb része az egész körképnek. Elöl gyönyörű kanczán ül a vezér az ismeretes szürke köpönyegben. A százvárosi csatározás alkalmával megsonkított jobbujjában lovagló ostorát tartva és kissé előre hajolva, figyelmesen nézi a köhídon dúló küzdelmet, ahol a kaszákkal felgyverzett székelység elementáris erővel rohan a hosszú szuronyu orosz gyalogság ellen.

A Krumm-patak fölött való csoport is rendkívül élénk és mozgalmas. Kiténően sikerült részlet a huszár-atakk is, valamint hogy a nagy vászon minden darabja duzzad az élőlthű és igaz részletektől. A Bem-csoporttól balfelé például négy nyárfa van, amelyeket mentől tovább néz az ember, annál erősebben hiszi, hogy azok igazán élő és plasztikus fák, olyan tökéletességgel vannak odafestve.

Az egész körképet jellemzi a nézőnek a hangulata. Minél tovább figyeljük a panorámát annál inkább meglevevénednek az alakok a szemünk előtt.

Óriási tudás, invenczió, történelmi hűség s virtuóz technika nyilatkozik meg ezen a vásznon, a mely ezt az eddig ismert körképek legszebbjévé teszi. A három derék művész alig győzte a lelkesült gratulációkat fogadni, amivel az első bemutató intim közönsége valósággal elárasztotta őket. A premiére fényesen sikerült s azt hisszük, a mai elragadtatás csak előfutárja annak a tetszésnek, a melyben a nagy közönség fogja részesíteni ezt a pompás művet.

A délután során megjelentek a körképnél a honvédmenedékház öreg honvédjei, akiknek egy része ott volt Nagyszabonék bevételénél. Az öreg honvédek meghatottan nézték régi dicsőségük színhelyét s mikor lassankint meglevevénedtek emlékezetükben a nagy idők e dicső részletének egyes momentumai, a könyv kicsordult az öreg szemekből.

Végül nem kerülhették el a szereplő faktorok közös fátumát: lefotografálták őket.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Tüntetés Ujházi mellett.** *Ujházi* Edét, akinek a színházi kormánybiztossal konfliktusa van, ma este a *Nemzeti színház* közönsége meleg ovációkban részesítette. A művész egyik legfényesebb szerepét, *Constantin abbé*-t játszotta. A nézőtér zsufolva volt (ami a Nemzeti színházban vajmi ritkán esik meg) és a közönség *Ujházit* az első felvonás után hatszor, a második után pedig nyolcszor hívta viharos tapsok közt a lámpák elé. Tiszteltől hatalmas babérokörzöt is kapott.

* **A hadügyminiszter drámája.** Berlinből táviratozzák a következőket: A Berliner Theater-ben színpadra került *Verdy du Vernoisnak*, a porosz volt hadügyminiszternek *Alarik* című ötfelvonásos drámája. A közönség udvariasan fogadta. A darab tisztára dilettáns munka, amelylyel szerzője bebizonyította, hogy nagyobb stratégiai, mint színműírói tehetség.

* **Echegaray bukása.** *Echegaray*, a „Nagy Galeotto” és a „Folt, amely tisztít” szerzője most irt egy darabot, amely nagyon rosszat, amely a madridi Teatro Espanolban került bemutatásra. A háromfelvonásos dráma címe: *A kétely*. A darab keletkezésének az a története, hogy a színház dolgai az utóbbi időben nem a legjobban mentek és a színház drámai hősnőjének, a Spanyolországon kívül is ismert *Guerrero* Máriaának is szüksége volt már egy szerepre. *Echegaray* mentőkötőnek állott és *Guerrero*

Máriának csakugyan nagy személyes sikere volt, ellenben a szerző írói reputációján lényeges csorba esett. A darab meséje a következő: Leocadia egy gonosz, irigy asszony, aki el van keseredve, amiért Ricardo, Amporo vőlegénye, nem az ő leányát veszi el. Boszúból meg akarja akadályozni a frigyet. E végből elhítteti Amporoval, hogy Ricardot gyöngéd szállak fűtétek az ő (a leány) édesanyjához. Amporo ebbe beletrül és egy rohamában Leocadiát megfojtja. „Lám, megöltem a kételyt!” kiáltja oda édesanyjának és Ricardonak, akik berohantak a szobába. És a szörnyű kétely, amely az örülésbe vitte, eloszlik Amporo a nagy rázkodtatástól visszanyeri egészségét és hitét. Ujra hisz anyja erényében és vőlegénye szerelmében. A darabban tehát a kétely szimboliztikusan jelentkezik. A legerősebb azonban a közönség kételye volt e réndrámá életképessége iránt. Mert valószínűség és jellemzés tekintetében egyformán gyöngé. Az örülési jelenetek, melyek bizonyos külső hatásra számítanak, szintén inkább ijesztők, mint megrázók. Amporo szerepét *Guerrera* Mária játszotta annyi hatással, amennyivel ilyen háborzongató darabban játszani lehet. Komoly effektusról egész estén át nem lehetett szó.

* Magyar hegedűs a szász udvarnál. *Békei Józsa*, aki először Budapesten az országos zeneakadémián, azután Berlinben Joachimnál tanult, legutóbb meghívást kapott, hogy Drezdában az udvar előtt is bemutassa készletét. E hónap 7-én játszott is *Albert* szász király és az egész udvar előtt a különösen magyar népdal-átírataival élénk tetszést aratott.

* 1848. Hadak útja. A népszínház márczius 15-iki darabjában az egész személyzet felváltva fog játszani. Az első előadásban résztvesznek: *Biaha* Lujza, *Küry* Klára, *Csatai* Zsófi, *Szirmai* (Kossuth Lajos), *Siposné*, *Bártfai* Margit, *Vidor* (Bem), *Németh*, *Kiss*, *Szabó*, *Kenedich*, *Lubinszky* (Petőfi), *Ferenczy* (gróf *Batthyány* Lajos), *Lendvay*, (gróf *Széchenyi István*), *Tollagi*, *Ujvári*, *Szerdahelyi* (Vasvári Pál), *Várnai* (Irinyi József) és mások.

* *Schrödter* dalestélya. *Schrödter* Frigyes, a bécsi udvari opera tenoristája, aki az újságírók egyesületének tegnapi hangversenyén oly nagy sikert aratott, április első napjaiban Budapesten önálló dalestélyt rendez. Jegyeket a „*Harmonia*”-nál lehet előjegyezni.

* Színészet a vidéken. Maramaros-Sziget városa képviselőtestülete rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a nyári színházat augusztus és szeptember hónapokra egyhangulag *Komjáthy* János debreczeni igazgatónak adta ki. A színházra még *Leszkay András* pályázott. *Komjáthyék* primadonnája *Károssy* Józsa lesz.

FŐVÁROS.

(A mult esztendő.) Ujév napján beszámoltunk a mult esztendő történetéről. Nagyjában felsoroltuk a főváros közigazgatásában, fejlődésében előfordult nevezetesebb dolgokat is. A közigazgatási bizottság ezt most eszelkedte meg, mert a jelentést csak ebben a hónapban kell a kormányhoz fölterjesztenie.

A közbátorság — ezek szerint — teljesen kielégítő volt. Legalább a rendőrség azt állítja. Bünszet 14,751 volt, 3232-vel több, mint 1896-ban. A bünszetek közül 1918 emberélet és testi épség ellen irányult, ebből 4 volt rablás és gyilkosság. A pálinkamérgezés nagyon elszaporodtak s az alkoholmérgezés egymást érte. A közérkölcsegyébként elég türethető. A rendőrségnél 27 tisztviselő ellen volt fegyelmi eljárás, 22 esetben hivatalból, 5 esetben pedig magánpanaszra. A rendőrök ellen 245 esetben tartottak fegyelmi eljárást. A közúti vasutakon 27,449,125 darab jegyet adtak el s a rendőrség számítása szerint átlag 800,000 emberre jutott egy-egy baleset, aminek különben — szintén a rendőrség véleménye szerint — rendszeren az illető volt az oka. A 33 elgázolt ember közül 9 halt meg. Az adó, a pénzügyigazgatóság szerint, mindenütt kielégítő módon fejt be. A közegészség is jó volt. A ragadós betegségek száma apadt, kivéve a kanyarót, amely 5540 fordult elő, 1260-al több,

mint 1896-ban. A difteritisznél a halálosotok száma 2034-ről 1272 százalékra esett. A Szent László-kórházban 291 beteget ápoitak szérummal, meghalt 56, a Stefánia-kórházban 184 betegből 22 százalék halt meg. Tavaly leoltottak 24,933-at. A hét éven aluli gyermekek ápolása kielégítő volt. Két új kórház nyílt meg. A Bródy Adél-gyermek-kórház 81 és a Szent Margit-kórház 80 ágygyal. A szegényügy sok gondot okozott a tanácsnak, mert a vidékről tömérdek proletár özönlik a fővárosba. A két szegényházban összesen átlag 928 személy volt elhelyezve. Azonkívül a József-fürvánházban 119 növendék, az Erzsébet-leányvánházban 110 növendék, a Mayer-fürvánházban 75 növendék és a községi szeretetházban 38 növendék. Az Allrecht Hildegarde-alapból 768 iparos kapott összesen 66,300 forint kamat nélküli kölcsönt. — Az elmebajosok befogadására nincsen elegendő hely. A főváros ingatlan vagyona 584,151 frt 86 kr.-ral növekedett. A tanügy nem volt valami kielégítő állapotban. Iskolába járt 72,703 növendék, iskolakerülő 13,541 volt. Ennek az oka pedig az, hogy a tankötelesek még most sincsenek névszerint összeírva. A leghiányosabb a hitoktatás, az egyházak nem akarnak erről kellőképpen gondoskodni. Óvodába 6609 gyermek, inasiskolába 694 inas járt.

(Tanácsülés.) A tanács ma délelőtt *Halmos* János elnöke alatt ma ülést tartott, mely alkalommal helyben hagyta a közegészségügyi ügyosztály ama jelentését, hogy a főváros utcáinak tisztántartása 700,000 forintba kerül. A Benczur nagy képét véglegesen elhelyezte a tanács a józsefvárosi reáliskolában. Tudomásul vette a tanács *Knuth* Károly ajánlatát a vízvezetési csövek kijavítására s elhatározta, hogy vele a szerződést megkötí. Végül *Binder* Antal fővárosi magánmérnök részére 30 forint segélyt szavazott meg a tanács, hogy az általa feltalált biztosító készüléket, mely által a villamosok által okozott szerencsétlenségek elkerülhetőek lesznek, — megismerjék. Ezután a tanács, tekintettel a délutáni közgyűlésre, a többi tárgyak elintézését holnapra halasztotta, amikor is az új szervezési javaslatot tárgyalják.

Ök harminczan.

(A mai közgyűlésről.)

Határoztak ma a közgyűlésben épen harmincz dologban, kisebbekben, nagyobbakban, amint jött. Harminczan valának ök a négyszáz bajtárs közül, akiket a főváros közbizodalma a közügyek intézésére választott. Mivel a tanács tagjainak ugys ott kellett lenniök, négy pap pedig érdekelt föl volt, mert a plébániák ügye is ott tolakodott a program tárgyai között, ezek, összesen tizenegyen nem jöhettek számításba.

Vitatkoztak ök harminczan talán ép akkora zajjal, mintha négyszázan lettek volna, határoztak is talán épen olyan bölcsen. Különben az a fődolog, hogy a gyermek ezentúl édesanyját se kíséresse ki a temetőbe, hogy ha ez járványos betegségben halt el.

De csak sorjában, mert még megharagudnának — ök harminczan.

A kórházak következnek. A belügyminiszter tudtára adta a fővárosnak, hogy állami kórházat, míg ilyenekkel a vidéket kellőképpen el nem látta, Budapesten nem építhet. A tanács azt hiszi, ha újból folyamodnak, a miniszter megváltoztatja szándékát s ezzel együtt javasolja, hogy a betegápolási költségek megtérítésének rendezését is sürgessék.

Dr. *Virava* József nagyon helyesli, de célirányos volna, ha a folyamodásban felsorolnák azt is, melyik törvényhatóság mennyivel tartozik a fővárosnak kórházi díjak fejében.

Dezsényi József arra sarkalja a köztörvényhatóságot, hogy vétesse át az összes kórházat az államra.

Dr. *Szalai* Mihály felkérné a belügyminisztert, hogy a kórházdíjak rendezéséről szóló törvénytervezetet a fővárossal egyetértve készíttesse és már a képviselőház legközelebbi ülészakán tárgyalassa le. A kórház-deficitben — ahogy ő tudja — nagy szerepök van a betegsegélyző pénztáraknak is. Ezt ugyan *Gerő* Lajos rögtönösen meg-

czáfolja, de *Szalai* nem engedi, hogy másé legyen az utolsó szó, törvényt és miniszteri rendeletet ezitál; az egyik szerint a kórházba minden jelentkező beteget föl kell venni, a másik szerint pedig betegsegélyző pénztári utalvány nélkül tilos a jelentkező beteg fölvétele. Tessék eligazodni!

Halmos János polgármester szól ezután. A nagyon is sokat emlegetett kórházi ügyekben két fő baj van. Az egyik az, hogy a törvényhatóságok nem igen fizetik meg a betegápolási díjat. (Liptó-megye 90.000 forinttal tartozik a fővárosnak.) A másik meg az, hogy a belügyminiszter, ha hozzákerülnek a számlák, mindig lecsipeget valamit a főváros rovására. Létesítsen a kormány országos betegápolási alapot, vállaljon a törvényhatóságokért a fővárosnál garanciát, hogy a kórházi költségek mindig haladéktalanul megtérítetnek s ezzel az egész kórházkérdés sikeresen lesz megoldva. Alánlja a tanács javaslatát *Szalai* módosításával, amit a közgyűlés egyhangulag el is fogad.

A kórházakban ápoit fertőző betegek látogatásáról, temetéséről szóló szabályrendelet tárgyalása következett ezután. Eszerint az ily szerencsétlen beteget az orvoson és a betegápolón kívül senki meg nem látogathatja, temetésöknél gyermekek jelen nem lehetnek, ismerősöket, rokonokat a koporsó közelébe bocsátani nem szabad. Észre se vettek ebben semmit. Szó nélkül helybenhagyták valamennyien.

A papok dolgára került most a sor. *Vaszary* Kolos hercegprimás fölkerlte a fővárost, hogy a vár, a Lipót-, a Teréz- és az Erzsébetváros területén egy különálló káplánságot, a Józsefvárosban pedig egy új plébániát létesítsen. A tanács főképen a költségek miatt nem tartja a kérelmet teljesíthetőnek s nem is ajánlja a dolog érdemleges tárgyalását.

Bogisich Mihály budavári plébános beszélt először, sokáig statisztikával, évszámokkal bozokodva elő s mondani valójának a vége az volt, hogy külön bizottságot küldjenek ki az ügy tanulmányozására. Nem jönnek ök üres marókkal, ott a Rókus-kórház telke, az a katolikusoké s a főváros ingyen használja.

Halmos János polgármester a tanács mellett kardoskodik. A kőbányai templom 120.000, az erzsébetvárosi 240.000, az István-bazilika 1,200.000 forintba kerül még. Egyházi célra több pénz most nincs. Kért a főváros a templomok költségeire a kormánytól is, de nem kapott. Járt a hercegprimásnál is; vajjon a püspökök nem adnának-e valamit? azt a feleletet kapta, hogy mindegyiknek van elég baja a saját egyházmegyéjével.

Máttyus Arisztid elfogadná a kérelmet a javasolja is a bizottság kiküldetését.

Polónyi Géza szeretné tudni, vajjon igazán a katolikusoké-e a Rókus-kórház telke. Tudna-e erre felvilágosítást adni a referens, *Lung* tanácsnok ár?

— Most hamarjában nem — felel *Lung* György tanácsnok.

— Ez elég baj, tanácsnok ur. Akkor erről a kérdésről majd máskor. Most csak arról szölok hogy a primás a tanács szerint leiratot küldött a fővárosnak, holott a püspök csak legfőlebb kérelemmel fordulhat a kegyurhoz. A tanács javaslata mallett van.

Medrey Zsigmond azt kérdi, hogy miért nem intézik már el a carmeliták és a lazaristák kérelmét s egyszerre kettővel szaporodnák a templomok száma. Pusztán ingyen telekért folyamodnak, azok a Teréz-, emezek pedig a Ferencvárosban.

Dezsényi József *Bogisich* indítványát pártolja s a közgyűlés 13 ellen 28 szóval elfogadta *Bogisich* kérelmét, de úgy módosítva, hogy nem külön bizottsággal tárgyalatja az ügyet, hanem az érdekeltek meghallgatása után a tanácscsal és az illetékes szakbizottságokkal.

Köszönetet szavaztak *Gerlóczy* Károlynak, a szabadságharcoszobor-bizottság volt elnökének, tisztelettel való lemondása alkalmából s elutasították *Szalai* Mihálynak amiatt való interpellációját, hogy a népszínházi bizottság a „*Legény* bolondja” népszínművet levétette a műorról.

VIDÉK.

* (Pestmegye közigazgatási bizottsága) ma délelőtt ülést tartott *Baniczky* Ferencz főispán elnöklése mellett. *Fazekas* Gusztáv főjegyző előterjesztette a közigazgatási bizottságnak a minisztereinkhöz s az egyes szakminiszterekhez terjesztendő évi jelentését. Főleliti a jelentés, hogy a *legtöbb törvény végrehajtása nehézségekbe ütközik*, amennyiben a járási főszolgabírók az egyéb hivatalos ügyekkel annyira túl vannak halmozva, hogy arra idejük alig marad. *Tüzetesen szabályozandó volna a gyülekezési jog és az egyesületi élet is*. E téren, biztos alap híján, a hatóságok mindig az opportunással engedik vezetni magukat, ami sok buzavonásra, kellemetlenkedésre, sokszor igazságtalanságra és önkénykedésre vezet. A szakminiszterekhez küldendő jelentésekben az egyes közigazgatási ágakban mutatkozó hiányosságok orvoslását kéri a közigazgatási bizottság. A jelentésekhez szólva, báró *Prónay* Dezső a közigazgatás egyik nagy hibájának azt tartja, hogy *kevés a szolgabírói járás*, illetőleg a nagyon népes járásokat ketté kell osztani; ez — úgy mond — *conditio sine qua non* ja a jó közigazgatásnak. *Noszlopy* Emil a főszolgabírók létszámát egy-egy szolgabírói állással kívánja szaporítani; így aztán elérhető lesz az, hogy a mezőrendőri ügyekben ők bíraskodjanak. Még néhány felszólalás után a jelentéseket tudomásul vették. *Eárczy* László pénzügyigazgató jelentése szerint, az *egyenes adóknál* a múlt hónapban 521,986 frt 11 kr. folyt be, míg tavaly februárban 513,855 frt 16 1/2 kr., így tehát az idén a befizetés 8180 frt 94 1/2 krral emelkedett.

* (Megsemmisített lelkészválasztás.) Tegnap az alsó-borsodi evangélikus református egyházmegye *Tóth* Dániel esperes és báró *Vay* Elemér főispán, egyházmegyei gondnok elnöklése alatt az *átányi* lelkészválasztás ellen beadott panaszos kérvényt tárgyalta. Három órai tárgyalás után az *Átányban* megválasztott *Bihary* Lajos pályázati jogát tagadva, a lelkészválasztást *megsemmisítették*. Az indokolás szerint a megválasztott ajánlatta magát, tudtával etetés, itatás, vesztegetés történt, *Bihary* párbérlengedést ígért stb. A korteskedésben résztvevő egyházi tagok büntetését mellőzték azért, mert a közönségnek amugy is felzavart békéjét nem akarják még jobban feidulni. Az ítélet ellen *Bihary* és pártja felebbezést jelentettek be.

* (Bauszner Guido levele a szászokhoz.) *Bauszner* Guido, ki a helységek névmagyarosítási törvényjavaslat tárgyalása alkalmával szász választói felhívására sem lépett ki a szabadelvű pártból, e napokban a szászpart elnököhöz, *Éitel* plébánoshoz, nyílt levelet intézett, amelyben a legerélyesebben tiltakozik amuz eljárás ellen, amelyvel őt, mint képviselőt, megjelölt programjától holmi erkölcsi preszszióval eltéríteni akarják.

Beösméri, miszerint programbeszédjében saját iniciatívájából megígérte, hogy az esetben, ha képviselőse ideje alatt szász választóinak érdekeivel ellenkezésbe kerülne, le fogja vonni a konzekvenciát, tagadja, hogy ez alkalommal ennek esete beállt volna. Örömmel olvasta a hozzá intézett választói felhívásnak ama passzusát, amely így hangzik:

A szászok fen fognak állani, ha nem fognak ingadozni a trón és a baza iránti hűségben. Ez intelem különben felesleges, mert hisz *Vörösmartinak* szavai: „itt élned s halnod kell” mindnyájunknak szólnak. Ezzel szemben annál idősebb: ne veszítsék el meggondoltságukat e felizgatott időben s ne veszítsék el szeretetüket a magyar vezérelemekhez. Végül — úgy mond — cselekedjenek és tegyék meg mindazt, amit tenni szükségesnek találnak, és ezental is a kijelölt irányban fogok haladni s *szilárd elhatározásamtól magamat semmiféle preszszióval eltéríteni nem engedem*.

* (Esztergom szennyese.) Esztergom város képviselő testülete — mint levelezőnk jelenti — ma ülést tartott, mely alkalommal a polgármester bejelentette a *Fürst* Miksa városi adóvégrehajtó által elkövetett sikkasztást és tudatta, hogy a sikkasztót állásától felfüggesztette. A polgármester egyidejűleg

előterjesztést tett, hogy *Hoffmann* Ferencz pénzügyi tanácsnok ellen, akinek hivatali mulasztása okozati összefüggésben látszik lenni a sikkasztással, rendelje el a közgyűlés a fegyelmi vizsgálatot. A közgyűlés a főügyész indítványát fogadta el, mely szerint a polgármestert megbizta, hogy a mulasztás előzményeit állapítsa meg és terjesszen kimerítő jelentést a közgyűlés elé.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Földmivések az esküdtzék előtt. *Papp* Bálint és *Ladányi* Zsigmond dévaványai földmivések az „Egyetértés”-ben „Takarékpénztári hiénák” czimvel egy nyilatkozatot tettek közzé, amelyben a dévaványai gazdák és iparosok takarékpénztárának igazgatóját, *Hangya* Józsefet erősen megtámadják. Az igazgató a nyilatkozat szerint kiméltlenül járt el velük szemben, mert a legutóbbi képviselőválasztás idején nem szavaztak a kormánypártra. Azzal végzik a sértő közleményt, hogy óvakodjék mindenki attól a takarékpénztártól, amelynek ilyen igazgatója van. A cikk miatt sajtóperit indított a földmivések ellen *Hangya* József igazgató és dr. *Ádám* Sándor, a takarékpénztár elnöke. A mai esküdtzégi tárgyaláson a magánvádlókat dr. *Dáni* Vilmos ügyvéd képviselte, a vádlottakat *Pichler* Győző országgyűlési képviselő, mint *Eötvös* Bálint ügyvéd helyettese védte.

Papp Bálint vádlott az elnök kérdésére kijelentette, hogy ő fogalmazta a nyilatkozatot, amit aztán *Ladányi* is aláírt. Az elnök felhívja a földmivest, hogy írjon néhány sort, hadd lássák az írását. *Papp* Bálint próbát ír az esküdtzek előtt, mire az elnök megjegyzi:

— Bizony nem igen egyezik ez a két írás.
— Hja, más a penna, más az írás!
— Jól van no. A főkérdés az, hogy magától ered-e a gondolat?
— Tölem hát és megmaradok amellett is, hogy az írás is az enyém.
Pichler védő (*Hangya* panaszoshoz): Igaz-e, hogy ön 10 forintot kínált a vádlottaknak, hogy a kormánypárttal szavazzanak?
Panaszos: Ez nem való.
— És az igaz-e, hogy ön volt már függetlenségi, antiszemita, Ugronista, most pedig kormánypárti?

— Szavaztam mindenfelé, de ez polgári jogom. (*Nagy derűtlenség*.)

Erre dr. *Dáni* vádbeszéde és *Pichler* Győző védőbeszéde következett, s aztán visszavonultak az esküdtzek. A verűket *Hortoványi* József hirdette ki, mint főnök. E szerint az esküdtzek csak *Papp* Bálintot ítélték vétkesnek s ezt is csak a *Hangya* Józseffel szemben elkövetett becsületsértésben. A sajtóbírószág *Pappot nyolcz napi* fogházra és 5 frt pénzbüntetésre ítélte.

Az elítélt *Pichler* Győző és *Tóth* János országgyűlési képviselők kezessége mellett egyelőre szabadlábban maradt.

— Egy szobaleány, aki klugrik az ablakon. Dr. G. M. orvos meg akarta verni a cselédjét, aki az útlegek elől menekülnő, hirtelen elhatározással kiugrott az ablakon és súlyosan megsérült. Mikor kikerült a kórházból, főjelentette a gazdáját gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt. A törvényszék dr. G. M. orvost fölmentette, a királyi tábla helybenhagyta a fölmentő ítéletet, a kuria azonban 200 forint pénzbüntetésre ítélte az orvost, azzal az okfejtéssel, hogy ő volt közvetlen okozója a cseléd testi sérülésének.

— Bevádolt kereskedő. *Schuschiszky* Miksa vállalkozónak Budaörs határában három keserűvízforrása van, amelyeknek vizeit *Kossuth* Lajos, *Mária* és *Petőfi* Sándor felirású védjegyekkel eladva hozta forgalomba. Mind a három védjegyet a budapesti kereskedelmi és iparkamara annak idején kifogástalanul belajstromozta. Mult év őszén azután *Masa* István szegedi földbírókos a pestvidéki járásbírósnál, mint fenyítő bíróságnál bünvádi feljelentést tett *Schuschiszky* ellen azon a czimen, hogy a *Petőfi* Sándor védjegy az ő nevére már évek óta a szegedi kamaránál van belajstromozva, hogy a védjegy oltalma alatt az ő keserűvízforrásának

vize van forgalomban, és így *Schuschiszky* védjegybitorlást követett el. A mai tárgyaláson a panaszos képviselője, dr. *Reiner* Mór szegedi ügyvéd a vádlott megbüntetését és a 30.000 forintban felszámított károsszegnek megtérítését kérte. Dr. *Waiszkorn* Oszkár védő ezzel szemben utalt arra, hogy a védjegybitorlás csak a védjegy jogtalan használata által követhető el, már pedig egy belajstromozott védjegy használata jogtalanak nem tekinthető. A bírő is erre az álláspontra helyezkedett és *Schuschiszky* Miksát felmentette.

— Aki nem verekszik. *Gárdos* Géza meghallgató tavaly egy kávéházban inzultálta *Csép* József hivatalnokot, s midőn ez sértőleg válaszolt, *Pasch* József és *Halász* Gábor segédei utján fegyveres elűtést kért tőle. *Csép* József nem fogadta el a kihívást, de főjelentette *Gárdost* és segédeit párviadalra való kihívás miatt. A törvényszék *Gárdost 14 napi*, segédeit egyenkint *három napi állományfogházra* ítélte, s ezt az ítéletet a másodbírószág ma helybenhagyta.

Egy kis esetepató.

A bírő: Volt-e már büntetve?
A vádlott: Miért lettem volna büntetve?
A bírő: Ne kérdezzen, hanem feleljen!
A vádlott: Hát voltam büntetve?
A bírő: Igenis, volt. Móg pedig két ízben, becsületsértés vétsége miatt.
A vádlott: A bírő ur tudja és mégis kérdezi.
A bírő: Menjünk tovább! Ön a panaszost nyílt utcán agyba-főbe verte.
A vádlott: Én?
A bírő: Ön.

A vádlott: Tessék csak meghallgatni, tekintetes nagyságos ur. Mikor *Badeni* megbukott, az osztrák hitelrészvényeken 500 forintot vesztettem. E miatt való bosszúságomban összepöröltem a feleségemmel. A jó asszony hozzám vágott egy tál főzeléket, mire én összetörtém a velencei tükröt és elrohantam hazulról. Mikor kiértem a kapun, találkoztam *Bideskövi* Móríczzal, aki így szólt hozzám:
— Móríczkám! Mi a véleményed *Dreyfus*ról?
— Kérem! Elvesztek a börzén ötszáz forintot, a fejemhez vágnak egy tál főzeléket, darabokra töröm a velencei tükröt és ezek után azt kérdezik tőlem, hogy mi a véleményem *Dreyfus*ról! Dühösen feleltem: Ha én volnék az elnöke a francia köztársaságnak, fölvetném *Dreyfust* a világító toronyba és onnan dobattam a tengerbe.

— Megbolondultál? Hiszen ő ártatlan.
— Ugy eljen ő!
— Be van bizonyítva, hogy a hordereaut nem ő írta.

— Még azt sem ő? .. írta. Akkor kihallgatás nélkül felakasztatnám.

Mondottam pedig mindezeket azért, hogy a *Bideskövi* Móríczzal pukkadjon. Mert hát ő dühös *Dreyfusista*. Természetes, hogy nagyokat ugrott.

— Ismétlem, hogy *Dreyfus* ártatlan.
— Bűnös biz' az! Ha tölem függne, az egész *Dreyfus*-bandát az *Ördögsgizetre* küldeném. Veled együtt.

— Én velem?
— Te veled.
— Mondd ezt még egyszer!
— Te veled!

Bideskövi Móríczzal erre olyat ütött a czillinderemre, hogy az menten belyukadt, aztán lerántotta a parókát, a földhöz vágta és rátaaposott.

Kérem! Elvesztek a börzén ötszáz forintot, a fejemhez vágnak egy tál főzeléket, diribro-darabra töröm a velencei tükröt és ezek után belém köt a *Bideskövi*! Természetes, hogy összetörtém rajta a botomat. Ennyi az egész.

A bírő: Viszonvátat emelhet.
A vádlott: Nem bánom. Viszonvátat emelek.
A panaszos: Igaz, hogy helyukkasztottam a czillinderét; az is igaz, hogy lerántottam a parókáját, de nekem jogom volt hozzá, mert igazam volt.
A bírő: Hogyan?
A panaszos: Mert *Dreyfus* csakugyan ártatlan. Be tudom bizonyítani.
A bírő: Nem tartozik ugyan a dologhoz, de arra már kíváncsi vagyok, hogy miként tudná a bebiztosítani.

A panaszos: Nagyon egyszerűen. Tessék átírni a francia hadbíróshoz, hogy küldje el a bordereaut; aztán tessék azt megvizsgáltatni Kempner irászakértő ural, és ha Kempner ur azt fogja mondani, hogy a bordereaut Dreyfus írta, akkor tessék elítélni.

Egy hordár: (Leveleket nyújt át a panaszosnak.)

A bíró: Mi az? Mit adott át önnek az a hordár?

A panaszos: Huszonegy üdvözlötet kaptam az Orczy-kávéházból.

A bíró: Miért üdvözlök?

A panaszos: Mert sikra szálltam az igazsáért.

A bíró (kihirdeti az ítéletet): Mindkettőjüket elítélem öt-öt forint pénzbüntetésre.
Gutius.

EGYESÜLETEK.

•• Román kaszinó Nagyváradon. Nagyvárad az egyetemes városa; annyi kör, egyesület, kaszinó talán egy vidéki fészkekben sincs, mint éppen a körösparti Párisban. A társadalom különböző rétegei sehogysem akarnak tömörülni egy fedél alatt és ez bizony beteges állapot tünete. A románok, — különösen a híres Pável-tüntetés óta — visszahúzódnak és csak egymással érintkeznek a Zöldfászállodában; ezeknek a találkozásoknak bizonyos egyesületi jellegük volt; ügyvédek, tanárok, papok és jogakadémiai hallgatók jöttek össze a fehér asztal mellett. Most aztán mozgalmat indítottak, hogy ebből a tükös kaszinóból nyilvános kaszinót létesítsenek azzal a céllal, hogy a román tulzók aknamunkáját ellensúlyozzák s hazafias szellemben vigyék előre a román érdekeket. Mint tudósítónk írja, már az alapszabályokat is kidolgozták, melyet a belügyminiszterhez terjesztenek fel megerősítés végett. Némelyek azonban aggodalmuknak adnak kifejezést, hogy az új program nem lesz-e csak szemfényvesztés az illetékes körök megtévesztésére, hogy így belügyminiszteri engedéllyel agitálhassanak olyan irányban, mely kárára lehet az ottani békes állapotoknak.

•• A Magyar Földrajzi Társaság ülése. A Magyar Földrajzi Társaság Gerster Béla elnöklése alatt ma délután az Akadémia kis termében ülést tartott, mely alkalommal nagy és előkelő közönség jelent meg. Az ülés megnyitása után az elnök meleg szavakkal üdvözölte a jelenlevő gróf Zichy Jenőt, aki holnapután indul ázsiai expedíciójára. Gróf Zichy Jenő köszönetet mondott a szíves szavakért s kijelentette, hogy harmadik útja mintegy kiegészítése az első kettőnek s reméli, hogy fáradtsága nem lesz hiábavaló.

Ezután dr. Havass Rezső alelnök tartotta meg érdekes felolvasását *Dalmáciáról*. Alapvető tanulmányával ismertette a dalmát viszonyokat és megemlékezett a tartománynak Magyarországhoz, illetve Horvátországhoz való csatolásáról. A felolvasást nagy tetszéssel fogadták. Utána dr. Erdődi Béla, a társaság elnöke tartott előadást *Szentföldről*. Ismertette Palesztina földrajzát, érdekesen mutatta be azt a sajtóságos országot, melyben a legnagyobb ellentétek találkoznak egymással. Érdekes előadása után vetített fényképeket mutatott be a Szentföldnek nevezetesebb pontjairól és néptípusairól.

•• Az „Otthon” közgyűlése. Az Otthon írók és hírlapírók köre a hónap 20-án vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg rendező évi közgyűlését saját helyiségében (Erzsébet-körút 9—11.) A közgyűlés tárgysora ez: 1. Elnöki megnyitó. 2. A főtitkár jelentése. 3. Emlékezés Horváth Gyula, a kör elhunyt alelnöke felett, mondja Fenyő Sándor. 4. Számadások előterjesztése s a költségek megadása. 5. Indítványok. 6. Választások.

•• Balneológiai kongresszus. A magyar balneológiai-egyesület márczius 27-én és 28-án tartja az évi közgyűlést s a VIII. magyar balneológiai kongresszust. A közgyűlés az első napon lesz délelőtt 10 órakor a budapesti orvos-egyesület Szentkirályi-utcai házában, a kongresszus pedig mindkét napon délelőtt 11 órakor kezdődik. A kongresszus programja ez:

Márczius 27-én: 1. dr. Ócsy Adolf egyetemi tanár: Tüdőbajosok szanatóriumokban és klimatikus helyeken. 2. dr. Sassy János: A skrofulózis balneoterápiája. 3. dr. Sümegi József: Balneológiai kirándulások a magyar fürdők érdekében. — Minő kedvezményekben részesüljenek az orvosok fürdőinkben? — Márczius 28-án: 1. dr. Taurik Ferenc egyetemi magántanár: A szívbetegségek balneoterápiája. 2. dr. Bikfalvy Károly: Az erdélyi sósfürdők. 3. dr. Kelen István: A hidegvizgyógy-mód kombinálása massage és svédgimnasztikával fürdőinkben. 4. dr. Fodor Kálmán: A póstyéni új Ferenc József-gyógyfürdő ismertetése. 5. dr. Áldor Lajos: A gyomorbetegségek hyperchlorhydriás alakjainak diéta- és balneoterápiája. 6. dr. Weisz Ede: A balesetek által sérültek utókezelése fürdőkkel. 7. dr. Ruzsay Gábor Lajos: Innen-onnan a fürdőből. 8. dr. Bolemann István: A magyarországi fürdők látogatottsága 1897-ben.

A záróülés után este 9 óra-ig közös vacsora lesz az István főherceg-szállodában.

SPORT.

† Műegyetemi Foot ball csapat. Az illetékes körökben már régóta tervezés és beszéd tárgya egy egyetemi athletikai club létesítése, melynek célja az volna, hogy az egyetemi hallgatóknak alkalmat adjon a szellemi kiképzés mellett a majdnem teljesen elhanyagolt testi kiképzésre is. Kétségtelen, hogy az egyetemi hallgatók túlnyomó része nélkülözött és nélkülözni ma is egy ily intézmény hiányát. E hiány pótlására most mozgalom indult meg a József-műegyetem hallgatói között. Már régebben alakult egy műegyetemi „Foot ball csapat”, amely nem csak arra volt hivatva, hogy tagjait ez újabban meghonosodó angol sportban kiképezze, hanem, amint újabban kitűnik, uttörő volt egy ily egyetemi tornaegyesület létesítésében. A műegyetemi foot ball csapat vezetősége ugyanis, felbuzdulva eddigi sikerein, felhívást intézett a műegyetem hallgatóihoz, hogy nyújtsanak segítségüket egy ily egyesület létesítésére. A felhívás elmondja, hogy tekintettel a rövid idő óta működő foot ball csapat sikerére, a műegyetem van hivatva egy ily tornaegylet létesítésére, amely az eddig annyira hiányzó testi kiképzést fogja céljával kitűzni. A kezdeményezők a hónap 11-én déli 12 órára alakuló közgyűlést hívták össze és kéri az érdeklődő műegyetemi hallgatókat, hogy ezen minél számosabban vegyenek részt. Az alakuló gyűlés helye L/II. (Fiume kávéház feletti) számú rajzterem.

† Valószínű indulók. Az április tizedikén, husvét vasárnapján, futandó Przedswit-handicaphan valószínűleg a következő lovak fognak indulni:

Gomba	lovagolós.	Pratt.
Wette nicht	"	Ch. Planner
Bogdány	"	Fr. Sharpe
Álmos	"	Barker
Kelet	"	Adams
Pas de chance	"	Marshay
Manritius	"	Huxtable
Néni vagy Marilla	"	Cleminson
Hebe	"	Gilchrist
Tip Top	"	S. Bullford
Katinka	"	Ibbett
Sansoucci	"	?
Papacosta	"	Peake
Vímós	"	Marsh
County Kildare	"	Griffiths
Bátor	"	Hyams
Mirko	"	Poolie
Páratlan	"	?
Dogma	"	Peasnell

NYILTTÉR.

Osztályorsjáték

elárusítók a vidéken, akik naponként olcsó és megbízható huzási lajstromokat akarnak, forduljanak a Pénzügyi Utmutató kiadóhivatalához (Dohány-u. 68.)

a legelső amerikai kerékpár
1898 újdonsága a lánczékű.

Fodor Károly és társa.
Erzsébet-tér 17. sz. Telefon 14—18.

FISCHER BERNÁT,
portál-asztalos,
Práter-utca 74. sz. Telefon 60—30.

KÖZGAZDASÁG.

A biztosítás szolidaritásáért.

Kollégám, dr. Gutius, a biztosítási ügy-nökök mindenféle viselt dolgairól írott cikkében a kétségkívül meglevő nagy bajok, nagy visszaélések orvoslására azt ajánlja, hogy a biztosítási ügylet a kötvénynek a biztosított által történt átvétele után váljék érvényessé s az ajánlattevő fél ajánlatát a kötvény átvételéig bármikor visszavonhassa.

Bocsánatot kérek, de én úgy tartom, hogy ez az orvosság erősebb is és gyöngébb is annál, amire szükség van. Annak elfogadása tönkretenné a legszilárdabb biztosítási üzletet, másrészt újabb és ugyancsak veszedelmes vissza-éléseknek nyitná meg az útját.

Tönkretenné az üzletet a javaslatnak az a része, mely szerint a biztosított félnek joga lenne, hogy a kötvény átvételéig ajánlatától bármikor visszaléphessen. Nem szölok arról, hogy ennek kimondása merőben ellenkezőnek a kereskedelmi jog legfőbb alapelvével. De kérdem, vajjon megállhatna-e a legszilárdabb biztosítási üzlet is, ha sosem lehetne tudni, hogy valamely ügylet érvényes-e vagy sem, hogy az ügylet megkötésének költségei megtérülnek-e avagy kárbevesznek? Hiszen akkor az egész biztosítási üzlet a levegőben lógna. És okvetlenül bekövetkeznék az az állapot, hogy a társaságok csak a kockázatot viselnék, de díjat csak akkor látnának, midőn a kár valósággal be is következett már. A felek huznák-halasztanak a kötvény átvételét és a szerződés csak akkor válnék perfectté, amikor az már a társaságnak föltétlen veszttel járna. Hogy ily körülmények között biztosítási üzletről komolyan szó se lehetne, az bizonyos. Nem is szólva arról, mennyi pörre adna okot a biztosítási szerződés hatályos kezdetének megállapítására.

A javaslat első része pedig, mely szerint a biztosítási ügylet csak a kötvény átvételével válnék érvényessé, nem hogy javitana a bajokon, de még inkább elmergesítené azokat. A Kereskedelmi Törvénykönyv első tervezetében benne volt dr. Gutius ideája, de aztán elhagyták ezt az eszmét. Felhozták, hogy főképp azon biztosítási ügyleteknél, melyek ügynökök közvetítése mellett létesülnek, a kötvény szállítása és kézbesítése közt oly hosszú idő telhetik el, mely alatt a biztosítottat kár érheti, s ez esetben a fél jóhiszeműsége dacára sem volna biztosítva; felhozták, hogy ha a biztosítás kezdete ily módon állapotlanul meg, akkor a felek ki lennének szolgáltatva a társaságok és ügynökeik önkényének, mert hiszen imminens kár esetén a biztosító megtagadná, vagy legalább elhalasztaná a kötvény kiadását. Sőt a biztosító társaságok kötvényeiben ma is benne van az a feltétel, hogy az ügylet csak akkor válik jogerőssé, ha a biztosított a kötvényt — a díj ellenében — átvette. A bíróságok azonban — ép a biztosított felek érdekeire való tekintettel — állandóan azt a gyakorlatot követik, hogy e feltételt semmisenek mondják ki, mert az ellenkezik a Kereskedelmi törvény rendelkezéseivel.

Ezeket felül még az a kifogásom van a javaslat ellen, hogy azt csak törvényhozási uton, tehát hosszabb idő múltán, lehetne megvalósítani. Már pedig gyors segítségre van szükség.

Nézetem szerint a judicaturának kellene e bajon segíteni, a törvénynek a gazdasági érdekeket szolgáló magyarázatával és alkalmazásával.

A szédelés két irányban történik a legnagyobb mértékben; egyik eszköze: hitegetés a biztosítási díjak olcsóságával, másik eszköze pedig az, hogy az ügynök olyan mindenféle előnyt hazudik a félnek, amelyet semmiféle társaság nem tud és nem is akar nyújtani. A szédelésnek mindegyik módját a judicaturának egy-egy elve teszi lehetővé.

A biztosítási díjjal való csalást az a bírói felfogás mozdítja elő, hogy aki az ajánlatot aláírja, az felhatalmazta az ügynököt vagy a társaságot arra, hogy az ajánlatot a maga tet- szése szerint töltse ki. Már pedig ez a föltevés gazdaságilag és jogilag egyaránt lehetetlen. Csak nem bizza az ember a szerződés legfon- tosabb részét az ellenfele önkényére! A judi- caturának abban kellene megállapodnia, hogy a biztosítás csak úgy érvényes, ha az ajánlatba a biztosítási díj összegét maga a biztosított fél írta be.

Ami pedig az előnyökkel való hitegetést illeti, azokat a törvény 468. §-ának hibás ér- telmezése teszi lehetővé. Azt mondja a tör- vény, hogy a biztosítási ügylet érvényességé- hez írásbeli szerződés szükséges. Ezt a tételt a bíróságok úgy magyarázzák, hogy csak azt a feltételt lehet figyelembe venni, amely az írott ajánlatban és kötvényben benne van, de az olyan feltétel, amely az ajánlatban nincs, nem köi a biztosító társaságot. Ezzel szemben a biztosított félnek meg kellene engedni — s a törvény szerint is nagyon meglehetne adni — azt a lehetősé- get, hogy bizonyítsa be, ha ő az ügynök- ket egyéb feltételeket is megállapított, mint amelyek az ajánlatában benne vannak. S ha ezt bebizonyítja, akkor önként következik, hogy a fél elállhat a szerződéstől, ha az nem számol minden feltétellel. Természetes, hogy ily esetben a társaságot sem kötné az ügylet, mert hisz a bizto- sító nem tudta és nem is tudhatta a rend- kívül előnyöket, amelyeket az ügynök hazug módon koncedált.

Mindkét javaslatot megvalósíthatja a judi- catura azonnal, a törvény szellemének és betü- jének legkisebb sérelme nélkül. S ezzel vége szakadna minden szélhámoságnak. A társasá- gok jobban megválogatnák ügynökeiket, az üg- nyökök kevesebbet mérnének s szolidabbá vál- nék a biztosítási üzlet alapja a felekre és a tisztességes társaságokra nézve egyaránt.

Dr. Papp David.

Közgazdasági táviratok.

Frankfurt, márczius 10. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 307.25, déli vasut 70.—. Osztrák-magyar államvasut 294.50. Az irányzat gyenge.

Páris, márcz. 10. (Bankkimutatás) A pénzforgalom aránya az érczkészlethez 82.93 : 100. Kamatok és leszámítolás jövedelme 359.000 frk. Érczkészlet (exüst) — 9,024.000 frk. Váltótőzsa — 113,344.000 frank. Államkincstári követ. — 15,278.000 frank. Magánkövetelések — 21,684.000 frank. Érczkészlet (arany) — 27,754.000 frank. Ellőgek aranyrudakra + 786.000 frank. Jegyforgalom — 61,234.000 frank.

New-York, márczius 10. (C. T. B.)

	márczius 10.	márczius 9.
	cents	cents
Buza márcziusra	105 ⁵ / ₈	106 ¹ / ₂
" májusra	100 ³ / ₈	101
" júliusra	91 ⁵ / ₈	92 ¹ / ₄
Tengeri májusra	85 ¹ / ₄	85 ¹ / ₈

Chicago, márczius 10. (C. T. B.)

	márczius 10.	márczius 9.
	cents	cents
Buza májusra	104	104 ³ / ₄
Tengeri májusra	30 ³ / ₈	30 ¹ / ₄

Mezőgazdaság.

Gyümölcsfák és csemeték kiosztása. Darányi Ignác földművelési miniszter tegnap hagyta jóvá az idei gyümölcs-csemete-kiosztási tervet, amelynek értelmében a tavasszal nem kevesebb, mint 249,144 darab oltott gyümölcsfa és 1,315,830 gyümölcs- csemete lesz az ország minden részén — vallás- és nemzetiségi különbség nélkül — a nép között ki- osztva és pedig teljesen ingyen. Emellett ki- osztás alá került még 363,366 gazdasági fa és cserje, valamint a kosárfonás előmozdítása végett 478,000 nemes fajú fűzdugyra. A gyümölcsészeti miniszteri biztosság utján kiutányoztatott 102,367 darab nemes oltóvessző. Ezenkívül a mérsékelt áron, az állami faiskolákból eladott gyümölcsoltványok száma is meghaladja a százezeret. Gyümölcs-cse- mekért ez évben majdnem kétezer község, egylet, szövetkezet, lelkész, tanító, valamint 1—4 holdas parasztgazda folyamodott a miniszterhez és akiknek kérvénye indokolta, hatóságilag igazolva volt, mind- egyik kapott a vidékre legajánlatosabb fajtákból nemes gyümölcsfát vagy csemetét. Ha az idén ki- gilytetendő és előző években kiültetett nemes gyü-

mölcsfáknak csak 1/3-ada megeredne, már néhány év múlva az ország számos vidékén a szegényebb lakosság számára fentartási segédesszközü, valamint új kereseti forrásul fog szolgálni a nemes gyümölcs- termelés.

Ipar és kereskedelem.

Miskolczi kereskedelmi és iparkamara. A ka- mara hétfőn ülést tartott, amelynek tárgyai közül kiemeljük a következőket: A miskolczi kézi zálog- házak kamatállását a vármegye lesszállítani kívánja, ami azonban a kamara csak részben tart helyes- nek. — Miskolczi luxus-lóvásárok fognak ren- deztetni az országos és havi vásárokkal kapcsolat- ban és e célból megfelelő istállókat építtetnek. A miniszter felhívása folytán a kamara pártoló véle- ményt adott. Örvendetes tudomásul vették a mi- niszternek azon leiratát, hogy a miskolczi mind- két pályaudvar újat fog építtetni. Ugyancsak tudomásul vették a kereskedelmi miniszter azon rendeletét, mely az „alkalomai” cím alatt folytatott tisztességtelen verseny megállítását célozza. Ugyancsak a tisztességtelen verseny megállítását végett a miniszter a csomagokban áru- sított némely cikkek kötelező tartalommenyiség megjelölését kívánja. E cikkek: gombok, képesek, szegek, tűk, tollak, gyertyák, szálókban árusított szén. Az ülés véleményét adott, hogy e cikkek ter- mészetükhöz képest úgy súly, mint darab szerint jelöltessenek meg a csomagolás borítékán és hogy a csomagok a jelzés sértése nélkül felbontathók ne legyenek. Vita keletkezett Miskolczi város szódaviz kezelési adószabályzata felett. A kamara helyte- leníti az ipart gátló szabályzatot. Pártolja a kamara az ecetgyárosok azon kérelmét, hogy az ecet vasúti díjtételei korábbi magasságukban hagyassan- nak meg. — Hozzájárult az ülés ahhoz, hogy a ka- marák történetének II-ik kötete kiadások, vala- mint ahhoz, hogy a kamarákra vonatkozó hivatalos rendeletek kinyomattassanak. Az egri ipartestületi betegsegélyző pénztár létesítését pártolja.

Csődnyitások. Friedmann Áron igattjai keres- kedő ellen a fehértemplomi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Horváth Géza törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Bálint Soma ügyvéd; bejelentési határidő: május 16.; felszámolási határidő: június 2.

Kőbányai sertésplacc, márcz. 10. Magyar első- rendű: Fiala nehéz (páronként 320 kiló grammon fe- lüli súlyban) 55¹/₂—56 krajczár. Közép (páron- kint 251—320 kiló terjedő súlyban) 55—55¹/₂ kr. Könnyű (páronk. 250 kiló terjedő súlyban) 54—55 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kiló. főtüli súlyban) 55—56 krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 55—55¹/₂ krajczár, könnyű (pá- ronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 54—55 krajczár. Sertés létszám: 1898. márczius 8. napján volt készlet 21,378 drb, márczius 9-én felhajtott 1004 drb, márczius 9-én elszállított 378 drb, márczius 10-én maradt készletben 22,004 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Budapesti konzum-sertés vásár, márczius 10. A ferenczvárosi petroléumraktárnál levő székesövärosi konzum-sertés vásárra 1898. márczius 9-én érkezett 305 drb. Készlet 224 darab, összes felhajtás 529 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 335 drb.; elszállítatlan maradt 194 drb. Napi árak: 120—180 kilós 55—57 kr., 220—280 kilós 54—57 kr., 320—380 kilós 52—57 kr., öreg nehéz 53—54 kr., malacz 41—43 kr. A vásár hangulata linyha volt.

Budapesti szurómarhavásár, márczius 10. (A budapesti közbizottság és marhavásári igazgatóság jelentése.) A mai vásárra felhoztak 374 drb. belföldi, 3 db. növendék élő borjut, 195 drb. élő bányánt, 17 db. belföldi, 1940 db. élő bányánt. A borju és bányavásár lassu lefolyása volt. Jegyzett árak: Élő borjuk; belföldi 30—40 frtig, élő bányó borju belföldi 32—38 frt 100 kilónként, élő bányó 4—7 párja, leölt bányó 3—7 forintig, párja.

Budapesti vágómarhavásár, márczius 10. (A budapesti közbizottság és marhavásári igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 2844 darab magyar vágó- marha, nevezetesen: 1451 drb. magyar és tarka ökör, 415 drb. magyar és tarka tehén, 308 darab szer- biai ökör, — drb. boszniai ökör, 9 drb. szerbiai te- hén, 122 darab bika és 39 darab bivaly. Minőség szerint 291 darab elsőrendű hizott, 1858 darab közép- minőségű és 195 darab alárendelt minőségű. — Vágómarha mintegy 300 darabbal kevesebb volt felhajtva, mint a múlt héten és idegen vevők, vala- mint a konzervgyár részéről nyilvánult jobb ke- reslet folytán élénk vásár mellett, 100 kilogramm- kint 1 frttal magasabb árt ért el. — Következő árak jegyzettek: Hizott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 30—32 forintig, hizott magyar és tarka ökör, középminőségű 25—29 frtig, alárendelt minősé- gü magyar és tarka ökör 20—25 frtig, jobb minőségű magyar és tarka tehén 21—30 frt, magyar tehén középminőségű 21—30 frtig, szerbiai ökör jobb minőségű 25—28.— frtig, szerbiai közép- minőségű 22—24 frtig, szerbiai bika 22—30 frtig, szerbiai bivaly 17—20 frtig métermázsánként élő- súlyban.

Budapesti gazdasági és tenyészmárvásár, márczius 10. (A budapesti közbizottság és marhavásári igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 361 drb. ugymint: jármos ökör, első minőségű 29 darab, közép minőségű 168 drb, alárendelt minőségű — darab. — Fejős tehén: tarka 140 drb, bonyhádi 24 drb. Jármos ökrök élénk kereslet tárgyát képez- ték. Fejős tehének iránt kevés érdeklődés mutat- kozott. — Az egyes vevők közül említhetők: Tüköri Alajos Daruvár 40 darab, dr. Eötvös Károly, 16 darab, Plachy Tamásné 22 darab jármos ökör, Auspitz Sándor 28 darab fejős tehén. Következő árak jegyzettek: Elsőrendű jármos ökör 350—375 forintig páronként. Középminőségű jármos ökör 280—330 frtig páronként. Jobb minőségű jármos ökör 23—25 frtig métermázsánként élő súlyban. Fejős tehénekért és pedig: Tarka, kevert származású tehén 70—115 frtig darabonként. Bonyhádi tehén 120—160 frtig darabonként.

Bécsi szurómarhavásár, márcz. 10. A mai vásárra felhajtottak: 3810 darab borjut 1216 drb. élő sertés, 1719 drb. leölt sertés, 498 drb. leölt juhot, 2949 drb. bányánt. A borjuvásáron csendes üzlet mellett mult heti árak maradtak érvényben. Leölt sertés élénken keresett volt és az árak krral emelkedtek. Jegyzések: leölt borju 34—42 kr, prima 44—52 kr, igen finom 54—58 kr, fiatal sertés 35—44 kr. leölt nehéz sertés 50—56 kr, prima süldő 46—54 kr, leölt juh 26—40 kr. kilonként. Bányó 4—12 forint párja.

Bécsi juhvásár, márcz. 10. Felhajtott 693 darab. A csekélyebb felhajtás miatt az üzlet élén- kebb volt és az árak kilonként 1 krral emelkedtek. Jegyzések: Kiviteli juh 23.50—24 kr.

Pénzügy.

Magyar állatános hitelbank. Az intézett ma tette közzé 1897-ki zárszámadásainak részleteit. A főmérleg az előző évhez képest változást mutat a részvénytőkében, amely 14 millióról 17 millióra emelkedett a tavaly keresztülvitt tőkefelemelés foly- tán. Ennek megfelelően a tartalékalap is 2,812.100 forintról 4,715.031 forintra emelkedett. A mérleg egy igen jelentékeny tétele: a konzorciális üzletekre való befizetések 14,085.981 forinttal a tavalyinak csaknem a kétszeresére rug. Ezen összegben az állampapír és záloglevelűzletek- ben való részesedése a banknak 7,010.932 forin- tot tesz ki. A malomüzemlet, amely tavaly még 516.923 forinttal szerepelt a mérlegben, az idén nincsen az aktívumok közé felvéve. E tétel hováfor- dítása a mérlegből nem derül ki, de amint annak ide- jén jelentettük, a igazgatóság a malom vételárát a konzorciális üzletek tartalékába szándékozik elhe- lyezni, ahonnan az szükséges esetén felhasználható lesz. Ami a nyereségeket illeti, a főüzleteredményzámlán a kamatbevétel 854.702 forintról 1,026.444 forintra, az értékpapírokon való nyereség 61.919 forintról 108.585 forintra emelkedett, ellenben a jutalékok és társulati nyereségek 293.994 forintról 169.292 forintra, a bank- és áruosztály nyeresége 615.059 forintról 594.205 forintra csökkent. Másrészt azon- ban a költségek is kevesebbet, mivel az 1897-ki esztendő már nem terhelték az intézeti épület átala- kítási költségei. A bank- és áruosztálynál ismét a kamatbevétel csökkent 803.881 forintról 696.441 forintra, ellenben emelkedtek a jutalékok 431.421 forintról 457.996 forintra és az értékpapírokon való nyereség 84.618 forintról 125.373 forintra. Mind- azonáltal a bank- és áruosztály mérlege ked- vezőtlenebb, mert a tiszta nyereség tavaly 820.079 frt volt, míg ezidén 792.274 frt. A bank értékpapír- tárczájában van 2575 darab Hermes-részvény, 4874 darab brassói cellulose-részvény, 1083 darab Franklin-részvény, 2498 darab Magyar cukoripar- részvény, 1722 darab Magyar fém- és lámpaarugyár- részvény, 1550 Fiumei hitelbank-részvény, 143 da- rab Ganz-részvény. 552.200 forint névértékű föld- hitelintézeti záloglevél, 326.700 forint névértékű fő- városi kölcsön. Ezzel azonban nem merítik ki a bankérték papírbirtokát, amelynek tulajomó része a syndicatusi befizetések alatt szerepel 14 millió forintot meghaladó összegben.

Közlekedés.

Magyar vasúti forgalmi részvénytársaság. E társaság igazgatósága megállapította az 1897-iki mérleget, amely szerint a tiszta nyereség 132,662 forint 52 krajczár. Az igazgatóság a márczius 26-ára összehívott közgyűlésen indítványozni fogja, hogy a kimutatott nyereségből minden 100 forinttal befizet- teti részvény után pro rata temporis 7¹/₂% = 6 fo-

rint 50 krajczár osztalék fizetessék. 10,000 forint a tartalékalap, 10,000 forint az adóalap javadalmazására, 8450 forint jutalékokra fordítottassék és a fennmaradó 39,212 forint 52 krajczár új számlára vezetessék elő. Az igazgatóság továbbá indítványozni fogja, hogy az alaptörvény 10,000 darab új részvény kibocsátásával 2 millió forintba emeltessek fel.

Új postaszerződés Oroszországgal és Szerbiával. Ujabb tárgyalások folynak új postaszerződések kötése iránt Oroszországgal és Szerbiával. Szent-Pétervárot az Oroszországgal kötendő postaszerződés ügyében e hónap végén külön értekezletre jönnek össze az érdekelt államok képviselői és pedig Németország részéről lovag Podbielszky altábornagy és államtitkár, Ausztria részéről dr. Neubauer osztályfőnök és vezérigazgató, Magyarország részéről pedig Szalay Péter, a magyar királyi posta- és távirat-intézet elnöke. A Szerbiával kötendő egyezmény ügyében folyó évben április havában pedig Budapesten lesz értekezlet, amelyen Ausztriát szintén dr. Neubauer, Szerbiát Stefanovich Vilovsky, Magyarországot pedig Szalay Péter fogja képviselni. Az új szerződések az eddig elavult szerződéseknek a mai fejlődésnek megfelelő módosítását czélozzák és különösen a csomagforgalom tetemes könnyítésére (díjleszállítás), a kártérítés kiterjesztésére az értéknylvántás nélküli csomagokra, előnyösebb díjak megállapítására hírlapszolgáltatásra, utánvételes küldemények behozatalára, tarifális előnyökre stbre irányulnak.

Sorsolás.

Magyar királyi osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték húzást ma a következő eredménnyel folytatták: 200.000 koronát nyert a 25534, 100.000 koronát nyert az 53337, 10.000 koronát nyert a 4564, 5000 koronát nyert a 92939, 2000 koronát nyert az 56386 27738 55592 48248 6087 89845 34510 5591 49724 39524 7434 44279 17449 24588 13348 17503 3317 30986 27851 61205 60135 83172 87716 46370 33049 49841 43153 30158 96060 75242, 1000 koronát a 17944 21096 81730 48059 26163 54022 74654 31118 13037 89076 41255 70920 47557 15658 67168 70106 39137 80410 7180 39769 61262 41005 83081 54702 98590 17992 8706 56163 52490 53231 26116 71224 82375 24109 36106 38946 93083 86084; 500 koronát a 12765 68592 80849 77427 35546 95228 15684 39947 51753 97233 95740 92059 47989 1369 33676 89951 44782 88587 38619 41289 41559 5256 5137 79242 63587 49271 78777 58283 83585 28297 72815 6213 67316 22929 55974 57975 95430 39543 71991 61252 35370 45086 számú sorsjegy.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a 100,000 koronás főnyeremény a Pesti Magyar Kereskedelmi bank váltóüzleténél vásárolt 53337 számú (3/5 beosztású) sorsjegyre esett. Érdekes, hogy e számot a nevezett bank részéről pótlósorsjegy gyanánt adták el a szerencsés nyerőknek — mint értesülünk, budapesti iparosoknak — oly sorsjegyek helyébe, melyeket már a korábbi húzások alkalmával szintén nyereménnyel huztak ki. Tudvalevő, hogy a 3-ik osztályban a 80.000 koronás, a 4-ik osztályban a 90.000 koronás főnyereményeket, mint egyáltalában a legtöbb melléknyereményt, ugyancsak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Váltóüzleténél vásárolt sorsjegyek nyerték. — A mai húzáson továbbá a 200.000 koronás főnyereményt a Bogdány S. fővárosi sorsjegyirodájában Váci-utca 11. vásárolt 25534 sz. sorsjegy nyerte.

Szakirodalom.

Nemzetközi szövetség az Ipari Jogok védelmére. A szövetség múlt évi október havában tartotta meg első kongresszusát Brüsszelben. Ennek a munkálatai most jelentek meg egy vaskos kötet alakjában. A kongresszus működése öt szakaszra oszlott föl és pedig: I. Védjegyek és azok nemzetközi lajstromozása. — II. Minta- és modellvédelem. — III. Találmányok védelme. — IV. Az eredet megjelölése. — V. Tiszteletlen verseny. — Az első szakasz tárgyalásánál határozatképen kimondatott, hogy a védjegy elsőbbségi határideje az Unióba tartozó államokra nézve az első bejelentéssel kezdődjék és három hónappal az ugyanazon országban történt belajstromozás után végződjék. Ajánlotta továbbá a kongresszus, miszerint a Konvenczió VI. fejezete akként módosítottassék, hogy minden eredeti országban szabályszerűen belajstromozott védjegy a többi Unió-Államokban változtatlanul fogadtassék el és védessék meg, még akkor is, ha ezen védjegy nem tekinthető az illető ország törvényeinek megfelelőnek. Eredeti országnak ismertessék el azon ország, amelyben a bejelentő föteleppel bír. Ha a fötelep valamely az Unióhoz nem tartozó államban van, ugy eredeti országnak az tekintendő, amelyhez bejelentő tartozik. A védjegy visszautasítható azonban, ha az a közérkölciség vagy nyilvános rend ellen vét. Ami a védjegybírókás üldözését illeti, oly államokban, melyeknek

törvényei az elközbást a belföldön nem állapították meg, azt azon jogi eszközökkel kell pótolni, melyekkel az illető törvény szerint maguk az illető államok alattvalói élhetnek. A védjegyek nemzetközi belajstromozását illetőleg kimondta a kongresszus, hogy a megvédendő áruknak belajstromozását kívánatosnak tartja. A nemzetközi irodát fel kell jogosítani arra, hogy bárki-nek kérelmére egy megállapítandó díj ellenében a nemzetközi védjegy-lajstromból kivonatokkal szolgáljon. Kimondta továbbá a kongresszus, hogy a nemzetközi lajstromozásnak díja mentül alacsonyabbra szabassák meg. A minta- és modellvédelmet illetőleg ajánlja a kongresszus az elsőbbségi határidő oly megállapítását, hogy az az első bejelentéssel kezdődjék és 3 hónappal a megtörtént belajstromozás után érjen véget. A minták és modellek gyakorlásának (gyártásának vagy alkalmazásának) megszüntetése az Unió-Államokban ne vonja maga után ezen minta vagy modell védelmének érvénytelenségét. A találmányok védelmét illetőleg az elsőbbségi határidő a szabadalom bejelentésétől számíthatandó egy évre terjesztessék ki. A különböző államokban bejelentett szabadalmak tartama független legyen a más államokban bejelentett szabadalmaktól, akár tartoznak e ten államok az Unióhoz, akár nem. A gyakorlati kényezernek előbb-utóbb fogantatandó törleszt a szövetség szükségesnek tartja. Az Unió-Államokban bejelentett és engedélyezett szabadalmak a bern-i nemzetközi iroda által az ottani osztályozás szerint időről-időre közzététessenek. A nemzetközi iroda Bernben utasítottassék ezen nemzetközi osztályozásnak kidolgozására. Ezek voltak azon főpontok, amelyek a Szövetség bécsi kongresszusa 5 napi munkájának képezték eredményét.

Az Első Biztosító Intézetnél katonai szolgálat esetére Ó császári és királyi fensége József főherceg védnöksége alatt (Budapest, V., Erzsébet-tér 1. sz.) február havában 1.047,200 koronáról szóló belépési nyilatkozat nyújtatott be, s 1.024,000 koronáról szóló kötvény lón kiállítva. A biztosítási tőke tehát immár 28,940.886 koronára rug. Az intézet tudvalevőleg fuügyermek számára biztosít tőkéket és járadékokat a katonai szolgálat költségeinek fedezése, illetve be nem soroztatás esetén ellátás czéljából a nagykorúság idejére s össze nem tévesztendő egy hasonló cégű, újabb keletű osztrák vállalattal.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, márczius 10.

Ha a tavaszi buza árváltozásait nézzük, ma megint *bais.se-nap* volt. A határidő tegnap 12.04 forinttal, ma 11.98 forinttal zárult. De a dolgot nem kell tulkomolyan venni. Odáig jutottunk ugyan, hogy amíg academie fejtegették, hogy képtelenség az a sokat emlegetett diszparitás, ez a határidő jóformán lebonyolódott, legalább a mai forgalom ezt a benyomást keltette. Délelőtt szörványosan fordultak elő ügyletek a terminusban, délután pedig lelicizálták 12 forint 02 krajczárról 11 forint 98 krra az eladni való *egyezer métermázsát* és lecsengetés után ez utóbbi áron szerencsésen tul is adtak rajta és ez volt az egész délutáni üzlet. A többi határidőkben kevés változás volt. A készáruipiacz fentartotta jegyzéseit.

Élénk eszmecserére adott különben alkalmat egy *orszoi jelentés*, amely szerint évek óta nem tapasztalt élénkséggel indul a hajózás az Aldunán; kivált romániai gabonából kerülnek óriási mennyiségek elszállításra és körülbelül háromszáz hajórakomány már utban is van.

Ez a közlés első hallásra mintha halomra döntené a nemzetközi áruhiányról közszájon forgó verziót és miután mi épen néhány nap előtt említettük, hogy a contremine — ha rá kerül a sor — oláh gabona szállításával akar kötelezettségeinek megfelelni, ennek a nagy hajórajnak a közlegése olyira tűnik föl, mintha ez nem pusztá fenyegetés volna, hanem, hogy az eladók tényleg megvalósíthatják szándékukat.

Elég fontosnak tartottuk e híresztelést, hogy azt *távirati információ útján ellenőrizzük* és megbízható forrásból értesülünk, hogy ami a „flotta” nagyságát illeti, tényleg *körülbelül* háromszáz uszályról van szó, de hát csak körülbelül, azaz 50 vagy 100 hajóval több, vagy kevesebb.

Azután az illető jelentés — nem tudjuk czélzatosan vagy véletlenül — ugy van fogalmazva, hogy nem tudni buzáról vagy más gabonaneműről is van-e szó. *Saját tudósítónk szerint utra késsen van:*

80.000	métermázsza	köles
60.000	"	árpa
50.000	"	tengeri
30.000	"	rozs
340.000	"	buza

Összesesen 560.000 métermázsza gabona, ami tehát csak mintegy kétszáz rakományának felelne meg.

Eltekintve ettől és ismerve ama, még mindig elég jelentékeny nehézségeket, amelyek a *Vaskapu passzirozásával* járnak, tudjuk, hogy ezek a hajók nem indulnak el ugy kommandóra mint egy regatta egyesület csónakjai. Beletart hetekig míg az összes uszályokat átremoquirozzák a kataraktokon, mert már a rendelkezéseikre álló phizikai eszközök is lehetetlenné teszik a gyorsabb elindítást. Nem kell tehát attól tartani, hogy eoy szép reggelen ezek az összes hajók a fővárosi rakodón kikötnek.

Egyébként főforgalmi czikkünkre a buzára nézve meglehetősen pontos jegyzeteink vannak az előre eladott tételekről, ugy a budapesti mint a vidéki és az osztrák malmok részére és mondhatjuk, hogy a jelzett 340.000 métermázsza buzából alig 100.000 métermázsza fog Budapestre eladatlanul megérkezni, feltéve, hogy a malmok még e tételeket is nem veszik ki a vásárból addig, míg utban vannak.

A téli dockokban tárolt oláh gabona elindítása tehát a kínálat alakulására mi befolyással sem lesz. Azt mondják azonban, hogy van még azonkívül is gabona Romániában. Van tagadhatatlanul, de van rá vevő is. Tulnyomó része már eladatott már és nem mifelénk veszi majd utját, hanem Brazilián át a tengeren a nyugati import államok felé.

A Budapestre megérkezett gabona-uszályok második kimutatása jelent meg ma, amely szerint márczius 6-tól 8-ig 25,270 métermázsza buzát raktak ki a fővárosban.

A zab felmondási czélokra szolgál és ma is 7000 métermázsza zabot jelentettek be szállításra, de a felmondott zab néhány krajczárral drágább volt a tavaszi kurzusnál.

Felmondottak továbbá 5000 métermázsza rozst, de ez csak az előbbi felmondások folytatása, azaz nem új árurol van szó, hanem az eredeti átvevők tovább adták köteéseiket.

Amerikából jelentik, hogy a Missouri állam mezőgazdasági hivatala közli, hogy a téli buzával bevetett terület 24 százalékkal kisebb a mult évinél és hogy a földeken a vetések mai állapota megfelel a normális termés 67 százaléknak. Michiganban pedig a vetéseket még hó fedi és ugyanott a farmerek kezében még 5.170.000 bushel buza van.

Az *amerikai piacok* különben szilárd irányzatban folytak le, az árak 3/4 centsig terjedő javulást tapasztaltak.

Az *európai piacok* változatlanok.

Buza.

Elkelt néhány ezer métermázsza buza fentartott áron.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség munkázásban	6 vagy 12	származás	Minimális kelti ár 100 kg-ron	Minimális megjegyzés	Átadott hely	Ár 100 kg-ért	Kétség. vágy 8 óra
100	uj	tiszavidéki	75 ⁴	—	Budapest	13.05	3 h.
100	"	"	75 ⁴	—	"	12.80	"
209	"	"	74	—	"	12.70	"
120	"	"	75	—	"	12.85	"
280	"	felső tisz	74 ²	—	"	12.50	"
400	"	"	78 ²	—	"	12.80	"
600	"	bácskai	76	—	"	12.95	"
8000	"	"	78 ⁴	—	"	12.60	"
200	"	felső magyar	74	—	"	12.50	"
850	"	pestvidéki	74 ²	—	"	12.62 ^{1/2}	"
200	"	oláh	70	transzító	"	9.43	"

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Műnős. szély hektol.	100 kilogr. kézp. ára		Műnős. szély hektol.	100 kilogr. kézp. ára	
		frttól	frttig		frttól	frttig
Tiszavidéki	74	12.55	12.66	75	12.75	12.80
"	78	13.85	12.90	77	13.—	13.10
"	78	13.15	13.25	79	13.80	13.85
"	80	—	—	—	—	—
Pestvidéki	74	12.50	12.60	75	12.70	12.75
"	76	12.80	12.85	77	12.95	13.05
"	78	13.10	13.20	79	13.30	13.35
"	80	—	—	—	—	—
Féjermegyei	74	12.60	12.70	75	12.80	12.85
"	76	12.80	12.85	77	13.05	13.15
"	78	13.20	13.30	79	13.30	13.35
"	80	—	—	—	—	—

Határidőüzlet buzában: Tavaszi és őszi buza irányzata ingadozó.

Páris, márcz. 10. Nyers cukor (88 fok) kész áru 29.25—29.75 frk, fehér cukor márcziusra 32.— frk, áprilisra 32.1/2 frk, 4 első óra 32.50 frk, 4 óra májustól 30.50 frank. Finomított készáru 102.— 102.50 frank.

London, márcz. 10. Jávaczukor 11 1/4 shilling, nyugodt. Nyers cukor és Jegeszedett cukor mérsékelt, keresve, ártartó; finomított ártartó. **Külföldi tört** ártartó, jó üzlet mellett. Jegyezett: készáru 11 sh., áprilisra 11.0 3/4 sh., május-augusztusra 11.3 3/4 sh. **Répaczukor** ártartó. Német (88%) márcz-ra 9.3 3/4 sh., áprilisra 9.4 1/2 sh., májusra 9.5 1/2 sh., júniusra 9.6 1/4 shilling. **Határ-időzlet:** márcziusra 9.4 sh., áprilisra 9.4 3/4 sh., májusra 9.5 3/4 sh., júniusra 9.6 3/4 shilling.

Olajok.

Páris, márcz. 10. Repceolaj folyó óra 52.75 frk (= 24.83 frt); áprilisra 53.— frk (= 24.95 frt); 4 első óra 53.75 frk (= 24.30 frt); 4 óra májustól 54.25 frk. (= 24.54 frt). Arak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, márcz. 10. Repceolajhelyben 53.— márka (= 31.11 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Köln, márcz. 10. Repceolajmájusra (fordóval) 54.50 márka (= 32.— frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

London, márcz. 10. Repceolaj 23.— sh., lenolaj 16.4 1/2—16.6 1/2 shilling, gyapot magolaj 14.9—15.6 sh., terpentin 25.1 1/2 sh.

Petroleum.

Hamburg, márcz. 10. Petroleum helyben 5.25 márka = 3.05 frt.

Antwerpen, márcz. 10. Petroleum fin. helyben 15. 5/8 frank = 7.37 frt.

Bréma, márcz. 10. Petroleum fin. helyben 5.40 márka = 3.17 frt.

London, márczius 10. Petroleum, amerikai 4 1/16—4 3/8 sh., orosz 4 1/16—4 3/8 sh.

Newyork, márcz. 10. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.85 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.80 cents; United Rife Line Certificates áprilisra 79.—; nyers petroleum áprilisra 6.50 cents.

Kávét, tea, rizs.

London, márczius 10. Santos, határidő nyugodt. Jegyezett márcz-ra 29.6 sh., májusra 29.9 sh., júliusra 30.3 sh., szept-re 30.9 sh., decz-re 31 shilling. Tea indiai, finom szilárd, egyéb a vevőknek kedvez. Rizs: szilárd, de csekély kereslet.

Fémek.

London, márcz. 10. Réz, G. M. Bráude 50 1/2—50 1/2 font sterling készáru és 50 1/16—50 1/16 font sterling 3 óra; best sel. 54 1/2—55 font sterling. **On:** finom, külföldi, 65—65 1/2 font sterling készáru és 65 1/16—66 1/16 font sterling 3 óra. **Ólom:** angol, 12 3/8—12 1/16 font sterl.; külföldi 12 1/2—12 3/16 font sterling. **Horgany:** külföldi 18 3/16—18 1/2 font sterling. **Higany:** 7.26 font sterling első és 7.2 font sterling másodkézből. **Vas:** A glasgowi nyersvaspiacz gyengébben indult és lanyhán zárult, mérsékelt üzlet mellett. **Zárlatárak:** 46.2 shilling készáru és 46.5 1/2 shilling egy óra. **Cleveland** 40.7 shilling készáru és 40.9 1/2 shilling egy óra; **Hematit** 49.3 3/4 shilling készáru és 49.6 1/2 sh. egy óra; **Middlesbrough** 51 shilling készáru és 51.3 sh. egy óra.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, márczius 10. Effektiv piaczon jól tartott árak mellett az üzlet csekély volt, amint azonban kínáltak, elkelt 900 métermázsas 75 1/2 kilós orosz buza 12.52 forinton, 2200 métermázsas 76 kilós orosz buza 12.50 frton adatott el ab Bécs márcziusi szállításra. — A határidőpiacz magasabb viszonyok daczára alig változott. Kötetett: buza tavaszra 11.92—11.89, buza május-júniusra 11.45—11.47—11.45, rozs tavaszra 8.80—8.81, zab tavaszra 6.87 forinton.

Hivatalosan jegyezett:

Buza tavaszra 11.88—11.90, rozs tavaszra 8.81—8.82, buza május-júniusra 11.44—11.46, tengeri május-júniusra 5.65—5.67, zab tavaszra 6.86—6.88 frton.

Boroszló, márcz. 10. Buza helyben 18.80 márka (= 11.04 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.98 frt). Rózsa helyben 14.90 márka (= 8.75 frt). Zab helyben 15.40 márka (= 9.04 frt). Tengeri helyben 11.75 márka (= 6.89 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Hamburg, márcz. 10. Buza holsteini 185—195 márka (= 10.88—11.95 frt). Rózsa meklenburgi 140—148 márka (= 8.22—8.69 frt.). Rózsa orosz 111—112 márka (= 6.51—6.57 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Páris, márcz. 10. (Megnyitás.) Buza folyó óra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza áprilisra 28.60 frank (= 13.63 frt). Buza máj-jun.-ra 28.40 frank

(= 13.54 frt). Buza májustól 4 óra 27.60 frank (= 13.15 frt). Rózsa folyó óra 17.30 frank (= 8.24 frt). Rózsa áprilisra 17.50 frank (= 8.33 frt). Rózsa máj-jun.-ra 17.50 frank (= 8.33 frt). Rózsa májustól 4 óra 16.75 frank (= 7.97 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, márcz. 10. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.60 frank (= 13.63 frt). Buza áprilisra 28.50 frank (= 13.58 frt). Buza május-júniusra 28.30 frank (= 13.40 frt.) Buza 4 óra májustól 27.60 frank (= 13.15 frt).

London, márczius 10. Minden gabonaméü nyugodt, változatlan. Liszt és árpa szilárd. Uszó változatlan, árpa és tengeri szilárd. Hozatalok: buza 20.010, árpa 16.320 és zab 50.050 qu. Tengeri helyben 18.— sh.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, márcz. 10. A mai tőzsdén igen csekély volt a forgalom és a spekuláció tartózkodólag viselkedett, miután azt hitték, hogy az angol bank felemeli a kamatlábat. Miután azonban ez be nem következett utóbb az üzlet javult és Bankverein, valamint Tramway részvények emelkedtek.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 363.12—363.37, Anglo-bank 161.—161.10, Bankrészvény 269.75—270.50, Magyar hitelrészvény 380—Osztrák-magyar államvasut 341—341.25, Déli vasut 79.—Tramway 505—507.—, Alpesi bánya 151.70—152 Rimamurányi vasmű 247.—Osztrák villamossági 317.50, Török sorsjegy 57.70—57.90, Német márka 58.76.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 363.12, Anglobank 161.—Osztrák-magyar államvasut 341.—, Alpesi bánya 151.70, Májusi járadék 102.50, Török sorsjegy 57.80.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 363.25, Magyar hitelrészvény 380.25, Länderbank 217.50, Unionbank 299.—, Anglo-bank 161.—, Bankverein 270.50, Osztr.-magy. államv. 341.25, Déli vasut 79.25, Elbevolgyi vasut 261.50, Északnyugati vasut 246.50, Alpesi bánya 152.40, Rimamurányi 247.—, Fegyvergyár 204.—, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradék 89.20, Török sorsjegy 57.80, Német márka 58.70, Tramway részvény 502.— forinton kötötett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 121.80, Magyar koronajáradék 99.55, Tiszai kölcsönsorsjegy 142.—, Magyar földtehermentesítési kötv. 97.25, Magyar hitelrészvény 380.75, Magyar nyereségykölcsön sorsjegy 159.50, Kassa-oderbergi vasut 191.75, Magyar kereskedelmi bank 1397.—, Magyar vasúti kölcsön ezüstben 100.50 Magyar keleti vasúti állami kötvények 122.10, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 254.50, Rimamurányi vasrészvénytársaság 246.50, 4-2% papírjáradék 102.50, 4.2% ezüstjáradék 102.35, Osztrák aranyjáradék 123.—, Osztrák koronajáradék 102.65, 1860. sorsjegyek 143.90, 1864. sorsjegyek 195.—, Osztrák hitelsorsjegyek 202.80, Osztrák hitelrészvény 363.75, Angol-osztrák bank 161.—, Unionbank 300.—, Bécsi Bankverein 270.50, Osztrák Länderbank 217.50, Osztrák-magyar bank 925.—, Osztrák-magyar államvasut 342.37, Déli vasut 79.25, Elbevolgyi vasut 260.50, Dunagőzhajózási részvény 443.—, Alpesi bányarészvény 151.40, Dohányrészvény 133.—, 20 frankos 9.52 1/2, Császári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.30, Német bankváltó 58.72.

Bécs, márczius 10. (Utőtőzsdé.) A déli tőzsdé zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 363.75, Magyar hitelrészvény 381.50, Anglo-bank 161.—, Bankver. 270.50, Union-bank 300.—, Länderb. 217.50 Osztrák-magyar államvasut 342.75, Déli vasut 79.75, Elbevolgyi vasut 262.—, Északnyugati vasut 247.—, Török dohányrészvény 132.75, Rimamurányi vasmű 247.50, Alpesi bánya 153.40, Májusi járadék 102.55, Magyar koronajáradék 99.55, Török-sorsjegy 57.80, Német márka azonnali szállításra 58.76.

Berlin, márczius 10. Májusi járadék 102.40, Ezüstjáradék 102.25, Osztrák aranyjáradék 104.10, Magyar aranyjáradék 103.50, Magyar koronajáradék 100.—, Osztrák hitelrészvény 228.75, Osztrák-magyar államvasut 145.80, Déli vasut 34.60, Bustiehrádi vasut 287.—, Osztrák bankjegy 170.20. Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 170.05, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.90, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.47, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 94.10, Laura-kohó 183.50, Harpeni 176.25, Olasz központi vasut 134.25, Török sorsjegy 114.50.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 228.75, Osztrák-magyar államvasut 145.75, Déli vasut 34.60, Magyar aranyjáradék 103.50, Disconto-társaság 204.40 szilárd.

Frankfurt, márczius 10. (Zárlat.) 4-2% papírjáradék 86.85, 4-2% ezüstjáradék 87.05, 4% osztrák aranyjáradék 104.30, 4% magyar aranyjáradék 103.50, magyar koronajáradék 100.50, osztr. hitelrészvény 308.—, osztr.-magyar bank 788, osztr.-magy. államvasut 294.62, déli vasut 70.25.

bécsi váltóár 170.10, londoni váltóár 20.47, párisi váltóár 80.95, bécsi bankverein 229.75, vilamos részvény 141.70, alpesi bányarészvény 129.50, 3% magyar aranykölcsön 91.40, Északnyugati vasut 210.— Az irányzat szilárd.

Frankfurt, márcz. 10. (Utőtőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 308.—, osztrák-magyar államvasut 295.—, Déli vasut 70.25.

Hamburg, márczius 10. (Zárlat.) 4-2% ezüstjáradék 86.75, osztrák hitelrészvény 308.—, osztrák-magyar államvasut 736.—, déli vasut 166.—, olasz járadék 94.50, 4% osztr. aranyj. 103.80, 4%-os magyar aranyjáradék 103.40. Az irányzat szilárd.

Páris, márczius 10. Uj 3%-os francia járadék 102.90, 3%-os francia járadék 104.10, 3 1/2% francia járadék 107.10, Osztrák földhitelintézet 127.50, Osztrák-magy. államvasut 733, Osztr. aranyjáradék 105.70, Déli vasuti elsőbbség 398.—, Török dohányrészvény 284, Alpesi bánya 332.—, Olasz járadék 93.82, Spanyol kölcsön 56.37, Ottomán-bank 550.—, Magy. Jelzáloghitel 818.—, Rio Tinto 760.—, Debeers 688.—, Eastrand 108.—, Chartered 69.50, Randfontein 51.41, Török sorsjegy 109, Länderbank 480.

London, márczius 10. (Zárlat.) Angol consolkok 111. 1/16, déli vasut 7.50, spanyol járadék 57.75, olasz járadék 92.75, 4% magy. aranyjáradék 102.—, 4% rupia 63.50, Canada pacificvasut 84. 7/8, le-számítolási kamatláb 3.—, ezüst 26. 1/8. Az irányzat gyenge.

New-York, márczius 10. Ezüst 54. 1/8.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1898. márczius 10-én reggel 7 órakor.

Állomások	Lágyonás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm.	Állomások	Lágyonás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm.
Árvavárja	88.2	3.9	0.0	Pola	61.8	6.2	0.0
Selmeczbánya	70.0	4.0	0.0	Losina	80.5	9.4	0.0
N.-Szombát	89.0	2.8	0.0	Sarajovo	96.0	0.4	0.0
Magyar-Óvár	69.1	2.4	0.0	Torino	81.9	6.2	41.0
C-Gyalla	89.8	2.2	0.0	Flórancoz	80.5	10.4	0.0
Budapest	89.5	2.5	0.0	Róma	80.8	7.7	0.0
Sopron	88.2	2.2	0.0	Nápoly	81.4	10.8	0.0
Herczeg	87.6	2.2	0.0	Brindisi	81.0	11.3	0.0
Keszthely	88.8	2.2	0.0	Palermo	89.9	11.8	0.0
Zágráb	89.1	0.7	0.0	Milánó	81.0	13.3	0.0
Eltuna	82.4	2.0	0.0	Zürich	82.1	2.2	0.0
Chikvenica	82.9	0.8	0.0	Biarritz	80.1	6.7	0.0
Pancsova	89.2	0.7	0.0	Nizza	87.9	11.1	0.0
Zsombolya	88.1	0.5	0.0	Páris	88.8	1.2	0.0
Arad	89.5	5.2	0.0	Kopenhága	85.2	2.0	0.0
Szeged	89.8	4.8	0.0	Hamburg	85.3	1.1	0.0
Szolnok	71.3	2.4	0.0	Berlin	84.7	1.9	0.0
Eger	89.4	2.4	0.0	Christiansund	60.5	6.1	0.0
Debreczen	70.8	5.8	0.0	Stockholm	81.2	7.9	0.0
Kecskemét	69.8	8.0	0.0	Szent-Pétervár	74.2	7.9	0.0
Ungvár	71.4	5.5	0.0	Moszkva	88.0	19.2	0.0
Szatmár	69.8	2.1	0.0	Varsó	72.1	7.2	0.0
Nagy-Várud	70.2	0.4	0.0	Kiev	77.6	19.2	0.0
Kolozsvár	71.3	9.2	0.0	Odesza	—	—	—
Nagy-Szobon	72.0	11.0	0.0	Sulina	85.1	8.0	0.0
Bécs	68.9	2.0	0.0	Szobla	69.3	9.5	0.0
Szalburg	82.1	3.2	0.0	Konstantinápoly	55.0	6.1	0.0
Klagenfurt	95.6	0.8	0.0				

A keleti maximumhoz és a délnyugati minimumhoz újabb átalakulások járultak, így egy depresszió a Fekete-tenger táján, egy másik Norvégia északi partján és egy új maximum, mely Anglia nyugati partvidékéhez közeleg. Európa belsejében az idő száraz. Csapadék volt helyenkint Olaszországban, déli Franciaországban és Európa északi szélén. A kemény fagy Oroszországban egyre tart és onnan Közép-Európa felé terjeszkedik. A Fekete-tengeren viharos és fagyos idő uralkodik. Hazánkban az idő általában szárazra fordult, a hőmérséklet kelet felől aludt, úgy, hogy Erdélyben erős és a nyugati megyékben csendes fagyok voltak. A felhőzet oszladozott, a szél déli, illetőleg keleti irányu. Átmenetileg száraz idő várható, éjjeli fagygal.

VIZÁLLÁS.

— Márczius 10-én. —

Folyó	Vízjárás	Vízállás reggel	Áradás v. apadás	Folyó	Vízjárás	Vízállás reggel	Áradás v. apadás
Don	Schärding	+ 70	—	Tisza	M.-Sziget	+ 40	8
	Passau	+ 194	—		Tisza-Ujlak	+ 20	8
	Bécs	+ 70	—		V.-Námény	+ 328	27
	Pozsony	+ 191	—		Csep	+ 80	83
	Komárom	+ 220	—		Tokaj	+ 896	15
	Budapest	+ 184	—		Szolnok	+ 840	59
	Ercsi	+ 121	—		Csongrád	+ 832	70
	Paks	+ 224	—		Szeged	+ 397	51
	Mohács	+ 253	—		Titelt	+ 314	4
	Ujvidék	+ 284	—		Deés	+ 77	8
	Zimony	+ 284	—		Szatmár	+ 170	13
	Pancsova	+ 815	—		Lefereza	+ 40	8
	Bárász	+ 279	—		Laheraza	+ 42	20
	Orsova	+ 240	—		Ungvár	—	—
	M.-Falva	+ 90	—		Bárta	+ 60	4
	Zsolna	+ 89	—		Androg	+ 468	18
	Szered	+ 89	—		Sajó	+ 174	2
	Ereksújvár	+ 207	—		Herold	+ 82	2
	Sárvár	+ 207	—		H.-Nemeth	+ 51	5
	Győr	+ 87	—		E.-Ujlak	+ 51	5
	Zákány	+ 40	—		Csucsa	—	—
	Eszék	+ 122	—		Nagyvárad	+ 18	0
	M.-Szardah.	+ 160	—		F.-Körb.	+ 44	0
	Zágráb	+ 448	—		Borosszent	+ 122	2
	Szilazek	+ 497	—		H.-Kör.	+ 904	8
	Mitrovicza	+ 208	—		Gyoma	+ 240	45
	Károlyvár.	+ 208	—		M.-Fahérv.	+ 82	4
	Novi	+ 105	—		Arad	+ 62	4
	Banjaluca	—	—		Makó	+ 74	20
	Doboj	—	—		K.-Kostály	+ 126	—
	Zwornik	—	—		Teusvár	+ 15	8
					N.-Bocsker.	+ 62	7

Lelek magyarázata: * = Jéges víz; + = 0 felett; - = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = köztételez.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. márczius 10-én.

Main table containing market data for various securities, organized into sections: I. Általános, II. Magyar Államkölcsönök, III. Kőszénkőszénök, IV. Záloglevelek és kölcsönkötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ részv., VIII. Gőzmalomok részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különféle vált. részv., XIII. Közleked. vált. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénzmekek, XVI. Váltók árfolyamai (látra), XVII. Határidőre kötött értékp. (Márczius hó közepe, Márczius hó vége). Includes columns for 'Máj záró-árfolyam' and 'Máj záró-árfolyam' with sub-columns for 'pénz' and 'ár'.

A feljegyzés értékpapiroknál, melyek felületi ára nem elegendő az egész évről, az osztalék az utolsó feltevére vonatkozólag ártandó.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal: Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár. Kiadóhivatal: VIII. ker., József-körut 65. szám.
 VIII. ker., József-körut 65. szám. VIII. ker., József-körut 65. szám.
 Ha a hirdetés címzett is közli a hirdetésben, vagy a választ postai restantó kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kinttartó díj is fizetendő. — Csak a hirdetés postautalványon bocsátandó, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levelet egybe küldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

AZ ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körut 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **Ösv. Baláczits Györgyné** nagytűzsdé.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** fűszerkereskedése,
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már**, dohánytűzsdé
- IV. „ Farsch-bazár **Déval Józsefné**, dohánytűzsdé
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Hemetsok A. J.** dohánytűzsdé és újságáru.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula**, fűszerkereskedése,
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos**, dohánytűzsdé
- V. „ Váci-körut 6. szám **Moreno Janka**, dohánytűzsdé
- V. „ Lipót-körut 22. szám **Wollák Zsigmond**, dohánytűzsdé
- VI. „ Teréz-körut 54. szám **Breuer nővérek**, dohánytűzsdé,
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Eohonczy Ilona**, dohánytűzsdé,
- VII. „ Erzsébet-körut 50. szám **Heisler Béza**, dohánytűzsdé.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérk. **Sopronyi V.** dohánytűzsdé.

ugyanne helyeken mindenemű felvilágosítások készségesen megadtnak.

LEVELEZÉS.

- Szokat** az ajánlatokat és leveleket, melyeket apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettje el nem viszi, a kiadóhivatal megsemmisíti. 2178-1
- Többeknek.** Csak olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válasz bélyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294-1
- Apróhirdetések** 20 krajczár alul nem közöltnak.
- Szép asszonynak levele van a kiadóhivatalban.** 877-1
- Szép asszonynak levél ment.** 875-1
- Barátné.** Aranyos sorait megkaptam. Hála köszönet értök. Levél ma ment. Válaszát kérem ugyancsak ez uton jellezni. Kézcsók Hégy 91. 873-1
- Ky. Jz.** Hozzám intézett sorait vettem, a viszonyok azonban nem engedik meg, hogy magánlevélben válaszoljak. Ertesítsen hát, hogy mikor van szabad ideje. Tisztelettel 23 év. U. I. Nem mondhatám éppen, hogy nagyon fiatal volna. 8648-1
- Fiatal.** Leveleje szepen hangzik, írjon személyéről bővebben e rovásban s ha a kívánalmának teljesen megfelel, az ismerettség nem fog sokáig magára várni. Válaszát egy ideig csak e helyen kéri Önt üdvözölő „Szép asszony.” 8644-1
- „6/7” jelige** alatt levél van a kiadóhivatalban. 8668-1
- Tiszta otthon** levele van a kiadóhivatalban. 8672-1
- Piroska!** Hol maradj válasz legutóbbi levelemre? Mit jelentzen hallgatása? Talán csak nem haragunk? Esdve kérem nyugtassa meg szerető Lacziját. 8682-1
- Szép asszony!** Miért nem látogat meg bennünket? Hogy mulatozt? A viszontlátásig üdvözölő M. és M. 8670-1
- Szabad a madárnak** levele van a kívánt helyen. 868-1
- Szép asszonynak levele van.** 861-1

HÁZASSÁG.

- Csinos** 30 éves íz. Szveg, ki háromezer ft készpénz hozomány-nyal, továbbá szépen berendezett éves lakással bír, 40 éven felüli fővárosi kereskedő vagy intelligens hivatalnok ismerettségét keresi házasság czéljából. Szives ajánlatokat „Csengery 1998” alatt kér e laphoz intézni. 2826-2
- Jsmertesség** hiányoz az uton óhajt házasság czéljából megismerkedni egy 28 éves íz. vall. hivatalnok, csakis nével ellátott komoly szándékú ajánlatok vételnek figyelembe. Levelek „S 28” alatt e lap kiadóhivatalába küldendők. 2770-2
- Komoly szándékom** nősülni, állami hivatalnok vagyok, nyugdíjra is igényt tartok, évi fizetésem 1600 ft és lakbér, nem reflektálok, hogy jóvendőbelimnek pénzhözományá legyen, csak szép, kedves és művelt legyen, mert nem szándékom a hozományvadászas. Ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kérek e jelige alá „Szabad a madárnak”. 3052-2
- 30 éves,** kath., iparos, kinek a fővárosban egy jól menő üzlete van, óhajt megismerkedni házasság czéljából, intelligens, csinos, jó házból való, 30-32 éves hölggyel, kinek 3000 ft hozományá van. Levelek „Házasság 12.” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3050-2
- Férjhez menni** óhajt egy 20 éves, intelligens, csinos leány, kinek nek 3000 ft készpénz hozományá és szép konyhája van, egy kereskedőhöz vagy iparoshoz. Ajánlatok „Vidéki leány” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3058-2

ALLÁST KERES.

- Barson lakással bíró** intelligens urak figyelmébe! Egy intelligens idős úri hölggyel tartású szobát keres, esetleg a fővárosban is. Levelet „Tiszta otthon” cím alatt a kiadóhív. 2240-3
- Magyar** nemes családból származó intelligens, szorgalmas, szép írásu fiatal ember, keres segédjegyzői állást. Szives leveleket megkereséseket kér e lap kiadóhivatalába „Jegyző segéd” jelige alatt. 2010-3
- Magányos** nő, ki a háztartás minden ágában kitűnő jártassággal bír s mint háztartásnő több éven át alkalmazva volt. Munkát keres. Címre a kiadóhivatalban megadható. 3042-3

- Fiatal leány,** ki a kereskedelmi szaktanfolyamot kitűnő sikerrel végezte, a magyar és német nyelvet egy szóban, mint írásban teljesen bírja, a gyors- és gépirásban kellő jártassággal bír, állást keres. Szives megkeresést „H. J. 13.” jelige alatt a kiadóhív. 2978-3
- Szakácsnő,** ki nagyon jól főz, ajánlkozik vidékre papi házhoz, beszél magyarul, németül, horvátul és szerbül. Szives megkeresést „Rondzerető” jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 3034-3
- Úri családból** származó fiatal özvegy, a háztartás minden ágában járatos, önállóan is képes azt vezetni, egy idősebb nőnél háztartásnői állást keres. Szives megkeresést „Szorgalmas” jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 3054-3
- Csinos intelligens** családból származó fiatal leány óhajt czukor-rázdába mint eljárásnő alkalmaztatni. Szives megkeresést „Honka” jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 3054-3
- Jársalkodónőnek** ajánlkozik intelligens közpörül nő, beszél magyarul, németül és franciául. Levelet „Marelli” jelige a kiadóhivatalba címzendők. 3080-3
- Jrodai** foglalkozást keres intelligens, szép írásu fiatal ember. Levelet „Török” jelige alatt a kiadóhivatalba címzendők. 3078-3
- Házmesteri** állást keres gyermektelen házaspár; 1000 frtg menő biztosítékot is tudunk nyújtani. Ajánlatok „Házmeester” jelige alatt a kiadóhívatalba küldendők. 3078-3

ALLÁST KAPHAT.

- Nevelőnök,** nyelvi és zenai ismeretekkel, sürgősen keresetnek előkelő családok részére. Évi fizetés 400-600 ft. Német nevelőket, mindenféle nevelési feladatokat teljesítőket, ajánlunk. S. Szegheő Luiza asszony, Budapest, VII. Andrássy-ut 28. 8559-1
- Egy igen praktikus** és nagy jövedelmet hajtó vállalathoz 500 frtal társ keresetők. Levélben ajánlatokat „Biztos jövő” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 2798-4
- Ügyes zenésznők** kerestetnek egy a fővárosban újonnan szerveződő orkester részére. Ajánlatokat kérek „Gordonka” jelige alatt e laphoz intézni. 3002-4
- Nevelőnő** keresek 7 éves leánykám mellé, a francia nyelvű nyelvbirodalom tanítására. Ajánlatok az „G. I.” jelige alatt e lap kiadóhivatalba küldendők. 2690-4
- Okleveles** gyermekkereskedő keresetelk 8 kis leány mellé. A női kézműves tanítása oklevellal szükséges. Levélben ajánlatok „H. M. 98.” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3064-4
- Jeune** française cherche pour la conversation. Lettres sans „Lui” à l’administration. 3018-4

OKTATÁS.

- Gyakorlott okleveles gyermekkereskedő** órák adására vállalkozik. Elméleti és gyakorlati tanítás. Címre a kiadóhivatalban. 2402-5
- Czimbalmozni!** Két hónap alatt bárkét is megtanítok az általam feltalált legújabb és legkényesebb magyar rendszer (methodus) szerint, házánál és házon kívül, ugyanazon vidékre is tanítok pontos és kimerítő magyarázat után (postai fordulat). Címre a kiadóhivatalban. 2650-5
- Kitűnő zongora-** tanítónő, ki még néhány szabad órával rendelkezik a t. közönség szíves figyelmébe ajánlja magát. Levelek „H. S.” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2989-5
- Fiatal** tisztviselő, ki a délutáni órákban szabad, elvállal egy-két gimnázista tanuló oktatására mérsékelt díjazás mellett. Címre a kiadóhivatalban. 2714-5
- Mely intelligens** fiatal ember tanítana meg egy csinos hölggyel czimbalmozni, ki viszonylagos magánnyelvi kitűnőn hegedülni. Szives választ „Művésznő” jelige alatt e lap kiadóhivatalba kér. 3036-5
- Házitanítónak** ajánlkozik VIII-ik gimnázium tanuló, kinek e terep már jártassága van. Szives megkeresést a kiadóhivatalba továbbít „Jó tanuló” címen. 3038-5
- Zongora-tanár** órák adására ajánlkozik szerény díjazás mellett. „Zongora-tanár” címen a kiadóhívatalba küldendők. 3074-6

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

- Ujpesten egészen** újonnan épült ház, 1250 ft jövedelemmel, 14500 frtért eladó. 10 évig adómentes. Banktelér 8000 ft, 4 1/2% kamat-törlesztéssel. Címre a kiadóhivatalban. 2601-7
- Háztelkek** Kossuthfalván, kispesti határnál, 150 és 200 négyzetméterre osztott parcellákra, ára 2 ft 80 krtól 4 ftig, havi 10 ft, vagy heti 2 ft részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Széchenyivárosi Zsigmondnál, vendéglős, VIII., Nap-utca 13. 0442-7
- Gyönyörű** fekvésű zuglói villa nagyon szép kerttel azonnal szobákkel eladó. Levelek „Arnyékos” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2972-7
- Ölcső telek.** Két utca front a kelenföldi állomáshoz közel 1300 négyzetföld eladó. Címre a kiadóhivatalban, 6609-7

ELADÁS.

- Butorok** alig használva, faragott báló, ebédli, ottomány, ingaóra, 6 db valódi borszék, egy varrógép darabonkint is igen jutányos árban eladtnak, Vörösmarty-utca 53. sz. I. 18. 8557-8
- Elegáns butorok.** Ebédli, báló, urf és szalon berendezés, olajfestmények, szőnyegok, rövid zongora stb. eladó 8-1 és 3-5 óra között Andrássy-ut 68. szám. 8583-8
- Régi fajsokola** teljes felosztása miatt eladó: **Diaszerlek**, a legkiválóbb fajokban, igen érsek 9 ft 100 darab. **Diaszerlek** érsek 20 ft 100 drb, alma- és körte-vadonozok, érsek, 3 érsek 40 ft 100 drb. **Rözelek**, a legkiválóbb fajokban 12 ft 100 drb. **Szorgalmasok** 80 kr. 100 drb. Címre a kiadóhivatalban. 2828-8
- Szakatos és kerékpárjavító** műhely, teljesen felszerelve, jó forgalmu helyen, olcsó áron eladó. Címre a kiadóhivatalban. 2882-8
- Valódi** Quedlingburgi takarmány-répagas, elsőrendű termékekkel, ómosva, 18 ftjával 100 kgként helyben eladó. Címre a kiadóhív. 2854-8
- Edison-** féle Fonográf, valódi amerikai; órászerkezettel meg egészen új, 40 drb viasz hengerekkel külföldi és amerikai művészek darabjaival olcsón eladó. Címre a kiadóhivatalban. 2828-8
- Diófából** készült, faragott, két ajtó kredenz azonnal eladó. Címre a kiadóhivatalban. 2864-8
- Egy igen jó** karban lévő kitűnő kerékpár minden hozzátartozóval és sok rezervetárggyal olcsón eladó. Megtekinthető 12-13 2-ig. Címre a kiadóhivatalban. 3058-9

VÉTEL.

- Földszintes.** esetleg egyemeletes ház, mely több lakosztályból áll, óhajtok venni. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Urasági lakás” címen. 3040-9

- Jó karban** levő zongorát keresek megvételre. Ajánlatok „B. J.” jelige alatt a kiadóhivatalban küldendők. 2792-9
- Házat** óhajtok venni a Krisztina-városban, földszintes kis ház, egy család részére. Ajánlatokat kérek áruval „Földszintes ház” jelige alatt a kiadóhivatalba. 2440-9
- A Teréz- vagy Erzsébetvárosban** keresek egy földszintes, esetlegesen egyemeletes házat 18-20 szobával megvételre. Ajánlatokat kérek „Könyves lakás” címen a lap kiadóhivatalba címzendők. 2986-9
- Rákospalotán** egy nyaraló, szép kerttel, a vasút-állomáshoz közel keresek megvételre. Ajánlatokat „Nyaraló” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2980-9
- Pianinót** keresek megvételre. Ajánlatok „Pianinó” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2980-9
- Veszek** jól menő kávéházat, vagy vendéglőt. Ajánlatokat „Veszek” jelige alatt kérem e laphoz intézni. 3021-9
- Bácskában** óhajtanék készíttetni 300-400 lóól álló, jó karban lévő, országút mentén és lehetőleg vasúti állomáshoz közel fekvő birkókat folyó é szélén való átvételre venni. Kellő épületek és szép lakások megvásároltak. Ajánlatok közvetlen a tulajdonostól „Gentry 1900” alatt koretnek ezen laphoz intézve. 3013-9
- Használt** de még jó karban levő teljes háló és ebédlő bútor, berendezést óhajtanék mérsékelt áron venni. Ajánlatokat „D. A.” alatt kérem e laphoz címzendők. 3012-9

KIADÓ SZOBÁK.

- Külön bejárátu** utcai szoba, szép bútorral a József-köruton azonnal kiadó. Címre a kiadóhivatalban. 3003-10
- Utczai szoba** elegáns bútorral, külön bejárattal, kitűnő ellátással, azonnal kiadó. Címre a kiadóhivatalban. 2992-10
- 25 frtért** teljes ellátást nyer egy fiatal ur külön bejárátu szobával az Erzsébet-köruton. Címre a kiadóhív. 2018-10
- Belvárosban** kiadó egy csinosan bútorozott szoba. Címre a kiadóhivatalban. 2942-10
- Szépen** bútorozott udvari szoba intelligens családnál azonnal kiadó. Címre a kiadóhivatalban. 2930-10
- Különbejárátu** (lépcsőházból) szépen bútorozott szoba teljes ellátással azonnal kiadó egy intelligens családnál. Címre a kiadóhivatalban. 2930-10
- 2 udvari** szoba bútorozva a Ferenc-köruton intelligens családnál azonnal kiadó. Címre a kiadóhivatalban. 2885-10
- Kiadó** a Józsefvárosban csinosan bútorozott udvari szoba intelligens családnál. Címre a kiadóhivatalban. 3025-10

LAKÁS KERESTETIK.

- Keresek** egy vagy két szobás a lépcsőházból külön bejárátu első emeleti bútorozott lakást. Ajánlatok a kiadóhivatalba kérek „Alkalmos lakás” címen. 2994-11
- Péczellen** keresek egy két szobából és konyhából álló lakást. Ajánlatok az évi bér megjelölésével „Hivatalnok” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2996-11
- Lakást** keresek, az Üllői-út közelében, mely álljon 4 szobából és a hozzá tartozó mellékhelységekből. Ajánlatokat kérek „4 szoba” címen. 2406-11
- Szépen berendezett** udvari szobát keresek április 1-ére a Teréz-körut közelében. Címre és árral ellátott szives választ „Orvosnővendék” jelige alatt kérem e laphoz címzendők. 3010-11

SZOBÁ KERESTETIK.

- Utczai szobát** szép berendezéssel lehetőleg fűdészszozá használatú keresek a Nemzeti színház közelében. Ajánlatok „Márczius 15” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2970-12
- Lakást** keresek teljes ellátással intelligens izraeli családnál. Ajánlatokat kérek az ár kitöltésével „Barátságos” címen a kiadóhivatalba. 2684-12
- Butorozott** földszinti kétalakos utcai szobát keresek külön bejárattal, esetleg teljes ellátással. Ajánlatok a feltételek közlésével „Gyógyászterez” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3082-12

HITEL-PÉNZ.

- Amortizációs** kölcsönöket budapesti házakra és telkekre I., II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélküli, közvetlen a legújabb idő alatt, előkelő fővárosi intézmény, csekély utólagos honorarium felében. Telekkönyvi kivonat és kataszteri hírtokiv szükséges. Értékesíthető d. u. 1-8-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 850-14

KÖNYVEK.

- Eladok** könyveket, világhírű írók műveit, olcsón. Címre a kiadóhivatalban. 1772-15
- Jókai** összes műveit szeretném megvenni olcsó áron. Ajánlatok a kiadóhívatalba kérek Jókai művel cím alatt. 2922-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

- Kiadó** bolthelyiséget keresek május 1-ére. Levelet „Dohánytűzsdé” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 1890-17
- Műhelynek** vagy raktárnak alkalmas pinceszobát kiadó a kiadóhivatalban. 2952-17
- Régi jó hírnévnek** érvendő nyári vendéglő kerttel azonnal kiadó. Olcsó házért, szerződés, dns felosztás, szükséges tőke 8000 ft. Választ „Jó útele” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 3008-17

KÜLÖNFÉLE.

- Egy ügyes** nőruha szabóné elfogad elegáns utcai ruhákat 6 frtért, esetleg hához 1 ft 50 krajczárért. Címre a kiadóhív. 2591-13
- A legjobb** magyar éleláp az „Üstökös”. Most sorra közli pompás karikatúrákban a nevezetesebb írókat és művészeket.
- Egy igen nagy** jövedelmet hajtó, kedvelt gyümölcs természetéhez társul kerestetik olyan földbirtokos, ki hajlandó az előbbiek ellenében földet bocsátani rendelkezésre. Címre a kiadóhivatalban. 2808-13
- Kerestetik egy** fodrásznő három fej jutányos áron való teszteléséhez. Címre a kiadóhivatalban. 2920-13
- Jegen ügyes** termekruha-varrónő szerény díjazás mellett ajánlja magát házakhoz, elvállal házonkívüli munkát is. Megkeresést „Kitűnő szabás” jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 2974-13
- Ügyes fodrásznő** ajánlja magát szerény díjazás mellett. Szives megkeresést „Rönyd kezű” jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 3033-13

MINDENFÉLE.

Egy vad leányról. A franciaországi *Chalons* városában az 1735. év végén valóságos vad leányt fogtak az erdőben. Huszonhárom éves volt akkoriban, kicsi termetű, kerek arcu, élénk szemű. Külseje nem volt éppen kellemetlen. Bevitték egy chalonsi kolostorba és ott nevelték. Amint lassan-lassan beszélni és eszmélni kezdett, érdekes dolgokat tudtak meg tőle. A legrégebb képzet, amit az agyában megtartott, az volt, hogy réges-régen, nem tudja hol, mikor egy barátinőjével együtt volt egy házban, ebben a házban egy fehérbóbitás, hosszufejú asszony dolgozni tanította kettőjüket s megverte őket, ha valamit rosszul csináltak. Azután arra is emlékezett, hogy hosszú-hosszu ideig egy nagy faházban tartózkodtak, ahol egen és vizen kívül egyebet nem láttak. Amikor azután egy napon végre földet értek, ő meg a barátinője a jelekből azt következtették, hogy ismét verni akarják őket. Erre mindketten a lehető leg hamarabb a közeli erdőbe menekültek. Ettől a naptól kezdve nem volt egyéb gondjuk, mint az, hogy nappalra ételmet, éjjelre meg nyugvóhelyet találjanak. Nyáron nyulat fogtak és ezzel, valamint egyéb apró állatokkal, csigákkal, télen fűvelkel táplálkoztak. A telet mindig jobban szerették, mint a nyarat. Ha emberek vagy félelmetes, nagytermetű állatok közeledtek, leirhatatlan gyorsasággal rögtön a fára kusztak. A fákon aludtak is és ő ezt sokkal kellemesebbnek tartotta, mint emberek módjára ágyban pihenni. A leány bevalotta azt is, hogy eltévedt kis gyermekeknek felharapta nyakán az erüket és kiszívta a vérüket. — Nem tudta, hogy meghalnak ettől, vagy hogy fájdalmat okoz nekik. — Vallásosságnak nyoma sem volt a lelkükben, a villámlás, mennydörgés csak megijesztette őket, de semmilyen más gondolatot nem kéltett bennük. Jellekkel, sivitó kiáltásokkal értették meg egymást a barátinőjükkal; nem beszéd volt ez, csupán így határozták el, melyik irányba vegyék útjokat. Egy napon parasztek észrevették őket, amint az erdőből kimerészkedtek a termőföldre. Utánuk iramodtak, mire ők szokásuk szerint a fára másztak. A parasztek köveket dobáltak feléjük s úgy kényszerítették, hogy a fáról lejjöjjenek. Őt elfogták, barátinője azonban elmenekült s teljesen nyoma veszett. A leány, miután egy éven át emberek között volt

emberi életmódot folytatott: csak mindig visszavisszakívánkozott abba a szabad életbe, ahol csak ettek, játszottak és aludtak. Igen nehezen tanult meg beszélni. Beszéd közben fölállt, járkálni kezdett, székekre, padokra, asztalokra ugrált, mindig mozgott. Hogy a kolostorba került, három éven át csupán nyers hussal táplálkozott és beteg lett, amikor ezt megvonták tőle. Az ujjaival egész életén át fal tudott lépni egy nyulat s macskaügyességgel kusztott a fákra.

A kenyérgalacsinok. A flirtnek sajátos módja a kenyérgalacsinok dobálása. Minden jókedvű társaságban, ebéd végén, ahol a fiatalság tánczra nem perdülhet, hirtelen lecsap az első galacsinbomba s nyomban egész golyózapor kerekedik az asztal fölött. A kenyérgalacsinok fényes multra tekinthetnek vissza. Azokon az édes, bizalmas marly-i összejöveteleken XIV. Lajos udvarképesekké tette a kenyérgalacsinokat. A dobálást, ebéd fölött, természetesen maga kezdte s ő volt egyszersmind a legügyesebb is a társaságban. Udvarbölgyek, vérbeli herczegnők voltak a czéltáblái s akit kétszer-háromszor művészi tökéletességgel eltalált, azt legott körülvettek az udvaroncok. A marly-i társaság, ha ráunt a kenyérgolyócskákra, almákkal és narancsokkal folytatta a hajigálózást. Egyszer megtörtént, hogy XIV. Lajos a saját leányát, Conty herczegnőt almával erősen homlokra találta. A herczegnőnek egy nagy érett salátafej esett legközelebb a keze ügyébe. Fogta és nagy elkeseredésében azt vágta a felséges „napkirály” fejébe.

Szamaritánus kutya. Egy angol természettudományi folyóiratban olvassuk a következő kedves apróságokat egy kutya életéből:

A szakácsnének volt egy nagy macskája. Ez a macska egyizben anyai örömeiben részesült, még pedig igen nagy mértékben, minthogy őt czizuskával szaporodott meg a családja. A szakácsné attól való féltében, hogy én nem fogok annyi macskát a háznál megtűrni, négy kicsikét a vízbe dobott. Szegény anyja, aki eddig mind az ötöt egyre nyalagatta, a megmaradt utolsót egészen elhanyagolta. Szegény czizuska árván helyongolt a falfővében, keservesen miákolva édesanyjéért, aki gondatlanul mászkalt a háztetőkön. Nehány napra rá bemegy nagy kutyám a konyhába. A kis czizuska akkor is sirt, a nagy meg tejet nyalt, messze kicsinyétől. A kutya egy pillanat alatt felismerte a hely-

zetet. Fölemelte a kis macskát és egy kosárba tette, amelybe előzőleg rongyokat rakott. Aztán farkával barátságosan megsimogatta az elhagyottat, majd gyűlöletes pillantásokat vetett a gonosz anyára. Később sorra járta az egész háznépet és mindenkinék a figyelmét fölhevítve védettjére. Valahányszor látta, hogy valaki foglalkozik vele, mindig ragyogtak nagy, okos szeméi az örömtől. — Egy más alkalommal egy fiatal borjút, amelyet nagyon korán szakítottak el anyjától. Szegény állat rettenetesen siránkozott késő estig. Este aztán elhallgatott. Éjjel föltűnt nekem, hogy a kutya elmulasztja szokásos ugatási koncertjét s mikor jókor reggelre sem jött elő, keresésére indultunk. Ott találtuk meg az istállóban, a borju mellett. Megszánta a szegényt és bement hozzá megvigasztalni. Akkor aztán el is hallgatott az árva és az egész éjszakát nyugodtan átaludták egymás mellett. Ettől fogva a kutya és borju testi-lelki jóbarát maradt.

Amerikai házasságok. *Morinne*nek, a Canada államban levő *Quebec* piskóta-város polgárának négy fia és négy leánya volt. Szomszédjának, *Rhéaume*nek szintén. Egy napon beállit a *Morin* négy fia *Rhéaume*hez.

— *Rhéaume* ur, mi imádjuk az ön leányait és ezennel megkérjük a kezeiket.

Ugyanekkor a *Rhéaume* négy fia is megjelent *Morinnél* és kijelentette:

— *Morin* ur, mi az ön leányai nélkül nem tudunk megélni: adja őket hozzánk!

Mivelhogy a *Morin*-lányok jó szemmel néztek a szomszéd fiakra s a *Rhéaume*-lányok sem haragudtak a fiakra, az lett a dolog vége, hogy a nyolcz pár egyszerre beállitott a *Sancta Maria*-templomba és örök hűséget esküdött egymásnak. Az esküvőn a két családnak nagyon sok ösmerőse és nagyon sok kíváncsi is megjelent. A másnapra áthuzódó lakodalmon nagyszerűen mulatott mindenki. Az örömszülők, a tizenhat új házaspár, a hatvannégy vőfély és nyoszolyója és az egész násznép.

A történet nagyon kedvesen hangzik s az ember szinte hajlandó volna fölmelegedni tőle, ha egy ostoba kérdés nem okvetetlenkednék:

— Hogyan lehetséges, hogy egy szülőnek, egy időben nyolcz házassulható gyermeke legyen?

És ez a valószínűtlen körülmény némileg amerikai izzad az egész történetnek.

A magyar szabadságharc története.

A magyar történelírás tudományosságunk valamennyi ága közül a legtöbb művelőre akad. Míg az irodalomtörténet csak néha-napján gyarapodik egy-egy kiválóbb alkotással: történettudományunknak még parlagon levő mezei évről-évre benépesednek valamely nagyobb monografiával vagy nemzetünk egész történetét felölelő munkával. A nemzeti múlt iránt érzett hagyományos ragaszkodás, fajunk erősen kifejtett történelmi érzéke teremti ezt a körülményt. Ha történelmi munkákról van szó, akkor a mi sokszor szemünkre hányt irodalmi közönyünk bizony-bizony tárgyaltanná válik. Az ezredévi ünnep nagy alkotásokat hozott létre e téren, melyeknek kiadói éppen nem vallották kárát annak, hogy a nagy nemzeti felbuzdulást felhasználva, költséges kiadványokba hocsátkoztak.

Ily nemzeti felbuzdulás idején jelenik meg *Gracza* György könyvének: *Az 1848—49-iki magyar szabadságharc történetének* utolsó két kötete. A márcziusi nagy napok szellője száll át a szíveken; annak a nagyszerű kornak minden dicsőséges emléke megújul egy-egy pillanatra, hogy varázsa másik ötven esztendőre erőt, hitet, lelkesedést adjon a jövőndő nemzedéknek. Országzserte megünneplik márczius idusának emlékét: a törvényhozás törvény ércszavában örökíti meg a negyvennyolczadik vívmányokat, mikor az első alkotmányos országgyűlés hozta törvények szentesítésének napját minden időkre nemzeti ünnepé avatja. Legendás nagy idők minden dicsőségét újra átérezzük, gyászban elboruló napok fájdalma megenyhül a múlt kódét elosztató jövőndő reményében.

És ime, ezekben a napokban lesz teljessé az a munka, mely őt terjedelmes kötetében méltó irodalmi emléket állit szabadságharcunk megörökítésére. Mert a legtöbb amit eddig 1848—49-ről írtak, sem teljes nem volt, sem nem szólt mindnyájunk szívéhez. Monografiák, emlékiratok, naplótöredékek évről-évre hordták össze az anyagot, melyből méltó emléke lesz való állitható ami titáni küzdelmeinknek. Hogy milyen nagy ez az anyag és hogy mennyire nem ismertük teljes képében ezt a kort, az legjobban a *Gracza* könyvéből világlik ki. Mily óriási anyag halmozódott össze az író kezeiben! Míg földerit egy-egy kiválóan fontos momentumot vagy világot derít egy-egy jelentősebb eseményre: már is meggyűlt az anyag egy másikhoz, egy nem kevésbé jelentősnek igazi, valójában megismertetéséhez. Impozáns az a készség is, melylyel magánosok kezére jártak az írónak, munkája minél teljesebbé avatásához. A nagy idők egy-egy még élő tanuja beszél; beszél továbbá egy másvalaki, szavahihető, aki ismét mástól tud egyet-mást; mind-megannyi adat új, érdekes, tanulságos. Bizvást elmondható, hogy az, ami manapság akár könyvekből, akár egykoru lapokból, levelekből vagy más írott emlékezetektől szabadságharcunkról megtudható: az mind benne van a *Gracza* földolgozásában.

Írott emlékekről beszéltünk. Pedig ebben az öt kötetben egy más dolog is nagyon méltánylandó, tudniillik a képek, az illusztrációk rendkívüli gazdagsága, amilyennel kevés magyar könyv dicsekedhetik. Egy kis statisztikában fogalmat szereztünk magunknak arról a gazdagságról, mely ebben az irányban is érdekessé teszi a magyar szabadság-

harc történetét. 338 arckép van benne a kor nevezetesebb szereplőiről. Politikusok, akik szavuk súlyát vetették latba a vármegyei kongregációkon és az országgyűléseken; publicisták, akik a toll fegyverével harcoltak a nemzeti szent ügyért; költők, akik dallal lelkesítették, riadó szövegekkel, melyek milliók érzelmeinek voltak szószólói. Csatak hősei, derék katonák, a mi seregeink vezéralakjai és elleneinké. 106 csataképek száma, melyekben a nevezetesebb küzdelmek, csatározások ábrázoltatnak. Helyrajzi és térképi fölvételek magyarázzák gyakran a szöveget. Közel félszáz forradalmi kép és étellel teli jelenet a nagy napokból; emlékek, ereklyék másolatai, allegorikus rajzok, gunyképek és felette nagy számmal vannak kiáltványok, levelek, aláírások hasonmásai, melyeknek művészi volta a családásig eredetinek látszó másolatból tetszik ki. Szóval: oly gazdagsága a képeknek, hogy csak győzze a szem a nézésével. És ezekben okulás és gyönyörűség rejlik egyaránt és ezért lapozza majd a könyvet öreg és fiatal igaz kedveléssel.

Micsoda nagy idők, mennyi dicsőség ragyog ki belőlük nevünkre! Elborul a szem a lelkesedés könyűtől, olvasván e dicsőség történetét a *Gracza* könyvéből. A kiadó nem sajnálta a temérdek illusztráció költségét, hogy amit az író oly szépen megírt, a rajz még szebbé varázsolja. Ezzel a könyvvel valóban nem holmi aktualitást vetett belé az ünnepi idők forgatagába, melyet csak a múlt nap szokott emlegetni. Sokáig ez lesz az egyetlen munka, melyből történetünk legragyogóbb korszakának ismeretét szerezzük majd meg. Ez a könyv ott legyen a családi szentélyben például, tanulságul minden időkre. I.

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ

(Politikai és társadalmi tréfás rajz.)

Írta: MIKSZÁTH KÁLMÁN. (21)

Alapi ezalatt künn sétált a Kossuth Lajos-utczában. A kistermetű vézna urat, akinek azonfelül a bal vállapoczkája is ki volt növe, egykedvűen taszigálták erre-arra a járó-kelők. kik ezen jól locsolt utczában nyáron estefelé némelykor szinte megtorlódnak. De ő nem bánta. Annyi csuda tárult eléje a kirakatokban, hogy nem győzte bámulni. Különbben is szerette a találmányokat. Fürkésző elméje nem pihent, míg a dolgok végére nem bukkant. A legprimitívőbb iparcikkok órákra lebilincseltek, olyanok, amiket már senki se néz meg, mert készen találta, mikor született és természetesnek találja, hogy ezek vannak. De Alapit a dugóhúzó is bámulatba ejtette, hát még a gyufatartó a kanócczal; hát még a Halifax-koresolyák. (Szent Isten, mire való lehet az?) Itt ez, ott az. Ezer meg ezer különös tárgy. Egy fehérnemű-kereskedésben vászonpánczél, két aimanagságu kidudorodással a mell tájékán. Mi a kő! Csak tán nem az asszonyok járnak most hadba? (De bizony ők viselnek ebben háborút a férfiak ellen.)

Szóval: telt az ideje, jól mulatott; néhány ismerőssel is találkozáván a Szigetváriakból. Mingyárt a Granátos-utczánál szembe jött vele Nagy Kristóf vitéz, aki a szatócsnéval állt volt össze a mult hónapban. Nem volt valami jókedvében szegény Nagy Kristóf; nagyon lelógott a bajusza. Apránként aztán kivallogatta, hogy ott hagyta az asszonyt, mert megundorodott tőle. Egyszer éjjel, azt mondja, hogy-hogynem felébredt, gyertyát akart valami okból gyújtani, de nem lévén gyufája, a felesége ágyához botorkált, ahol mindig szokott lenni az éjjeli asztalkán gyújtó. Amint keresi a sötétben, egyszerre letaszit valamit, nagyot koppan, esőrren a padlón. Gyufát gyújt s lehajol érte, hát, uramfia, egész testében összeborzad — az asszony állkapozája volt. Pedig épen a szép fehér fogai miatt szerettem bele, — hajtogatta nagykeservesen a szegény Kristóf.

Még el sem bocsátá a nyavalyást, imhol a francziskánusok épületéből már egy másik ismerős lép ki: Vinnyói János, a káplán, tologatja a gömbölyű hasát.

— Megállj, barát! — kiáltá eléje Alapi. Bizony már nem láttalak száz esztendeje. Bolykánál vagy Dombóvárnál beszéltünk utóljára. Hát hogy vagy, barát, mit csinálsz?

Minden ügyét-baját ennek is kikérdezte apróra. (Ezért szerették Alapit az emberei). Hát papnak mi baja is eshetnek? A papnak van esze. Vinnyói bevette magát, mihelyt Pestre ért, a francziskánusokhoz s úgy él ott, saját bevallása szerint, mint a pók. Megtanult azóta kártyázni s ha megunja magát a francziskánusoknál, átmegegy a pagátot kergetni Budára, az irgalmasokhoz. Ott is szívesen látják.

— Hát épen semmit se dolgozol, Joannes?

— Egy kicsit foglalkozom a tanügygyel.

Egy kis kártyára valót az is hoz.

— A tanügygyel? No, és milyen módon?

— Verseket és történeteket dolgozok át a sacré-coeuróknél a növendékiányok számára. Nagy költöket és írókat javítok át: Ovidiust, Petrarcat stb.

— Ne beszélj!

Alapi kételkedve nézett rá. Alapi ajkai körül különben is mindig ott játszott a maliciózus, fanyar mosoly. De most talán indokolt is volt, mert a barátot ostoba fráternek tartották Szigetvárott, aki nec ideam habet a költészetéről.

— Így sétálva, is azt cselekszem — folytatta az egykori várkaplán — épen most javítottam át egy szép strófát.

Alapi kíváncsi volt, legott el kellett mondania Vinnyóinak a versezetet:

Egy rózsaszálat kapott tőlem a babám,
De kedvesem haragszik, nem néze rám;
Mondám tehát: Add vissza a rózsát, babám,
Hadd kopogtassak más lány ablakán.

— Ez a strófa, uram, egy nagy költőből való, akit ismernie kell az ifjuságnak, a neve nem jut eszembe, de nem lehet fiatal szemérmes lányok kezébe adni, hát ekképen léssen fölékesítve az én szövegemben s élvezhetővé téve a zseuge leánypalántáknak:

Egy pompás csontot kapott tőlem a kutyám,
De a kutya haragszik, nem néze rám;
Mondám tehát: Add vissza a csontot, kutyám,
Hadd kopogtassak más eb ablakán.

— Hogy bírtad ilyen szépen kigondolni! — nevetett Alapi.

— Nem nehéz az, nagyságos uram — jegyzé meg önérzetesen a káplán. — Csak mindenütt kutyát kell tenni a fejér personák helyére.

E pillanatban egy kéz nehezdedék az Alapi vállára. „Zrinyi”, szölt, őt a kéz sulyáról felismerve és csak azután fordult meg. Valóban Zrinyi volt, izgatottan, haragosan s ügyet sem vetve a várkaplánnra, karján fogta Alapit.

— Gyere, gyere, sürgős beszélhiválóm van veled.

Vönszolta sebesen, fujva és a botjával csapkodva a levegőben, mintha kard lenne, a Koronaherezeg-utczán át a bank felé. Sokáig nem szölt semmit, de aztán még se állhatta meg, elkezdte mingyárt ott az utczán:

— Hát mért nem mondtad meg azt nekem soha, Gáspár, hogy te nem haltál volt meg Szigetvár alatt?

— Hogy én nem haltam meg Szigetvár alatt? — ismétlé Alapi zavartan, révedezve...

— Mi az, Gáspár? Te megzavarodtál? Hát igaz?

— Nem tudom — dadogta Alapi s apró kék szeméit álmodozva, meredten szegzé Zrinyire. Igaz lenne? Gyanit valamit, Miklós bátyám?

— Felolvasták a kaszinóban, történelmekből, foliansokból.

— Mit?

— Hogy megmenekültél, hogy Kanizsa kapitánya voltál, aztán horvát bán voltál egy ideig Draskovics Gyurival együtt, azzal a szep-lőssel.

— Istenemre, igaz! — ordított fel Alapi, a homlokára ütve. — Hogy is volt csak, hogy is volt... Hadd szedjem rendbe...

A bécsi-utczai járó-kelők mind megálltak, meg visszafordultak, ha odább mentek, annyira fektünő volt a kis vézna ember viselkedése.

— Irják a könyvek — folytatá Zrinyi — hogy egyszer, mint a horvát rendek seregeinek vezére, valami paraszt királyt fogtál el, valami Gubec Mátyást.

— Igen, igen; kerekbetörttem a zsványt. Mindenható az Isten! Valóban úgy történt minden.

— De hát mért tagadtad el akkor, mért nem szöltál nekem?

— Nem tudhattam.

— Hogyan? Nem emlékeztél volna?

— Emlékeztem, bátyám, de azt hittem, valami álom, valami képzelődés nyugöz le, vagy másoktól régen hallott história nyomódott be emlékezetembe olyan élénken, mintha én magam lettem volna abban a szereplő. Gyakran megtörténik ez. Minden összefolyt elő-

tem. Rémielt nekem, az igaz, hogy túltem a szigeti napot, de féltem, kinevetnek, ha előhozakodom vele, S aztán nem támadtunk-e fel együtt egy csoportban? Hihettem-e, hogy amit én álmodtam, az valóság is lehetne?

— Csakugyan megfoghatatlan, ha így van, miért támadtál fel akkor velünk?

— Igaz, bátya, a könyvek nem hazudnak; minden úgy történt; kidomborodnak immár előttem a részletek: Szigetvárott a törökök kezébe kerültem s felgyógyulásom után kiváltottak a rokonaim, — igen, mert sokáig fektüdtem, tizenhét sebet kaptam Szigetvár alatt.

— Tizenhét seb! A mennyköbe is! — szölt közbe Zrinyi. — Tizenhét vitézi seb bizonyosan úgy vétetik az égben, mint a hazáért elszenvedett halál. Értem most már, hogy köztünk támasztott fel a gondviselés.

Az előbb még ádáz haragban tomboló hős ellágyult és gyöngéden nyujtotta kezét Alapinak.

— Derék vitéz vagy, Gáspár öcsém. Hanem ezek a mostani szatyrán-emberek meg akarnak enni, mert rossz modorod van, kellemtelenségeket mondasz nekik. Az ügyed nagyon rosszul áll a kaszinóban.

Alapi csak mosolygott, mint a gyermek, akinek fogalma sincs a veszélyekről. Olyan évelődésformának vette az egészet, körülbelül Zrinyi is. Ugy tünt fel nekik, mintha azzal ijesztgetnének valakit, hogy mingyárt lőnek egy bodzafapuskából.

Pedig igazán rosszul állott az Alapi-Perjessy-affaire. Csáky György, aki teljesen informáltatta magát, valóságosan hosszú orral jött be a bankba a kaszinóból: „Csinálni kellene nekünk is valamit a holnapi tárgyalásra, mert a Perjessy hívei mindenféle módon praeparálják a hangulatot Alapi ellen, a kaszinó tagjai közt.”

Többen együtt jöttek Csákyval a Zrinyi ujkori barátai közül. Ezek is mind a mellett voltak, hogy nem elég azt bizonyítani Alapiról, hogy derék, becsületes ember, mocsoktalan lovag, akár maga a híres Lancelot, mert itt a forma uralkodik. A forma és mindig csak a forma. A lényeg semmi, hanem a forma szent. A mostani emberek olyan lovakok, mint amilyenek madaraknak a kitömött madarak. Épen nézegett ma ilyeneket Alapi a kirakatokban. Ha szépen áll a csőrük, a tollazatuk, hát tökéletesek, az nem tesz semmit, hogy a belsejükben kőz van és nem vér, azért ők, a forma szerint, kifogástalanok. Vigyázatok, a formákkal ölik meg Alapit. Hát a formák ellen hasonlóan formákkal kell küzdeni, mert a formák embe-reinek csak megint a formák imponálnak. Jó lesz ennek folytán valami okos, szakértő emberrel tanácskozni, például Gajári Ödönnel, vagy gróf Keglevich Istvánnal.

Csáky György szót fogadott és nyomban felkereste Gajári Ödönt, aki meghallgatván a tényállást, körülbelül tudta is már az összes részleteket, műértőn fontolgatva tekintett végig a tényeken, mint egy finom szakács az elébe tett anyagokon, hogy mit lehetne azokból kihozni, aztán egyszerre vidáman csetentett a nyelvével:

— Nagyon egyszerű a kérdés. Azt kell mondani a holnapi tárgyaláson, hogy az Alapi esete a szerkesztővel, teljesen abnormis és semmi szabály alá nem vonható.

— Miért?

Gajári fursfangosan nevetett.

— Mert Alapinál esetleges fizikai lehetlenségek foroghatnak fen, minden sértésért elégtételt vehetni.

— Hogy-hogy?

— Tegyük fel, hogy Alapiról Pray, Istvánfy vagy Jászai, szóval: valamelyik olyan történetíró

írta volna meg, hogy gazember, aki már kétszáz év előtt meghalt, hogyan vehetne most magának Alapi azokon satisfakciót? Hát nem volna az lehetetlen? S ami lehetetlen, az nem diffamáló. Nos, ebből aztán egyenesen az következik, hogy Alapi abnormis személy. S ha abnormis, nem lehetnek rá kötelezők a normális szabályok és kodexek.

Csáky majd a bőréből ugrott ki örömeiben s vitte haza nagy sebbel-lobbal a fífikus tanácsot.
(Folytatása következik.)

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE
oroszból fordította SZABÓ ENDRE (50)

Aztán eltűnik minden: az anyja, Ivanyecs Szokratesz, Vjéra, a lakik... Nem marad csak egy végtelen, pusztaság, az öntudat el-lanyhul és eltompul. Olga érzi, hogy valaki meg fogja a kezét, érzi valakinek a közeli lehelését, valakit csinálnak vele, de nem tudja megérteni, hogy mit és ellenkezni sem bír.

A virradat beszürkéllik az ablakon. Olga mozdulatlanul fekszik a hátán, lassan néz körül, nézi az aranyozott, sötétpiros tapétákat, a padmalz képeit, a puha, masszív butorokat. A padmalyra kövér Amrok vannak fölfestve, amint felhőkön ülnek s egy végnélküli virágfüzért tartanak. Az egész szálláson csend van; néha az Olga szobája ajtaja előtt női ruha suhogása hallatszik vagy valahol messze, tartózkodó német beszéd, aztán újra csend. Az óra üt, az utcán egy kocsit ment el. Olga elszenderedik.

Az ajtó megcsikordul, Olga felnéz s maga előtt egy magas, kövér, igazi teuton-típusú asszonyt lát; az asszony szép simára van megfésülve, szürke ruha van rajta, előtte kötő. Ez az asszony lábujjhegyen közeledik Olgához s látván, hogy az ébren van, azt kérdi tőle németül, hogy hogy érzi magát? jól töltötte-e az éjszakát? Olga köszönetet akar neki mondani, de bele zavarodik a német nyelvbe.

— Schön, schön, alles ist gut — mondja a bábaasszony (Olga kitalálja, hogy ez bizonyosan a bábaasszony), fejével int, mosolyog s eltávozva egy pillanatra az ágytól, odához hozzá valamit egy takaróba göngyölve.

Olga azt is kitalálja, hogy mi: a bábaasszony óvatosan kibontja a takarót s Olga egy vörös arezu kisedet pillant meg.

A bábaasszony mosolyog, fejét ingatja; Olga is mosolyog, aztán nem bírva magával, kinyújtja a kezét a gyermek után.

— Nem, nem — protestál a bábaasszony, megint csak ingatva a fejét — most még nem lehet. Kegyed most még nagyon gyöngye, Maradjon nyugton; a kis leány igen jól érzi magát. Most mindjárt megfürdetjük, aztán megebédél és elalszik.

Olga az anya féltékenykedésével nézi a bábaasszonyt, de az ágy magas koronája eltakarta azt s Olga csak a víz locsogását és a gyerek sipitózását hallja.

A bábaasszony, miután a gyermeket rendbe hozta, leül Olga mellé, megtesz mindent, ami ilyen körülmények közt szükséges, aztán kezét szorít a pacienseivel és távozik.

Ő utána megjelenik a háziasszony, Frau Söhren s evéssel kínálja meg Olgát s miután ez beleegyezik, levest hoz neki.

Aztán Olga megint egyedül van. De a háziasszony látatlanban is gondoskodik mindenről s a gyerek legkisebb nyöszörgésére is rögtön megjelenik. Olgát meghatja ez a figyelem s valahányszor a háziasszony bejön, mindig meg akarja neki köszönni a szivességét, de soha sem bírja megragadni az alkalmas pillanatot s mikor már épen magához akarná őt hívni, az ajtó csöndesen kinyílik és bejön Bargyin.

Bargyin zavart, izgatott. Csöndesen, lábujjhegyen oda megy az ágyhoz s figyelmesen, komolyan nézi Olgát.

— Jó napot, Olgácska, hogy érzed magad? — kérdezi gyöngéden.

Ez az „Olgácska” és a tegezés, melyet most használt először Bargyin, meghatja Olgát. Szemében könyvek mutatkoznak, de ugyanabban a pillanatban eszébe jut a Bargyin örökös kö-

zönye, eszébe jut, mennyit szenvedett és mennyire magára volt hagyva; behunyja szemét és azt feleli:

— Látja, élek — ez elég.

— Én nem vagyok annyira vőtkes veled szemben, mint gondold — mond csendesén és meggyőzően Bargyin — én semmit sem tudtam a te állapotodról s mikor elmentem, el sem gondolhattam, hogy ez olyan hirtelen megtörténhessék. Hiszen ez időelőtti. Természetes, hogy itt maradtam volna.

— Nekem mindegy.

— Ez a te megszokott frázisod. De ne haragudj, ne vádolj, kérlek. Ne haragudj, Olga, add ide a kezedet.

Megfogja a felesége halvány, megsoványodott kezét és megcsókolja.

— Tehát megbékültünk? Nem haragszol?

— Nekem mindegy. Ismétlem az én „megszokott frázisomat”; nekem mindegy. Legyen szíves, kérje meg ezt a derék jó asszonyt, hogy adja ide a kicsikét — szól Olga, elfordulva Bargyintól.

Most már érzi, hogy köztük mindennek vége van. Annak a köteleknek, mely őket mint férjet és feleséget egyesítették, utolsó szála is el vannak tépve; most már minden figyelme csak a gyerekre van irányozva. Bargyin néhány pillanatig gondolatok nélkül nézi Olgát, aztán félre megy, közli az Olga kérését a háziasszonnyal. Aztán úgy tetszik neki, hogy itt többé nincs mit csinálnia. Az Olga magaviselete érthető, természetes. Valahol azt olvasta, hogy a nők az Olga állapotában mindig furcsákat cselekesznek. Olga sértve érzi magát az ő figyelmetlensége miatt, még nem jött egészen magához, beteg, ingerült. Abból, hogy a gyermeket magához kéréte, látszik, hogy Olga szereti őt s ez nagyon jól van. Rosszabbat várt volna, de Olgának a gyerek iránt való ragaszkodása kibékíté őt vele s meglehet, hogy ezért meg is fogja őt szeretni, mint a gyermeke anyját. Csak meg kell várni, míg felépül, lecsendesedik.

Bargyin végez a háziasszonnyal, pénzt is ad neki, hogy gondoskodjék mindenről, aztán bemegy a szobájába, hol Zsigoljev vár rá, aztán mindketten elmennek a lakásból egész napra.

Olga pedig fekszik, számolja az órákat s nézi az aranyozott sötét-piros tapétákat, a virágfüzérés Amrokat s a szoba berendezéseit ami neki mind oly idegen. Aztán megjelennek emlékeiben anyja, nővérei, Ivanyecs Szokratesz, a sok ismerős és rokon, akik mind ott maradtak messze Oroszországban.

III.

A meleg, napfényes napok elmúltak. Az ég nap-nap mellett felhőzött; elkezdődtek az esős idők. A nyír- és hársfák szomorúan csüggesztették le megsárgult lombjaikat, a varjak seregestől röpkedtek a pusztaság felett, az eső szitálása között. Voltak néha napfényes napok is, de a nap nem volt képes felmelegíteni a hideg levegőt; északi szél dudorászott a park fái közt, tépte a haldokló leveleket s tova kergette azokat a sétányokon.

A nyaralók észrevehetőleg megüresedtek. Minden reggel lehetett látni egyik-másik nyaraló kerítése előtt széna-hulladékot, szétépett papirdarabokat, szemetet, ami mind azt jelentette, hogy onnan beköltöztek a városba. A hig sárral takart utakon butorszállítószekerek mentek, a nyaralókhöz járó reggeli vonatok tele voltak nőkkal, dajkákkal, gyerekekkel és tömérdek batyuval, csomaggal.

A nyaralásnak vége volt. Vége volt Raynájévékre nézve is, akik ezuttal új szállásba költöztek, közelebb a Sztepanics Péter hivatalához. Vjéra egy barátjához költözött át, hogy közelebb legyen az orvosi akadémiához. Ebben az iskolai évben komoly feladatok vártak Vjérára s ő nagyon meg volt elégedve azzal, hogy Ulibinával lakhatik együtt, aki igen derék, tehetséges leány volt. Nyolcz rubelért fogadtak egy lakást, amelynek csak egy ablaka volt, nagyon gyér butorzattal: két ágygyal, két székekkel, egy íróasztallal — ez volt az egész.

A leányok meg voltak elégedve a lakással, vásároltak függőnyt az ablakra, egy kis szőnyeget az íróasztal alá, egy másikat az ágyak elé, aztán néhány nélkülözhetetlen apróságot, egy szóval berendezkedtek. Mindezt

vidám nevetéssel csinálta Ulibina, egy magas, természetes, barna leány, aki kozák eredetű volt, de Vjéra is sok humorisztikus megjegyzéssel kísérte a bevásárlásokat. A háziasszony husz rubelért vállalkozott nekik ebédet adni, meg vacsorát is, vacsorát persze abból, ami marad ebédről, Teát és csukrot kiki maga volt köteles magának venni, mert Ulibina szeretet aféle diák-jourfixeket adni s így ő sokkal többet fogyasztott ezekből a produktumokból.

Szeptemberben elkezdődtek a tanórák. Vjéra reggeltől estig el volt foglalva. A lezéken kívül azzal is dolga volt, hogy részt kellett vennie a betegek ambulans felvételénél, a gyógyszerértében is foglalkoznia kellett, azonkívül a barakokban inspekezióskodni. Szabad idejét nem tudta hogy tölteni: anyjához menjen-e, aki — miután Olga külföldre utazott — egészen elhagyatottnak, betegnek érezte magát s még jobban ragaszkodott Vjérához. Nagyvezsdát látogassa meg, aki már megint áldott állapotban volt.

(Folytatása következik.)

„ADRIA”
kerékpár
1898-as modell.
Aufricht Gyula
VI. ker., Andrassy-ut 50.
és
VII. ker., Dohány-utca 7. sz.
butorszállító-czegnél beraktározott kerékpárok gyári áron alul eladtnak.

Tapéták.
Valóban legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás
Berkán Gyula
Bajnok-utca 28. sz.
Bel- és külföldi tapéták minden minőségben. Átvételnek épületek, szaladók, kávéházak és lakások helyben és vidéken. Minden tapéta elismert kintőn izéssel dekoráltatik. A felfestés munkálatai tartósságáért minden tetszőszerint nyújtatik. 59.

Elsőrangú
szabónő
ajánkozik a n. é. hölgyközönségnek.
Heim Irén
BUDAPEST,
Csengery-utca 62/a. sz.

A tavaszi és nyári idősakra való tekintettel
áruházam oly annyira van felhalmozva cipőárúkkal, hogy képes vagyok e tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni. Árám oly alacsony, hogy valóban bámulatos.

Férfiaknak.

Czugas cipő, egy darab pitting bőrből	3.—
Borjúbőr hétédes cipő	3.25
Borjúbőr, kegyűbőr-szárral, elegáns	3.50
Divatós barna színű, borszeleget cipő	4.—
Divatós barna színű, czugas cipő	4.—
Divatós színtű barna borjúbőr, első kapcsos cipő	4.25
Divatós zöld színű előlitzós cipő	4.50
Divatós színtű barna félcipő	2.50
Varjúbőr cipő, világosbőr vagy kegyűbőr szárral	4.25

Hölgyeknek.

Női lasztin czugas cipő, 16 csm. magas selyem czug	2.90
Zergebőr czugas cipő	3.—
Divatós színtű barna fűzős angol cipő	3.20
Divatós színtű barna gombos angol cipő	3.40
Divatós zöld színű előlitzós cipő	3.40
Női zergebőr gombos cipő 10—12 gombmagas 4. — frt szálam-lakból	4.—
Divatós színtű barna félcipő	2.40
Zergebőr regatta-cipő, kőtni való	2.40
Lasztin regatta-cipő, kőtni való	2.20
Óriási választék mindenféle divatós barna és zöldszíntű, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűzős-czipőkben. — Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek több száz divatós ábrákkal ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel	528

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körút 6.
a New-York palotával szemben.

Antisepticus és hygienicus
HÖLGY-ÓVSZER.
Teljes biztos hatással, használatban kiméletes és nem kellemetlen többlet semminemű gyöngédétlen és ártalmas gumi vagy spongya-csúkkak. 1 doboz (12 db) ára 1 frt 50 kr. pontos használati utasítással. 1 frt 75 kr. előleges beklüés után bérmentve. Kapható a feltalálónál:
László József gyógyszerésznél,
Marsch-Utca (Közt.) (1898)
Budapesti főraktár: Altstádtér J., Gyár-utca
26. sz. Klein, VII., Aréna-utca 53. szám.
Gyors és díszes ártküldés.